

د برو او لرو پښتنو د ژبنيو اندولونو

قاموس

ليکوال: جمعه خان صوفي

البته د ژور د بدلون نه پس د بېلا بېلو عواملو له کبله په گڼ شمېر کې د پښتو لري خوا ته تک د دغه ژبني او ثقافتي توپير په کولو کې خپل کړدار ادا کړي دي چې د ژبې له نظره به يې ايندۀ تاثير دېر گټور وي.

زما د دې کوچني زيار محرم دغه فرق دي، خلک چې تل لري خوا لوستونکو او افغاني او شوروي چاپ آثار واوليکنو باندې دنه پوهېدو شکايت کړي دي. ماخيني هغه علمي او ژبني لغات، اصطلاحات او کلمات راخيستي دي چې زيات مروج دي يا دمطالعې په دوران کې زماخي ته راغلي دي او هغوی سرې لړاندې ولونه ليکلي دي.

البته زما د اکار دېرې کمې او کمې نيمگړتياگانې لري، خلک چې ما هڅه کړې ده د پښتو ژبې موجوده عيني او معرضي حالت په نظر کې نيسم او ژبني ادا فات (synonyms) او انډولونه راټول کړم.

کومه کله يا اصطلاح غلط استعمال شوې ده او کومه صحيح؟ د دې فيصله کولو حق ما خان ته نه دی وکړی. هيله من يم چې ايندۀ کې فکر او پوره ژر پوهان راپاڅي او د ابا امريسته کار به د گرد پښتون ملت په گټه لاسپړ او تکميل کړي.

په پای کې زه د نصير هان پښتون څخه د زړه له کوي مننه کوم چې نه يوازې د دې قاموس خطا يې تر سره کړه، بلکه د قاموس ژبني او لکسيکوگرافيک ترتيب، فونيمیک تلفظ او گرامري خصوصيت هې کارې هم غاړه ولخيسته قاموس موجوده شکل نوموړي د زيار او رحمت نه بغير امکان نه لرو، نو خلک زه ورته يو ځل بيا کړوداځي يم.

جمعه خان صوفي

کابل، د ۱۹۸۸ کال جون لسمه

د تلفظ لارښود

فونېک تلفظ	مثالونه	فونېک توري	معنې توري	فونېک تلفظ	مثالونه	فونېک توري	معنې توري
<i>čākū</i>	چاکو	č	چ	{ <i>ās, wjār</i>	آس، ویاړ	ā	ا
<i>jāy</i>	ځای	j	ج	{ <i>sabā</i>	سبا	ā	ا
<i>coḵ</i>	څوک	c	خ	{ <i>sar, atāl</i>	سر، اتل	a	ا
<i>hāsīl</i>	حاصل	h	ح	{ <i>špa</i>	شپه	a	ا
<i>xor</i>	خوږ	x	خ	<i>bār</i>	بار	b	ب
<i>dod</i>	دود	d	د	<i>paštó</i>	پښتو	p	پ
<i>der</i>	دېر	d	د	<i>lor</i>	لور	t	ت
<i>zaki</i>	ذکي	z	ذ	<i>tol</i>	ټول	t	ټ
<i>rap</i>	راپ	r	ر	<i>sabīf</i>	ثابت	s	ث
<i>rūnd</i>	ړوند	r	ړ	<i>ior</i>	جوړ	j	ج

فونمیک تلفظ	مثالونه	فونمیک توری	معمول توری	فونمیک تلفظ	مثالونه	فونمیک توری	معمول توری
<i>tañbāl (tambāl)</i>	تنبیل	ñ	تَنَزَن	<i>zor</i>	زور	z	ز
<i>{wadā</i>	{ولده	ʷ	و	<i>žwand</i>	ژوند	ž	ژ
<i>{žarawāl</i>	{ژړول			<i>zağ</i>	زغ	z	ز
<i>kor, obā</i>	کور، اوبه	o	و	<i>sam</i>	سم	s	س
<i>sūr</i>	سور	ū	و	<i>šlumbē</i>	شلومبې	š	ش
<i>x^hlá</i>	خوله		حد (وا)	<i>šağálay</i>	شناغلی	š	ش
<i>{har</i>	{هر			<i>sādiq</i>	صادق	s	ص
<i>{sahār</i>	{سهار	h	ه	<i>zarār</i>	ضرر	z	ض
<i>{yor</i>	{یور			<i>tāqāt</i>	طاقت	t	ط
<i>{melmas/ya</i>	{مېلماس/یا	y	ي	<i>zālīm</i>	ظالم	z	ظ
<i>wyār</i>	ویار			<i>{sādāt, waśdā</i>	{عادت، وعد	ʿ	ع
<i>wir</i>	ویر	i	ي	<i>{mawzōc</i>	{موضوع	ʿ	ع
<i>{ter</i>	{تېر			<i>ğamáy</i>	غمی	ğ	غ
<i>{masde</i>	{مستی	e	ي	<i>fasilā</i>	فاصله	f	ف
<i>sorāy</i>	سری	ay	ی	<i>qanūn</i>	قانون	q	ق
<i>hešay</i>	هېلې	ay	ی	<i>kār</i>	کار	k	ک
<i>sur</i>	سُر (پرتی کی)	u	په	<i>gad</i>	گد	g	گ
<i>{ibrā</i>	{ابره			<i>lās</i>	لاس	l	ل
<i>{imzā</i>	{امضاء		په	<i>mor</i>	موړ	m	م
<i>{nikā</i>	{نیکه			<i>nan</i>	نن	n	ن
<i>{zra</i>	{زړه		نیک	<i>manā</i>	منه	n	ن

لندون

اد ات	اد
امر	امر
جمع	ج
جنس	جن
بخینه نوم	بنج
صفت	ص
عبارت	ع
عدد	عد
فعل	ف
فاعل	قا
قید	ق
لازمی	ل
مفرد	م
متعدی	ت
مجانرا	مج
مصدر	م
مفعولی حالت	مف
شارینه نوم	نر
بدلید و نیکی	نب
لری خواته در فی کلمی مفهومی	لر
و گوری	لر

د برو او لرو پښتنو د ژبنيو انډولونو

قاموس

ليکوال: جسټس خان صوفي

کتاب پېژندنه

+۹۲-۹۱-۲۵۶۴۵۱۲

د ژبنيو

د کتاب

اندولونو قامو

ليکوال

د ټولنه

خپرنډوی

ش لړم

نېټه

زر ټوکه

د چاپ شمېر :

ن- ۵- پ

ليک د

کتابتون ډهکي نعلبندي،

د چاپ ځای

پېښور، ۲۵۶۴۵۱۲

د خپرنډوی یادښت

پښتو ژبه د سیند قابوس، لیکنې په برخه کې دېر د خوار دد، پخوا چې خد شوي هم دي، یا دېر نیمګړي دي، یا دېر خدارد واره دي او یا هم اوس د لوستونکو نښه نه شي خړوبولای.

په پښتو کې د سیند لیکنې په ارد چېک او غښتلیو ګامونو اخیستو ته اړتیا ده، ښایي زموږ پوهان او خپرونکي په دې اړه خپلې هر اړخیزې هڅې وکړي او د سیند لیکنې په بېلا بېلو او ځانګړیو برخو کې کتابونه خپاره کړي.

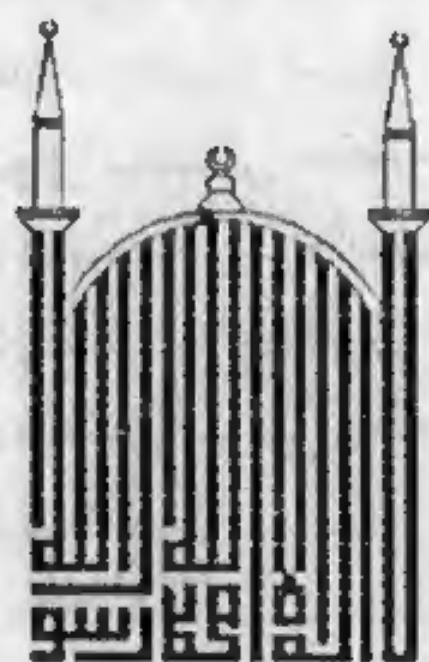
د دې کتاب لیکوال باغلی جمعه خان صوفي څو کاله پخوا دې اړتیا ته پاملرنه کړې او د پښتو همدا نيزونو (مترادفاتو) په راټولولو یې ځان ښه ستړی کړی او بیا یې څو څو واره د پوهانو او استادانو له کتنې تیر کړی دی، چې اوسنی ډول یې سمه شوی ښه ښکاري.

دانش خپرنډویه ټولنه د پښتو سیند لیکنې د مینه الو د تندی د یوې برخې د خړولو لپاره دا کتاب درنو لوستوالو ته وړاندې کوي، هیله ده چې زموږ نور درانه لیکوال او خپرونکي دې خلا د ډکولو لپاره منې رابډوي.

په درناوی

دانش خپرنډویه ټولنه

د لړم ۳۰ مه ۱۳۷۸ پېښور

سرينه

پښتون ګام چې يوسيه . يو تاريخ ، يوروحيات
 او يوه ژبه لري او د مرکزي ايشيا په ملتونو کې لوی
 ملت دی . د يو ځنډيد ، عصري ، پرمختللي او مترقي
 ملت دودې په لار کې يې تر ټولو ستړي ځنډهغه بهتون دی چې
 استعاري ظاهري طاقتونو پرې ورسېدی او لویو سړي د ګند
 پلارني تاريخي دولت له نعمت څخه يې برخې کې دي . د بهتون د هغوی
 مادي او معنوي شتمنيو او په تېرو بيا ژبې ته دومره زيان رسولی
 دی چې تلاخي يې ګرانه معلومېږي . ژبه يې په عمومي ډول نه پوزي
 وروسته پاتې شوې ده . بلکه په بهلو بهلو سياسي - سماجي چوکاټونو
 او نظامونو کې د اوسېدو او د بهلونو ټولو ژبو تر ټولو ډېر لاندې راټللی
 په وجه د هغوی په ژبني جوړښت ، اخلاقي عاقل ، مفاهيمو او حتی
 تلفظ کې هم فرق راغلی دی چې تر اوسه د دغه فرق لري کولو په ترڅ
 کې متأسفانه ډېر شعوري څښتنه نه ده شوې .

آدرس (ādrās) نرم. وگ. ادرس.
آرام سمندر (ārāmsamand) نرم. در آرام سمندر.

آرام سی! [ārām(s.d.)y] ار وگ.
آرام سی!

آرتیست (ārtīst) نرم. مدار. آرتیست.
آرشیف (ārsīf) نرم archive.
ریکاره آفس.

آثرانس (āžāns) نرم. اژکسی.

آپتیمیزم (āptīmīzam) نرم.

اوپتیمیزم خوش بینی، رجائیت.

آتومات (ātūmāt) نرم. وگ.

اتومات،

آتوماسیون (ātomāsyūn) نرم.

آتومیشن خودکاری،

آثار (āsār) نرم. تالیفات، تصنیفات، بکشی.

آجندا (ājindā) نرم. - اجندا، آجندا.

ایجندا.

آمار (āmār) نرم ج. اعداد، ارقام و...	آسيا [ās(i)yā] غم. ایشیا.
آمر [ām(i,ī)r] نرم. عالیترتبه افسر.	آشپز (āšpāz) نرم. دگر. آشپز.
چیت، boss [ر. آمر؛ دیکتا تور]	آشپزخانه (āšpāzxānā) غم. دگر.
آمارشی (āmāršī) غم. دگر. آمارشی.	آشپزخانه.
آهنک (āhāng) دم. شرح، rate.	آشوب (āšób) نرم. گبر. فساد.
آهنک (āhāng) نرم. سند.	آشوب گری (āšobgārī) غم.
(ج. آهنگونه؛ سند ی)	گبر غم؛ راستل.
آهنگر [āh(i,ī,ō)ngār] نرم. دگر.	آگاه [āgā(h)] م. ب. دگر. آگاه.
اینگر.	آگاهانه (āgāhānā) م. ب. شوی.
آیدیا (āydiyā) غم. ایدیا.	آلترناتیف (āltarnatīf) نرم.
آیدیا، ایدیه	م. الترناتیف م. متبادل، نعم ابدل
نقطه نظر.	آلمان (ālmān) نرم. دگر. آلمان.

آبلاغول (āblāgūl) نرم. اتحاد.	ائتلاف (ātlāf) نرم. اتحاد.
اطلا نول.	کوالیشن، مخلوط.
آبلاغیه [āblāg(i)yā] نرم.	ائتلافی حکومت؛ مخلوط حکومت.
اعلان، اعدیه.	ابتکار [ātkār] نرم. پهلکاری.
ایپان [āp(a,ā)rāt] نرم. شینزی.	پهل قدی.

. apparatus

اپرچونين [ap(ə)reʊnizəm] ن.م.

ۛ اپورتونيسم ۛ موقع پرتي، ابن الوقتي.

اپرچونيست [ap(ə)reʊnist] ن.م.

ۛ اپورتونيست ۛ موقع پرست، ابن الوقت.

اپورتونيست (aportonist) ن.م.

وگ. اپرچونيست.

اپورتونيسم (aportonism) ن.م.

وگ. اپرچونينم.

اپورچونست (aporčonist) ن.م.

وگ. اپرچونيست.

اپوزيسيون (apozisyūn) ن.م.

ۛ اپوزيشن ۛ اپوزيشن، مخالف.

اپين (apin) جن. افيم.

اتازوني (atāzoni) ن.م.

امريکي.

داريکي متحدہ ايالات : رياستہای متحدہ امريکہ.

اتباع (atbāʿ) ن.م. شہريان.

ادسپد وکني.

اتحاديد [ʔ(i)hādiyā] ن.م.

يونين.

اتل (atāl) ن.م. مہرو.

اتلانتيك (attāntik) ن.م.

بحر اقيانوس.

اتنيك [ʔ(i)tnik] ن.م.

نسلي.

اتومر (atūm) ن.م. وگ. اتم.

اتومات (ātūmāt) ن.م.

ۛ اتومات ۛ خودکار، آتوماتيك.

اتوماتيك (ātūmāfik) ن.م.

خودکار، آتوماتيك.

اتهام [ʔ(i)thām] ن.م.

الزام.

اتيک [ʔ(i)tik] ن.م.

اخلاقيات، ethics.

اتسم (atām) ن.م. ۛ اتوم.

اتوم، اتم ۛ اېتم.

اېتمونه، اېتموز.

اثر (asār) ن.م. تاليف، تصنيف.

[ع. آثار] : تأثيرات، تصنيف، يکي :

[ر. اثر، اغېزه، علامه.]

[ع. آثار] : علیم، نهي ثباتي، غېر [ع. آثار]

اجباري [ʔ(i)jbārī] ن.م.

جبري، جبريه، لازمي.

اجباري مضمون : لازمي مضمون

اجتماعي [ʤimāsi] (i.i) م.ب.

سماجی، معاشرتی

[ʤimāsi] (i.i) م.ب.

[ʤimāsi] (i.i) م.ب.

اجرائيوي [ʤrā jwāi] (i.i) م.ب.

عالم، ايگزیکٽيو

اجرائيوي کيٽه : مجلس عالم، ايگزیکٽيو کيٽي

اجرائيوي مدير : ايگزیکٽيو ڊائريڪٽر

اجندا [ʤ(i.i)ndā] (i.i) م.ب. وک. آجندا

اجور [ʤūrā] (i.i) م.ب.

اجرت، مزدوري

اجير [ʤ(i.i)zr] (i.i) م.ب. م.

دکراڻي، اجرتي

اجير پوڄ : کراڻي فوج، اجرتي فوج

اجير منڻي : اجرتي نظام

اجير ڪارگر : اجرتي مزدور

احتڪار [ʤhikār] (i.i) م.ب. ذخيره انداز

دگھي ۽ منظور ذخيره کول

احتوا [ʤhivā] (i.i) م.ب. احاطه

احتوا کول : احاطه کول

احصائيہ [ʤhā'iyā] (i.i) م.ب.

شماريات : statistics

احصائيوي ارقام : شمارياتي اعداد و شمار

احضار [ʤhār] (i.i) م.ب. حاضر، رانگو

احضارول : حاضرول

اختراع [ʤfirās] (i.i) م.ب.

ايڪسار

اختصاص ورکول [ʤfisās war] (i.i) م.ب.

[ʤawāl] (i.i) م.ب. منتق کول

اخڻيڪ [ʤxalīk] (i.i) م.ب.

ماخذ

اخطار [ʤ(i.i)xār] (i.i) م.ب.

گواسيس، ڊيڪي

ادار [ʤ(i.i)dārā] (i.i) م.ب. انتظاميه

ادارچي : منتظم

ادارچيان : منتظمين

ادرس [ʤadrās] (i.i) م.ب. آدرس

اپڊرس، پتو، درڪ

ادعا [ʤ(i.i)dsā] (i.i) م.ب. دعويٰ

آرام سمندس [ʤarāms(a,a)m] (i.i) م.ب.

[ʤandār] (i.i) م.ب. آرام سمندس

بحرالابل

آرام مئي [ʤarāms(ā,ā)y] (i.i) م.ب.

آرام سی، آرام سی! ستند

است ایزا stand-at-ease

ارتجاع [(i, 1) rɪʒə] غ.م.

رجعت، رجعت پندی.

ارتجاعی [(i, 1) rɪʒəsi] م.ب.

رجعتی، رجعت پسند.

ارث [(i, 1) rs] غ.م. میراث، وراثت.

اردو (urdu) غ.م. پنج، فوج.

انترناسیونالی اردو: انترنشنلیت فوج.

انترنشنلیستی اردو: " "

اردو کاه [(i, 1) urdu] غ.م. کبک.

ارزینیت (arziyat) غ.م. قدر.

داستفادی ارزینیت: استمالی، use value.

ارزینیت مند (arziyatmand) غ.م.

م.ب. قدرمند.

ارزینیت ناک (arziyatnak) غ.م.

م.ب. م. قدرمند.

ارزینایی (arziyabi) غ.م.

جای پرتال، تعیین، حاج، تجزیه و تحلیل.

assessment

ارستوکرات (aristokrat) غ.م.

م.ب. = ارستوکرات

اشراف، ارستوکرات.

ارستوکراتیزم (aristokratizm) غ.م.

م.ب. = ارستوکراتیزم = اشرافیت.

ارستوکراسی (aristokrasi) غ.م.

م.ب. = ارستوکراسی = ارستوکراسی.

اشرافی.

ارضاء [(i, 1) rzā] غ.م. ج. تکین.

ارقام (arqām) غ.م. اعداد.

اعداد و شمار، data.

ارگان (organ) غ.م. = اورگان.

انتظامی، فنگ، ترجم، شعبه.

ارگانیسم (organizam) غ.م.

م.ب. = ارگانیسم = جسم، وجود.

ارگانیك (organik) غ.م.

م.ب. = ارگانیك = ارگانیك، وجودی.

عضوی، تاسیاتی.

اروپا [(o, u) rūpā] غ.م.

یورپ.

د.و.پ. اقتصاد، تولد، یورپی اقتصادی براد.

اروپایی - [(o, u) rūpāyi] غ.م.

یورپی، یورپ، اوسپد وکی.

اروپاییان، یورپ، والا، یورپ اوسپد وکی.

اروپايي گد بازار ، يورپي شترکه مندی
 اریستوکرات (aristokrāt)
 م.ج. من. رگ. استوکرات.
 اریستوکراسي (aristokrāsī)
 م.ج. رگ. استوکراسي.

ا ر (ar) نرم.ج. م. محتاج. مجبور
 ا ر تیا (artya) م.ج. ضرورت. احتیاج.
 ا ر و و ی (arudāy) نرم. الکره. گریز.
 ا ر و ن د (ārwand) نرم.ج. م. مربوط
 ا ر (āra) م.ج. تعلق. احتیاج؛
 ا ر ل ل : تعلق لر.

ا ر بکی (arekūy) نرم.
 تعلق، ارشد، رابطہ؛
 ا ر بکی : تعلقات، ارشدی، روابط
 ا س ا ر ت (asārāt) نرم.
 غداي.

ا س ا س (asās) نرم. بنیاد.
 ا س ا س ن ا م د (asāsnāmā) م.ج. م.
 آئین.

ا س ا س ي (asāsī) م.ج. م.
 بنيادي.

ا س پ ا ن ي ا (aspāniyā) م.ج. م.

ا س پ ا ن ي ه ، ا س پ ا ن ي ه س پ ي ن
 ا س پ ا ن ي ا ن : ا س پ ا ن ي ه س پ ي ن ل و س د
 ا س پ ا ن ي ا ن :
 ا س پ ا ن ي ا ن :

ا س ت ي ت ي ک (statik) (i.i) نرم.
 ا س ت ه ت ي ک : ا س ت ي ت ي ک ج ا ي ا ت ي
 ا س ت ت م ا ر (stismār) (i.i) نرم.
 ا س ت م ا ل

ا س ت ت م ا ر گ ر (stismārgār) (i.i) نرم.ج. م.
 ا س ت م ا ل

ا س ت ت ش ا (stisnā) (i.i) م.ج. م.
 ا س ت ت ن ي

ا س ت ح ق ا ق (stihqāq) (i.i) نرم.
 ح ق

ا س ت ح ک ا م ا ت (stihkāmāt) (i.i) نرم.
 ت ف ص ي ا ت

ا س ت خ ب ا ر ا ت (stixbārāt) (i.i) نرم.
 م خ ب ر ي ا د ا ر ي ، خ ف ي ا د ا ر د ، ج ا س و ک ي ي ا
 ا ن ت ب ن س ا د ا ر ي

ا س ت خ ب ا ر ا ت ي ، ا ن ت ب ن س ا د ر ي ت ع ل ق
 ا س ت خ د ا م و ل (stixdāmauol) (i.i) م.ج. م.

ل ا ز م ک و ل ، ب ر ت ي ک و ل ، م ا س و د ل ، م ا س و ک و ل

استخراج [i.i]stixrāj نم

ایستن، راییستن.

استدلال [i.i]stidlāl نم

دلیل را دلول.

استراحت [i.i]stirāḥāt نم

آرام.

استعان [i.i]stismār نم

نوازیات.

استعاری سیاست، نوآریاتی پالیسی.

استقامت [i.i]stiqāmāt نم

ست، طرف.

استقرار [i.i]stiqār نم

ثبات، استحکام.

استناد [i.i]stinād نم

تکیه.

استنباط [i.i]stinbāt نم

نتیجه خستن.

استنتاج [i.i]stinfāj نم

نتیجه گیری، نتیجه اخذ کردن.

استوگنجی [i.i]stoganj (a) نم

(دم/مجموعه) = استوگنجی =

دراکسید، خای، residence

استهلاك [i.i]stihlāk نم

صرفه.

استهلاکی ارزشمندی، استعمال ارزشمندی.

use value

استهلاك كېدل: صرف كېدل؛

استهلاكي مواد: شياي مصرف،

consumer goods.

اسعار (asār) نم

کرنسي، زرمبادلہ.

خارجي اسعار: خارج کرنسي.

اسڪپولي [i.i]askerā (a) نم

نرم، م، پيچيده، غريب، معلوم.

اسلحه (aslahā) نم

د اسلحه وسيلي، د وسلو مشور.

اسناد (asnād) نم

[i.i]asr (a) اسناد، خبره و تباي.

اسورتمنت (asortmint) نم

اسورتمنت assortment

اسوشيتيڊس (asošiyetis) نم

اسوشيتيڊس = اسوشيتيڊس

اسهام (ashām) نم

اسهام (asir) نم

قيدي، بنديوان، بندي.

اضافي کار : فاضل، زاید منت.
 اضطراري [(i, 1) ztirāri] : اضطراري.
 اطفائي : اطفائي.
 اطفائيہ [(i, 1) t/āiyā] : اطفائيہ.
 اطفائيہ : اطفائيہ.
 اطلاعیه [(i, 1) tlāsiyā] : اطلاعیه.
 اطفائيہ : اطفائيہ.
 اعادة [(i, 1) sādā] : اعادة.
 اعادة : اعادة.
 اعادة دموکراسي : اعادة دموکراسي.
 اعاشه [(i, 1) sādā] : اعاشه.
 اعاشه : اعاشه.
 اعانه [(i, 1) sādā] : اعانه.
 اعانه : اعانه.
 اعتبار [(i, 1) stibār] : اعتبار.
 اعتبارات : اعتبارات.
 اعتراض [(i, 1) stirāz] : اعتراض.
 اعتراض : اعتراض.
 اعتلا [(i, 1) stilā] : اعتلا.
 اعتنا [(i, 1) stinā] : اعتنا.
 اعتصاب [(i, 1) stisāb] : اعتصاب.
 اعلام [(i, 1) sdām] : اعلام.

اشپز (ašpāz) : آشپز.
 اشپزخانه (ašpāz xānā) : آشپزخانه.
 اشپزخانه : آشپزخانه.
 اشپزي [(a, 2) ašpāzi] : اشپزي.
 اشپزي : اشپزي.
 اشتباه [(i, 1) štibā(h)] : اشتباه.
 اشتباه : اشتباه.
 اشرافيت (ašrāfiyāt) : اشرافيت.
 اشرافيه : اشرافيه.
 اشغال [(i, 1) šghāl] : اشغال.
 اشغال : اشغال.
 اشغالگر [(i, 1) šghālgār] : اشغالگر.
 اشغالگر : اشغالگر.
 اصل^(۱) [(a, 2) āsāl] : اصل.
 اصل : اصل.
 اصل^(۲) [(a, 2) āsāl] : اصل.
 اصل : اصل.
 اصولنامه [(ū, 0) sūlnāmā] : اصولنامه.
 اصولنامه : اصولنامه.
 اضافي [(i, 1) izūfi] : اضافي.
 اضافي : اضافي.

اعضا (arzā) نوع ارکان، مبرأ.
اعظمي (azumi) م. ب.

ریات ن ریات:

پواعظمي توگه: ریات ن ریات

اعلامر (islām) دم: اعلان.

اعلامیه (islāmiyā) غم.

اعلان نام.

اعلان (islān) دم: شتهبار.

اعلانات، شتهبارات.

اغتشاش [gʰiʃāʃ] (i, i) دم.

شر، فساد، گمراهی، غم.

اغفالول [gʰwāl] (i, i) م. ب.

غافل کول، دوک کول، تیرایستل.

اغواکول [gʰwāk] (i, i) م. ب.

دوک کول، تیرایستل، پسجول.

[r. اغواکول، تبتول، پردی جتو]

تبتول، قهیزه بوتل [

اغیزمن (agēzmān) م. ب. م.

مؤثر، اثرناک.

اغیز [agēz(a, a)] غم، اثر، تاثیر.

افاده کول [ādākaw] (i, i)

م. ب. مت. اظهار کول، معنی در بول، به چه بول.

افتخار [ftixār] (i, i) دم: اعزاز.

افتخاری [ftixāri] (i, i) م. ب.

اعزازي.

افتضاح [ftizāh] (i, i) غم، سکندول.

افراط [frāt] (i, i) دم: شدت، انتها.

افراطی [frāti] (i, i) م. ب.

شدت پسند، انتها پسند.

افزار (afzār) م. ب. م.

اوزار، آلات.

افشا کول [fšākaw] (i, i) م. ب.

فاش کول.

اقتصاد [qtisād] (i, i) دم.

معیشت.

اقتصاد پود [qtisādpó(h)] (i, i)

نم: غم، ماهر معاشیات.

اقتصاد دان [qtisāddān] (i, i)

م. ب. معاشیات دان.

اقتصادی [qtisadi] (i, i)

معاشي.

اقتصادی خود کفایی: معاشی خود کفایت.

اقتصادی رقابت: معاشی متقابل.

اقتصاد دنیات [qtisādiyā] (i, i) م. ب.

معاشیات.

اقل (aqāl) ق. کم نم.
 اقليم (alim) (a.i) /im/ نم. آب دہوا.
 اقناع (iqnāʿ) (i.i) /nāʿ/ نم. قناعت.
 اکتشاف (iktisāf) (i.i) /f/ نم.
 تحقیق، دیکھ بھال.
 اکتشافی (iktisāfi) (i.i) /fi/ نم.
 فوجی سروے پورے مربوط.
 اکتشافی الوتکہ، reconnaissance plane.
 اکمال (ikmāl) (i.i) /māl/ نم.
 پورہ کول.
 اکمالات (ikmālāt) (i.i) /t/ نم.
 فوجی بہم رسانی.
 اگریمان (agrimān) نم.
 اتفاق، میثاق، عہد، agreement.
 اگناسٹیسزم (ignāstisizām) نم.
 رگ. اگنوسٹیسزم.
 اگنوسٹیسزم (ignostisī- zam) نم.
 لا ادریت، agnosticism.
 الترناتیف (altarnātif) نم.
 رگ. آلترناتیف.

الفبا [ʔbʔā] (a.k.i) /f/ نم. ابجد.
 الکترونیک (ilikttronik) نم.
 رگ. الکترانیک.
 الکترانیک (iliktfrānik) (i.k.f) /rānik/ نم.
 الکترونیک، الیکٹرانیک.
 الکولیزم (alkolizām) نم.
 نشہ آور مشروبات، الکولیزم.
 المان (almān) (a.m) /m/ نم.
 جرمنی.
 المانی (almānī) (a.m) /nī/ نم.
 جرمنی، جرمنی.
 المانی شہ.
 المغرب (almaghrīb) (a.m) /rīb/ نم.
 الیکٹرونیک (ilikttronik) نم.
 رگ. الکترانیک.
 اماش (imāʿ) (i.m) /ʿ/ نم.
 امپراطوری (amprātur) نم.
 شہنشاہ.
 امپراطوری (amprātorī) (a.m) /rī/ نم.
 سلطنت، شہنشاہیت.
 امپریالیزم (amparyālizām) نم.
 امپریالیسم، سامراج، سامراجیت.

انځور (*anjōr*) نرم. تصویر، پېښتک.
 انځورگر (*anjōrgar*) نرم. نقاش، پېښتر.
 انځورگرې (*anjōrgarī*) ځام. نقاشي.
 انحصار (*anḥisār*) نرم. اجاره.
 اجاره دارې: [لر. انحصار، تکیه، انکاء]،
 (ج. انحصارات) : اجاره داري ځاني
 انحصاري (*anḥisārī*) نرم. م. ب.
 اجاره دارانه.

انحلال (*anḥilāl*) نرم.
 لغو.
 انحلال طلبې (*anḥilāl talabī*) ځام.
 اسدا پرستي، تکميل پندي.
 اندېښنه (*ondešnā*) ځام.
 فکر، خیال؛

(ج. اندېښنې)، نظريات؛
 [لر. اندېښنه : دېره]
 انډیوید والیس (*indiwidowā*)
 (*īdam*) نرم. دگ، انډیوید والیزم.
 اندول (*andwāl*) نرم. توازن.
 اندولیز (*andwālīz*) نرم. م. ب.
 تعادل، متوازن.
 اندونیزیا (*indonizyā*) ځام.

انتقال (*anṭiqāl*) نرم. عبور.
 انتقالي (*anṭiqālī*) نرم. ب. عبور.
 انتقالي حکومت : عبوري حکومت.
 انتګراسیون (*anṭigrāsūn*) نرم.
 انتګرېشن = انتګرېشن، یوځای کول.
 انټي سويتيزم (*anṭisūwītīzam*)
 نرم. دگ. انټي سويتيزم.

انتاګونيزم (*anṭāgonīzam*) نرم.
 خاصیت، معادیت، دشمني.

انتاګونیک (*anṭāgonīk*) نرم. م. ب.
 معاندانه، دشمنانه، خصمانه.

انټراټنیک (*anṭarītnīk*) نرم. م. ب.
 بین النسلر.

انټرنېشنل (*anṭarnešnāl*)
 نرم. = انټرناسیونال =

انټرنېشنل.
 انټرنېشنلېزم (*anṭarnešnālī* -
 (*īdam*) نرم. = انټرناسیونالېسم،

انټرنېشنالېزم = بین الاقوامیت (پندي)
 انټي سويتيزم (*anṭisūwītī* -
 (*īdam*) نرم. = آنتي سويتيسم، انټي

سويتيزم = سودیت دشمني.

اندویشیا .

اندیوال (*andīwāl*) دم . اشنا ، حیف .

اندیوال هېواد : حلیف ملک .

اندیوید یوالینم (*andīwidyūa* -(*izām*) دم . هه اندیوید یوالیسیم ههانفرادیت پسندی *individualism*اندیوید یوالهست (*andīwidyūa* -(*izār*) هه اندیوید والست هه انفرادیتانزیری (*anarzi*) [(i,1)] غم .

انرجی ، توانایی .

انزیریکی (*anarzi ki*) [(i,1)] م . ب .

توانایی قفل .

انزجار (*anzijār*) [(i,1)] دم .

نفرت ، کرکه .

انزوا (*anzīwā*) [(i,1)] غم . یوازی توپانسان پېژندنه (*insānpežan* -(*dān*) غم . انټروپالوجی ، علم انسانانسجام (*ansijām*) [(i,1)] دم .

سمون ، داغونډول ، نظم کول .

انشعاب (*ansisāb*) [(i,1)] دم .

پښت ، درز ، نفاق ، تقسیم ، توتی کېدل

انضمام (*anzimām*) [(i,1)] دم . اړخام ،

ضم کېدل .

انعطاف (*ansitāf*) [(i,1)] دم . ټپکت

انعطاف پذیر : ټپک ده ؛

انعطاف منونکی ؛

انفکاک (*anfikāk*) [(i,1)] دم .

بېلول .

انفلاسیون (*infilāsyūn*) دم .افراط زر ، انفلیشن *inflation*انقلاب (*ingitāb*) دم .

تغییر بندي .

انقطاع (*ingitās*) غم . قطع کول(د) انقلاب ضد (*da ingitāb* -(*āz*) [(i,1)] دم . ج . م . رد انقلابانقلابی پراکتیک (*ingitābi prāfik*)

دم . انقلابی عمل .

انکشاف (*ankisāf*) [(i,1)] دم .

ترقی ، پرمختګ ؛

[ل . ر .] انکشاف ؛ کشفول ؛

انگاز (*angāzā*) غم .

انعکاس .

انگېرنه (*angerānā*) غم .

تصور ، تمکني .

اوبتل (obtal) دم. آبدوز.

اوبتلونه : آبدوزونه.

اوبدونکی (obdunk) دم.

جولا، اودونکی.

اوبشیننه ( )

کورنی، کلیوال.

اوبشیننه یی ( )

کلیوالیر . PATRIARCHAL

اوبلار (oblara) دم.

دریایی یا سمندی لار.

اوپتمیزم (optimizam) دم.

دم : آپتمیزم.

اوقوپسیا (otopisya) دم.

دم : یوتوپیا.

اودون (odun) دم.

سبالول، جمع کون، تنگیم.

اودونکی (odunk) دم.

سبالودنکر : تریبونکی.

اوربند (orband) دم.

جنگ بندی، دزبندی.

اورغالی (orgaly) دم.

نغزی، دام بلورلوقای.

اورگان (organ) دم.

دم : ارگان.

اورگانیزم (organizam) دم.

دم : ارگانیزم.

اورگانیك (orgānik) دم.

دم : ارگانیك.

اورلگیت (orlogit) دم.

ماپس.

اورنی (oranay) دم.

آشین.

اورینی (orinay) دم.

آشین.

اورندوکی (uzduki) دم.

اوسپنخری (ospaxari) دم.

دفتر تردیلی کپده : بکاره : اود : سخری.

(daspāni lār) دم.

اوسنی قوب (osanaytob) دم.

دم : تازه کی.

اوضاع (awza) دم.

اولتیا تور (ultimatum) دم.

دم : اولتیا تسم.

اولتیا تسم (ultimatum) دم.

• اولياتكم • التي يتم •

اول سوال (۱/۵۰/۵۰) دم

و بیعتی کشته شد و شون افسر .

اولسولي (tāswāli) غم

خلع ، دولايت يوه انتظامي برضه.

اولیگارشی (ūligārśī) ع.م.

اولیگارکی، و خودمقتد و سرمایہ دارو

oligarchy (ol)

اوم (um) زم. ص. ضم؛

اومہ مراد : خام مال .

اونی (ony) غم.ج. ہفتہ

اونیزه (Oniz) غم. م.

پہنچنے والے

امد، (rhodā') غ.م.

وقف

ایالت (ayālat) نرم . . .

ایتالیہ (etaliyā) نام اتی

ایدیّا (idiyā) خیمہ، گر۔ آیدیّا

ايدئولوگ (ideology) م

۱۰۸. ایدیا لولک

اپنی (ediyā) م. ۵. ۵.

آیندہ سال، امیدوار

تصور الی مقصد .

ایدیالستی (ediyālisti) ❦

دک. ایدو یالیتی.

ایڈریالوجیست (edigitalist)

نہم۔ ایدو لوٹنیت، ایدو لوٹرتہ۔

آئیدالوجست، نظریہ بن۔

ابدیالوژیکی (ediyaložiki) و

• آيد بالوشىكى، ايد نولوشىكى •

نظریاتی

ابديالوك (ediyā'log) نرم

من آید بالرب، اید فلولک مع نظری باز.

ابدیالیزم (ediyālīzam) ۴۰

آید الیسم، آید یا لیم

تصویر پرستی.

ابدیالستی (ediyālisfi) منب

آید بالستی، آید آلتی، خیل

و خیال پرستی

ابرو سینونالیزم (*irrosyūnā*)

Nizam مہاراجہ پروسیوالیسم.

یروشنا لیزم = بی فطرتی .

ایسپڈل (Sed) (Sed)

مخلوہ ہدیہ

ایکالوثری (ikālozī) نام. ماحولیات.	ایله گبستی (ilagašti) نام. آواره گردی، لوفری.
ایکالوثریک (ikālozīk) نام. ج. م. ماحولیات.	ایماش (imāz) نام. امیج image.
ایلبند (ilbānd) نام. چراگاه. داوری چراگاه.	ایینگار (ayingar) نام. آهنگر، لوار.

باته (bāta) نام. لاف.	باسواده (bās(i,a)wāda) نام. تعلیم یافتہ.
باجه (bāz) نام. ساندو، دبی دخور، قاندو.	باسوادی (bās(i,a)wādī) نام. خواندگی، literacy.
[ر. باجه، آرونیہ، مارونیم]	باقیات (bāqiyāt) نام. بقایا، remains.
بارچالانی (bārčālānī) نام. لارو، cargo.	[ر. باقیات، بقایا دی]
بانزار (bāzār) نام. مندی.	بالفعل (bilfīʿal) ق. عملاً، حقیقت کی.
باساروونکی (bāsārawūnki) نام. بی انتہا، زیات.	

برعکس [bársák(s)] ق.

برخلاف

دیدی برعکس : دیدی برخلاف

برق (barq) زم. بجلی.

برلانی قونیا (barlāsāy fāh) زم.

فوقیت : برتری.

بوم (bram) زم.

شان او شوکت

برنامه (harāmā) ع.م.

پروگرام : نشر.

بروشور (brošūr) زم.

پمخت : brochure

بروکسل (braksí) زم.

بروکسل : برکسل.

بریتانیا (bretāniyā) ع.م.

برطانیه

برید (brid) زم.

(۱) پول : حد (۲) حد

برید جنرال (bríd/jinrā) زم.

سرمجرب

بریدمن (bridmán) زم.

لغتنین Lieutenant

برسینا (bresnā) ع.م.

بجلی

دبرسینا از تری : دبرجلی توانایی.

بری لیک (baróylík) زم.

ریلوینا : سرتفکیت

بریگاد (brigād) زم.

دیه : مخموس : دست

بگی (bagáy) ع.م. ج.

آنگ

بگی (bagáy) ع.م. ج.

آنگ : ندی

بگی وان (bagáywān) زم.

آنگی : والا

بزکر [bramzgar] زم.

کسان : دهمقاسخ

بسپند (báspān) ع.م.

چند : امان

بسوالی (baswāli) زم.

اکتفا

بسیط (basít) ع.م. ج.

ساده

بشیر (bášpār) ع.م. ج.

بکلورییا (bakloriyā) د غ م

baccalarete . انتربیدیت

بلژیک (bilžik) د م

بلجیم

بلغارستان (bulgāristān)

د م . بلغاریه

بلر لیک (balānlīk) د م

د صوت نامه

بلمنه [b(a)lāna] د غ م . د صوت

بلوک (bulūk) د م . پلا تون

بلوک مشر (bulūkmāšor) د م

لقتین

بند (band) د م . پر گراف

بنسټ [b(a)nsōt] د م

بنیاد ، تا داو

بنسټ ایښودونکی ، باني ، بنیاد ایښودونکی

بنسټ ایښوونکی

بنسټپاڼ [b(a)nsōtīz] د م . بام

بنیادي

بڼ [b(a)ṇ] د م

باغ

بنه [bān(a)] د غ م . شکل

کمل

بشپړاندی (bašpārāndy) د م

کمل کونکی

بشپړتیا (bašpōrtiyā) د غ م

تکمیل

بشپړوونکی [bašpārāwīn]

[k(a)ṇ] د م . تکمیل کونکی

بشپړهښه [b(a)špōrōhāna]

علم الانسان ، انتروپالوجي

بشپړهښنه [b(a)špōrēzandō]

د غ م . انتروپالوجي ، علم الانسان

بشپړشناسي [b(a)špōrshināsi]

د غ م . انتروپالوجي ، علم الانسان

بشپړي (bašpōrī) د م . ب

انساني

بشپړي کار

بشپړي تمدن ، انساني تهذيب

بشپړیت (bašpōrīyāt) د م

انسانیت

بطلان (būtlān) د م

کالعدم

بقایا (boqāyā) د ج . باقیات

بوختيا (būxtiyā) غم

دنگار، مصريت.

بودا [b(ū)da] غم

Budha, (bud)

بودايي [b(ō)daī] م. ب.

بدمتي (būdmāti).

بودجوي (būdijawī) م. ب.

د بکت تعلق.

بودجوي کس : د بکت خاوه.

بودجه (būdijā) غم، بکت.

بودوکراتيک (bōokrātik) غم

دوکړشاي، افسر شاي، دفتر شاي.

بودوکراتيک نظم : دوکړشاي نظام.

بورق (būrā) جن، چيني.

بوکسنگ (būksing) غم.

بکسنگ.

بومي (bōmī) م. ب. متاي، ايلي

اوسېدونکي.

بومي اتباع : ايلي اوسېدونکي.

بونگه (būnga) غم، رشوت.

بهرني (bahranāy) غم، م. ب. پيراني

بهرنيان : پيراني خلک.

بيالوجي (biyāloji) غم، م. ب. پيراني

بيانیه [biyāniyā] غم

تقرير، بيان.

بي تفاوتي (betafawti) غم

« بي توپير والی، بي نيازې؛

» بي اعتيادي.

بيخ [biyā] غم، جن.

بخت.

بيروندي (birowānday) غم.

تلمار گزدي، تلمارگر.

بي ساري (besārāy) غم، م.

بي شاد، بي نظير.

بي سواده [bes(ā)wāda] غم، م.

آن پره (anpār)، ناخوانده.

بي سواډي [bes(ā)wādi] غم

ناخواندگر.

بي طرفه (betarāfa) غم

غير جانبدار.

بي عدالتي (besadālati) غم

« انصافي.

بيکار توپ (bekāratōb) غم

بېکاره توپ.

بې ميلي (bemayli) غم
زور، تازو، توب.

بين الدول (baynuddawā) غم
ن.ج.م. بين المملكتي.

بين المملی (baynūlmilā) غم
م.ن.ب. بين الاقوام.

بين المملی پولی صندوق : بين الاقوامی پائونڊ
بين المملی خیراتی نظام : بين الاقوامی اطلاق نظام
بين المملی وحي صندوق : انٽر نیشنل فنڊ
یا : بين الاقوامی ایا قی فنڊ

I.M.F. International Monetary Fund.

بیوروکراسی (byorokrāsi) غم
ن.ج.م. بوروکراسی مع نوکراسی،
افرشاهی، دفترشاهی.

بیوشیمی (biyūsimi) غم
بایو کیمیا، ی.

بیولوجی (byoloji) غم
و.ک. بیالوجی.

بیہ (biā'ā)ya غم قیمت.

فضیلت.

بې ڪاري (bekari) غم
چروڙگار، ی.

بې ڪفایتہ [bek(i,a)fāyāt] غم
م.ن.ب. بے کفایتہ

بې ڪفایت : بے کفایت

بیلانس (bilāns) غم

توازن، سوداگری گتی قیمت، حساب کتاب پنسر
بیلتون غوشتونکی [beltingūstun] غم

k(o,a)z غم. علی گڑ پسند.

بیلگوي (belgawi) غم
و.ک. بیلگہ تی.

بیلگہ (belgā) غم نمونہ
(ج. بیلگی) : مثالونہ.

بیلگہ تی (belgari) غم م.ن.ب.
مع بیلگوي مع نمونوي.

بې موجبہ (bemawji ba) غم
بلا وجہ.

بې موردہ (bemawrida) غم
بلا وجہ.

پارتیزانی (pārtizāni) رب	پاپ (pāp) نم Pope
گوریلایی	پاپی شونی (pālešūne) د
پارتیزانی غورچکان : گوریلایی ترکیب	باقیات : ۱۲ پس خورده
پاریس (pāris) نم پیرس	پاخون (pācūn) نم ابخار
دپاریس کون : پیرس کیون	بغاوت، شترک، پاپا قبل، Uprising
پاسر (pāsrā) غم، بخت	پاخون وال (pācūnwāl) نم
پاسیف توپ (pāsiftób) نم	قیام کودکی، شورش کودکی
پاسیو، بی کلام، توپ، passiveness	پاداش (pādāš) نم
پاشلی (pāšāli) نم، خوار، داره	پاد، معاوضه
پانگوال (pāngwāl) نم، سرایه داره	پاده (pādā) نم، گوار، گوار
پانگوالی، هپادونه : سرایه داره، ملکه	پادان (pādān) نم
پانگولی (pāngwālī) نم	پادان، گوارچی
سرایه دلی	پارلنیتیزم (pārāzīfīzam) نم
پانگولی (pāngwālī) نم، سرایه داره	مفت خوری، پیراسایتیزم
پانگه (pāngə) نم، سرایه	پارتیزان (pārtizān) نم، گوریلای

د پانگه امبار دېل، انځور، برابري انځور،
د پانگي صندوق، د برابري برآمد.

پانگه اچونه (*pāngacwān*)
څښم. سربزه لاري.

پای (*pāy*) دم. خاتره.

پایښت (*pāyāst*) دم. سړوگي.

پایوان (*pāyiwān*) دم.

(۱) تیاروار (۲) پښه (۳) قیدی درملوونکی.

پیتا ته (*p(ə)tā́tá*) څښم.
آلوه.

(ج. پیتاڅي) : آلوه مان.

پداننیزم (*pidāntizām*) دم.

پیداننیزم : خامي خپل علم او فضل خپلول.

پدرسالاري (*padersālāri*)
څښم. پدرشاهي.

پدديک (*p(ə)d(ə)d(ə)d(ə)*) څښم. مظهر.

(ج. پیدیدي) : مظاهر، مظهرونه.

پراتیک (*prātik*) دم. عمل.

پراخ (*p(ə)rāx*) دم. وسیع.

پراختیا غوښتنه (*p(ə)rāxtiyā*)

[*gūstāna*] څښم. توسعېښي
توسیع پندې.

پراشو تیست (*parāšūfīst*)

څښم. چخته برزدار.

پراښکند (*parāgandā*) څښم.

خوره وړه.

پرتله (*partalā*) څښم.

مقابلې، موازنه، تقابل.

پرتلین (*part(ə)l(ə)wīn*) دم. ۵۰۰.

شا ندر.

پرچاوي (*parcāwī*) دم.

لور شپېنگ.

پرستاس (*parastār*) دم.

نرس، تیاروار.

(څښم.) پرستار : نرس.

پرستاري (*parastāri*)

څښم. نرسنگ، تیارداري.

پرسونل (*persūnāl*) دم. ۵۰۰.

علا، *personnel*

پرستیژ (*prastīz*) دم.

پرستیج، پرستیج، وقار.

پرشور (*puršōr*) دم. ۵۰۰.

جذبي اوداوبلي د ک.

پرگنه (*parganā*) څښم.

غیر، خاندان، کورس.

(ج. پرگنی) : عوام.

پرگنیز (parganiz) (م.ج.م.)
عوامی

پرگنیز اعتراضونه : عوامی احتجاجونه.

پرختک [p(ə, ũ) rmaxtəg] (م.ج.م.)
پیشی پرختک : وابستہ ترقی؛
پرختک پانگوالہ لاس : اترقی سرمایہ دارانہ لاس.

پرختلی [p(ə, ũ) rmaxtəl] (م.ج.م.)
ترقی یافتہ.

پرختیایی (parmaxtyāy) (م.ج.م.)
ترقی پذیر.

پرختیایی هوادونه : ترقی پذیر مکتبہ.

پرنسپ (prinsip) (م.ج.م.)
"اصل"

(ج. پرنسپونه) : اصول.

پروپاگنڈ (propagand) (م.ج.م.)
پروپگنڈہ.

پروتست (protist) (م.ج.م.)
پروتست، احتجاج.

پروتوکول (protokol) (م.ج.م.)
پروتوکول، معاہدہ، protocol.

پروژا (prožá) (م.ج.م.)

پراجیکٹ.

پروسہ [pros(ə, é)] (م.ج.م.)

پراسیس، عمل، بہیر.

پروگرامیز (programiz) (م.ج.م.)
پروگرام پوری اورہ (روٹی).

پروگرس (progrís) (م.ج.م.)
ترقی.

پروگرس نشانی موسہ : دارالانشا ترقی.

پرولتز (proltár) (م.ج.م.)
پرولتاریہ.

(ج. پرولتزان) : پرولتاریہ.

پرولتیزم [proletariz(ə)] (م.ج.م.)
proletarize.

پریکرا (prékra) (م.ج.م.)
عزم، فیصلہ.

پریکریلیک (prekralik) (م.ج.م.)
قرارداد.

پراو [p(ə, ə) ráw] (م.ج.م.)
مرصد.

پسارنداز (pasondáz) (م.ج.م.)
بخت.

پست (post) (م.ج.م.)
پست^(۱) کینہ.

پست (pust) - نوم. پوست

پشتوانه (pūstwānā) - غم

سپورت support

پکارول (pakārawā) - مرث

استدلال

پکت (pakt) - نوم. تړون. Pact

سمجوت (samjotā)

پلا تفرم (plātfōrm) - نوم

پهت فارم

پلارواکي (plāwāki) - غم

پرشې patriarchal

پلان (plān) - نوم. منصوبه

پلانگزارې (plāngūzārī) - غم

پلانگ. منصوبه بندي

پلانيزه [plāniz(a)l] - غم/نوم

منصوبه بند

پلټينه [plāṭ(a)l] - غم

تحقيقات

پلټونکي [plāṭ(a)l] - نوم

محقق

پلمه (palmā) - غم. بجان

پلوراليزم (plorālīzam) - نوم

کثرت وجود. گڼ اجتهاي نظام. گڼ

ادانيز نظام

پلوراليسي (plorālīstī)

ص.نب. گڼ گوڼيز. گڼ جماعته لودکي

پلورل (plorā) - مرث

خرقول

پلورونکي [plorūnk(a)l] - نوم

خرخودکي

پلوي [plāw(a)l] - نوم

طرفدار. طرفداري (lāfḍārāy)

آ.ج. پلويان. طرفداران

پلي [plā(a)l] - نوم

پياده

پلي پوڅ. پياده پوڅ

پلي تفرم (plātfōrm) - نوم

پلا تفرم

پلي کېدل [plāṭ(a)l] - مرث

پياده کېدل

پنټاگون (pintāgōn) - نوم

د امريکې وزارت جنگ

پنجشنبه (panjshānbā) - غم

د زيارت ورځ

پوسته خانه (<i>postaxānā</i>) څښم. ډاکنه، پوست آفس.	پنځون (<i>panjūn</i>) ز.م. طبیعت، فطرت.
پوښښ (<i>pošā</i>) ز.م. پړاوه، کور، cover.	پنځونکی (<i>panjūnkuy</i>) ز.م.م. تفتیقي.
پوښل (<i>pošā</i>) م.م. پټول.	پوښاکول (<i>pošākul</i>) مړتيا، تبا، ویربادکول.
پول (<i>pāl</i>) ز.م. (۱) زر نقد؛ (۲) پیس.	پوتنسیال (<i>potensiyāl</i>) ز.م. وگ. پوتانسیل.
دی یو پول هم نه لري.	پوتانسیل (<i>potānsiyāl</i>) ز.م. ه پوتنسیال ه پوټنشل، امکانی صلاحیت، پت صلاحیت.
پوځ (<i>po(h)</i>) م.م.ب. عالم، هوښیار.	potential پوځي وال (<i>po(h)jīwāl</i>) ز.م.م. جنگجیال.
(ج.) پوهان؛ عالمان، هوښیاران.	پوځي وزمه (<i>po(h)jīwāzma</i>) ز.م. فوجي ناه.
(پوهان) (<i>po(h)ān</i>) ز.ج. ساینده انان.	پور وړمکی (<i>porawā(h)a</i>) ز.م.م. قرضدار.
پوهاند (<i>po(h)ānd</i>) ز.م. پروفیسر.	پوریز (<i>porīz</i>) ز.م.م. مرصه دار.
پوهاندي (<i>po(h)āndī</i>) څښم. پروفیسري.	پوسېته (<i>poštā</i>) څښم. پوست، ډاک، چوکي، غوکی.
پوهنتون (<i>po(h)antūn</i>) ز.م. یونیورسټي.	
پوهنځی (<i>po(h)ānjā</i>) ز.م.م.م. کالج.	
پوهنمل (<i>po(h)anmāl</i>) ز.م.	

ایسوی است پروفیسر (سینیر لکچر)

پوهنوال (pohanwāl) زم.

ایسوی است پروفیسر .

پوهنه (pohāna) غ.م.

علم عقل .

پوهنیار (pohanyār) زم.

استنت پروفیسر (لکچر -)

پوهه (pōha) غ.م.

علم عقل .

پوهیالی (pohyālāy) زم.

استنت پروفیسر (سینیر لکچر)

په اصطلاح (paṣṭilāḥ) ش.

سم نباد ، so-called

پهناور (pahnāwār) زم. ش.

وسیع و عریض .

پیاوهری [pyāwār(a,a)y]

زم. س. مضبوط .

پپچلتوب (pečaltób)

زم. پیچیدگی .

پپچلتیا (pečaltiyā) غ.م.

پیچیدگی .

پپچلی [pečā(a)y] / زم. س.

پیچیده .

پاپری (peráy) غ.م. ش.

صدی .

پپژندوی (pežandōy)

م. ب. آشنا .

پپژندوی کول (pežandōy kōl)

ا. د. مشت: کشنا کول، قعار کول

پیسیمیزم (pisimīzam)

زم. قنوطیت ، pessimism

پیشخدمت (pešxidmāl)

زم. خدمتگار ، وپتر waiter

پیشرفته (pešraftā)

م. ب. ترقی یافته .

پیشهاد (pešnihād) زم.

بجوینز .

پیگیر (paygír) غ.م. ش.

ثابت قدم .

پیل (payl) زم.

ابتداء ، شروع .

پیوستون (paywastūn)

زم. یک جہتی ، یگانگت ، ہمبستگی .

تالار (tālār) م. ص. حال	تابعیت (tūbisiyāt) م. شہرت
تأمینول (tāminawāl) م. شہرت، یقینی گول	تاداو (tādāw) م. بنیاد، تہذیب
تانزانیا (tānzāniyā) م. غام	تادیات (tādiyāt) م. ج. ادائیگی؛
تنزانیہ	د تاویاتو میزان : ادائیگی توازن؛
تبادلہ (tabādūl) م. مبادلہ	تادیوی سیلانس : ادائیگی توازن
تبارہ (tabārūz) م. شہرت	تاراپود (tārapūd) م. ج.
موزن، رادتنہ، خرگندہ	گوشت و پوست
تبرشہ (tabriāh) م. غام، غلامی	تارالگر (tarākgār) م. ج.
دگنا، باجرم، پاکہنہ	غارتگر، غارت گردی
تبعہ (tabasā) م. ج. م. غام	تأسيس (ta'sis) م.
م. ج. م. شہری	بنیاد گزاری
تبع (اتباع) : شہریان	(تأسيسات) (ta'sisāt) م. ج.
تبعید (tabśid) م.	تخصیصات
جلا وطن	تاکتیک (tāktik) م.
تبعیض (tabśiz) م.	تکتیک، تاکتیک، حربہ
فرق، امتیاز	طریقہ کار، تیکتیکس
تبعیض نژادی (tabśizi niža)	تاکتیکی (tāktiki) م. ب. طریقہ کار

(از نسلي امتياز .

تبليغ (tablig) نرم . پرچار .

تپيك (tipik) نرم . ج . س . دگ .

تپيك : مثالي ، نمونه‌اي .

تتابع (tattabús) غم . ريسر . تجمين .

تثبيت (tasbit) نرم . يقيني .

ثابت كنده .

تجارتی (tū, i jārati) م . ب .

كاروباري .

تجارتی بورش وازي : كاروباري بورش واز .

تجاوونز (tajāwūz) نرم . جارحيت .

تپري .

[ار . تجاوفكول : زياتر وال كول] .

[تجاوفنات : رالاذهي كول .

دوره ستهاوه كول . مركز .

سره نژدي غيرقانوني آبادي .

ادعوف . encroa .

[chments

تجدیدنظر (tajdidinazār)

نرم . نظر . ثاني .

تجزیه طلبی (tajziyātakabi) غم .

علمي گياپندي .

تجزیه غوینقنه . tajziyāgūn

(دانا) غم . علمي گياپندي .

تجمل (tajamūl) نرم .

زرق . ورق .

تجهيزات (tajhizat) نرم .

سازوسان .

(د) تحریر هیئت (da tabir hayat)

م . ابدیتوریل بور .

تحريم (tahrīm) نرم . بايکات .

تحسين (tahsīn) نرم . ساينه ، صفت .

تحصيل (tahsīl) نرم . علم حاصلول .

تحقق (tahogūy) نرم .

سره رسيدل .

(تحصيل شوې) (tahavīl šōwe)

مف . نرم . تپيل شوې .

تحول (tahawūl) نرم . بدلون .

تبديلي .

(ج . تحولات) : تبديلي

تحويلخانه (tahwilxānā) غم .

ستور .

تحويلدار (tahwildār) نرم .

ستور والا storekeeper

تخصیص (taxasís) دم

خصوصی بهارت

تخصیص [t(a.a)x.sís] دم

allocation ، خاص والی

تخلیه کوونگی (taxhyáka-

wínk(a.a)y] دم. خالی کوونگی

تخنولوژی [t(a.a)xnoloژی] غم

تکنالوجی

تخنیک [t(a.a)xník] دم

تکنیک

تخنیکر [t(a.a)xníkór] دم

ماہر تکنیک ، تکنیکی ماہر

(ج. تخنیکران) : تکنیکی ماہران

تخنیکلی [t(a.a)xníki] دم

تکنیکی

تداوم (fadawúm) دم

ادامه : جاری ساختن یا پاتی کیدن

تدوین (fadwín) دم

ترتیب ، جدول

تراست (trāst) دم

درگ ، ترست

تراکتور (trāktór) دم

درگ ، تراکتور

ترتیبات نیول (tartibāt niwál)

ترتیب : پروگرام جدول

ترقیل (trāql) دم

رقول

ترخیص [t(a.a)rxís] دم

رونجی لازمی سرویس سرتفکیست

ترفیع [tarf(é.á)] غم

ترقی ، منصب لوہدل ، پروموشن

promotion

ترکیہ (türkiyá) غم

ترمونز [t(a.a)rmūz] دم

ترماس ، تھراس

ترمیم خای [t(a.a)rmimjāy] دم

درگشاپ

ترویر (tror) دم

تروی [t(ū,a)rwe] جن

شمل ، شوٹی ، شروپی

تریبیون (tribyūn) دم

تربیون

تری تم (trāy fām) دم

درگ

محل. حرمه افزایی کهدل.	ترلتیا [t(ə,ə) rālyā] غم. دایگی.
تشه (təšə) غم. غلام.	تز [t(i,ə) z] دم. تیز. تیزه.
تشی (təšəy) زم. دگ. تشه.	تهیس thesis
تصادف (təsdəf) زم. اتفاق.	تزارس [t(i,ə,ə) zār] زم. زار. خاز.
تصادفی (təsdəfī) مژ. اتفاقی.	تزاریم [t(i,ə,ə) zārīm] زم.
تخایی.	تزارش بی. خارش بی.
تصفیه [t(ə,ə) sfiyā] غم.	تزیینی (təzīnī) ص. ب.
موافقه. روزجوه. حساب کتاب کول.	دیگرپشن. تعلق.
خدا سول. پاکول.	تسلیت [tə(s) lliyā] زم.
تصفیه خانه [t(ə,ə) sfiyāxānə] غم.	تسلی. بند روی.
رینا ییزی.	تشرپه نومر (təšpənūm)
تصمیم [t(ə,ə) smim] زم. فیصد.	نام نهار ..
تصنیف [t(ə,ə) snif] دم.	تشریفات (təšrifāt) زم.
ترتیب و کول. درجه بندی کول.	پروتوکول.
[ر. تصنیف : تألیف]	تشکیل [t(ə,ə) s kil] زم.
تصنیف بندی [t(ə,ə) snif/bondi]	جور بنت.
درجه بندی.	تشکیل بدل [t(ə,ə) s kilədəl]
تصویب ^{۱۱} [t(ə,ə) swīb] م.	محل. جور بدل.
نظر. توثیق.	تشویق [t(ə,ə) swiq] زم.
تصویب ^{۱۲} [t(ə,ə) swīb] زم.	ترغیب. ناگیره. حرمه افزایی.
اس.	بمت افزایی.
تضمین [t(ə,ə) zmīn] زم.	تشویق بدل [t(ə,ə) swiqədəl]

offensive . یلغار . برید .

تعرفه (*tairūfā*) غم . بل (*bil*)
bill

تعقيب (*tasqib*) غم .
قارنه . شرل . پیروی .

تعقیبول (*tasqibawā*) مشت .
پیروی کول . قارل .

تعویض (*taswiz*) غم .
بدول . عوض کول . replacement

تغذیه کول (*tagziyākawā*)
مشت . غذا در کول .

تغیر ناپذیری (*tagīrnāpazīr*) غم .
غیر تغییر پذیر .

تغیر نه منونگی (*tagīrnāmanūn*)
k(a)ay غم . غیر تغییر پذیر .

تقاضا (*t(a)qāzā*) غم .
طلب . مانگ .

تقاعد (*tagāqūd*) غم .
پشن .

متقاعد : پشن . تقاعد .
تقدیر (*t(a)qdir*) غم .

قدر دانی :

ضمانت ، ذمه ، گارنتی .

تطالبی (*taṭābiq*) غم . مطبق کول .

تطبیق (*taṭbiq*) غم . مطبق . لگو .

تطبیقول (*taṭbiqawā*) مشت .
عملی کول .

تطبیقتی (*taṭbiqī*) مشت . ملاقی .
تطبیقی علم : ملاقی ساینس .

تطبیع (*taṭmīs*) غم .
کرپت . بد عنوان کول .

تطبیع کول (*taṭmīskawā*)
رشت . در کول .

تطویر (*taṭawūr*) غم .
تندب .

تعارف کول (*taṣārifkawā*) مشت .
ست کول . پیش کول .

تعامل (*taṣāmū*) غم .
رسم . دود دستور . رواج .

تعجیل (*taṣjīl*) غم .
تلوار . بیره .

تعديل (*taṣdīl*) غم .
ترمیم .

تعرض (*taṣarūz*) غم .

[ز. تقدیر : سر نوشت]

تقدیر نامہ (tagdīrnāmā)

نظام : قدر دانی، سرتفکیت.

تقلب (tagalūb) نم.

ملاوت، جمل، جعلداری.

تکامل (takūmil) نم.

دور، ترقی.

تکھ [t(ā)kā] نظام : (د توکر پستی)

کپرا.

تکیہ خانہ (takyāxānā)

نظام : امام اہل.

تکیہ گاہ (takyāgāh) نظام.

سہارا، تکیہ خاں.

تگلاری (taglār) نظام.

پالیسی، لاین.

تلف (talāf) نم.

زیان، تادان.

(ج. تلفات) : زیانوں، تادانوں،

دست تادانوں.

تلفون (talfūn) نم.

رک، تہیفون.

تلون (talawūn) نم.

رنگارنگی، نیزگی، گوناگونی.

تلیں (tlin) نم. کلینز، ساگر.

تماس (t(ā)mas) نم. رابطہ.

.. contact

تمامیت (tamāmiyāt) نم.

سالمیت :

ارضی تمامیت : علاقائی سالمیت.

تمایل (tamāyūl) نم.

رجحان، میلان.

تمرکز (tamarkez) نم.

ارتکاز.

تمرین (t(ā)mrin) نم.

مشق.

تمویل (tamwīl) نم.

معیت : مالی امداد ورکوں.

تنبار^(۹) (tanbār) نم.

اسبار.

توانمندی (tawānmāndī)

نظام : توانایی، قوت، تکر، قوت.

توپوگرافی (topogrāfi) نظام.

توپوگرافی : توپوگرافی.

توپیر (tawpīr) نم.

فوق، تفریق.

(توده گوند) (*todā giind*) م.

(دتودی گوند) توده پارتی.

تودلیج (*tawdič*) م.

الوداع، خدای پامانی.

تودلیچی (*tawdiči*) م.

الوداعی.

تودلی ملاقات، الوداعی ملاقات.

توربانجان (*torbānjān*) م.

پاتینگر، بهیگن (ان).

توربین (*torbin*) م.

توربین Turbine

تورپوستکی (*torpastāk(aw)y*)

نرم، سیاه قام.

توزر (*tawarīm*) م.

انراط زر.

تورن (*torān*) م.

کپتان.

تورن جنرال (*torānjinnrāl*)

نرم، لغتنت جنرل.

توسعه طلبی (*towsasātalabi*)

م. توسیع پندی.

توصیه (*tawsiyā*) م.

نصیحت، مشوره.

توضیح (*tawzih*) م.

تشریح، وضاحت کول.

(ت. توضیحات) : وضاحتونه.

توطئه (*tawtiāh*) م.

سازش.

توطئه گر (*tawtiāhgār*)

درم. ج. م. سازشی.

توظیفول (*tawziḡawād*) م.

مأمور کول، وظیفه در کول.

توغندی (*toğanday*) م.

راکت، میزائل.

(ج. توغندی) : راکتونه.

تولید (*tawlid*) م.

د تولید پانگواله شپو : سرایه داران طریقہ پیداوار.

تولیدی (*tawlidī*) م.

پیداواری.

د تولید شپو : پیداوار طریقہ.

تولیدی شپو : پیداواری طریقہ.

Mode of Production

تولیدی وسایل : پیداواری ذرائع.

تیت وپرک (titūparák)	Means of Production
م.ع.و.م. فمشر.	تومت (tomát) م.م.
تیراش (tirāž) م.م.	تومت
مستر کولیشن	تونیل (tūnāl) م.م.
تیز (tiz) م.م.	تونل، سرنج، tunnel
تیز	تهداب (tahdāb) م.م.
تیلفون (tilfūn) م.م.	تهداب
تیز	تھید کول (tahiya k(a,a))
تیلورٹیک (tyoritik)	مشت: فرامسم کول
م.ع.و.م. نظریاتی	[ل.ر. تھید : عزم، ارادہ]
تیلوریک (tyori) م.م.	تھیاریسی! [tyārs(a,a)y]
نظریہ، تھیوری	ستند تو! stand-to
تیلورین (tyorisán) م.م.	دتیاری ادبید ارتوب امر
نظریہ دان، تھیوریتیشن	تیپ (tip) م.م. م.م. تیپ
تیلورٹیک (tyoloži) م.م.	تیت اوپرک والی (titawparák)
تھالوجی، الہیات، دینیات	[t(a,a)y/a(a,a)] م.م. فمشر والی

تاپو (tāpū) م.م. جریز | تاپو ورمه (tāpūwāzma) م.م. جریز

تاپويز (tāpūyīz) م.ع.م.
جزیره ای.

تاتوی (tāfōblāy) م.
وطن، ملک، داسپه و خای.

تاکلی (tākāli) م.ع.م. معین

تاکونکی (tākūnkōy) م.ع.م.
فیصد کن.

تاکونکی رول : تعیین کونکی کردار.

تانک (tānk) م. تپنک

تراکتور (trāktōr) م.
تراکتور، تپکتر، تریکتر.

ترست (trast) م.

تراست = ترست trust

تریبالیزم (traybālizam) م.
ترایبلیزم، قبايلیت.

تکت پولی (takīpūli) م.
سود، interest.

تکتیک (tākīk) م.
رک، تاکتیک.

توک (tūk) م. جلد.

توکر (tūkār) م. (د بچہ پهنی)
کپڑو، دیکری توتہ.

تولپوختنه (tolpūstān) م.

تولپوختنه (tolpūstān) م.
تولپوختنه، ريفر ندم، استصواب رأی.

تولپوختنه (tolpūstān) م.
تولپوختنه / تولپوختنه / عمرانیات، سوسیالوژی.

تولنه (tolān) م.

تولنه (tolān) م.
ساج، معاشره، سوسیالوژی.

تولنیز (tolnīz) م.ع.م.
ساجی، معاشرتی.

تولنیز (tolnīz) م.
تولنیز تأمینات : ساجی خدمت، شل سکورتی.

تولنیز (tolnīz) م.
تولنیز پرختاب : ساجی ترقی.

تولنیز (tolnīz) م.
تولنیز علوم : ساجی سائنس.

تولنیز (tolnīz) م.
تولنیز ورک : معاشرتی ادراک.

تولنیز (tolnīz) م.
تولنیز ویاومنی : ساجی انصاف.

تولی (tolī) م.ع.م.
رستیا بیانو کردپ.

تولیمش (tolīmāsh) م.
کتان.

تینپ (tīp) م.
طرز، رول، قسم، تاپ.

تینپ (tīp) م.
type.

تیپیک (tīpīk) م.ع.م.
تیپیک = شالی، نمونوی، شادلی.

تېليفون	(<i>ṭilifūn</i>)	نوم	تېليفوني :
تېليفون			تېليفوني شبكه : تېليفوني جال .
تېليفوني	(<i>ṭilifūnī</i>)	م.ف.	تېلېفونېت (<i>ṭingāst</i>) نوم قیام .

ثانيه	(<i>sāniyā</i>)	نوم	ثقلت (<i>siqlāt</i>)	نوم
تېگند			درونه والی .	
ثبات	[<i>s(ū,a)bā</i>]	نوم	ثقه [<i>s(ū,i)qā</i>]	م.ف.
استقرار			کره ، سوچه .	
ثروتمند	(<i>sarwātmānd</i>)	نوم	ثقیل (<i>sagīl</i>)	نوم و م.ف.
مالدار			درونه .	

جاذبه	(jāzibā)	نم	جاسوسي دستگاره ، جاسوسي ادارې ، انتیجېنس ادارې .
کش			
جاسوسي	(jāsūsī)	مخبري	جاغومر (jāḡūr)

چاجر . رتاچی چاجر .

جانانا گوندا (jānāṭāḡand) زم
جنتا پارٹی .

جاء طلب (jāhṭalāb) زم.ج.م
ہوسناک ، دشان اوشکت اودی .

جایزہ (jāyizā) مخ.م

تلفظ ، انعام ، اپوارد ؛
[ل . ر . جایزہ : کتہ ، بلج ، سرری کتہ]

جبران (j(āu)brān) زم
تلافی .

جبرانول (j(āu)brānawāl) مش
تلافی کول .

جبدہ خانہ (j(āu)baṣānā) مخ.م
دستہ گودام .

جبہہ (jabhā) مخ.م
محاذ .

جبیر کول (jabirṭawāl) مش
تلافی کول .

جدول (jadwāl) زم
کوشوارہ .

جدي (jidi) ص.ب
سخت ، سنگین ، سنجیدہ ؛

جدي خطر ، سنجیدہ خطر .

جديت (jidiyāt) زم
سنجیدگی .

جذاب (j(āu)zāb) زم.ج.م
دلکش .

جریان (j(āu)r(i.ā)yān) زم
دوران ، عمل ، میلان ، رجحان ، پیر .

جریک (j(āu)ridā) مخ.م
رسل .

جزء (jūz) زم
جزو ؛

(ج . اجزاء ، جزئیات) جزوہ ، وارثا
جزوتام (jūzūtām) زم
یونٹ .

جسمي (jismi) ص.ب
جسمانی .

جغندہ (jūḡandār) جن
چقندر .

جگتورن (jḡtorān) مخ.م
کپتان ، مشرکپتان .

جگرن (jḡrān) مخ.م
ہجر .

[yāsāt] نرم. صدارت، پرېزېدنسي.
 جنایت (jināyāt) نرم. جرم،
 (ج. جنایات) : جریمه
 جنایي حکمه (jināyī mahkamā) نرم.
 فوجداري عدالت.
 جنبش (jūnbīsh) نرم.
 تحریک؛
 [ل. جنبش : خوځول]
 جنسي - پولي مناسبات (jinsi)
 pūli mūnāsabāt نرم. (اجناسو -
 پيسو تعلقات)
 جوان [j(a)wāz] نرم.
 پرست، لاسنس.
 جوان ليک [j(a)wāzlik] نرم.
 پرست، لاسنس.
 جوان نامه [j(a)wāznāmā] نرم.
 لاسنس.
 جوال [j(u)wāl] نرم.
 لويه لوجي.
 جوال دوز [j(u)wāldōz] نرم.
 دغوندي کستن.
 جوت (jawāt) نرم. ج. م.

جلا [j(a)lā] م. ب. ا. ق.
 جدا.
 جلب (jalb) نرم.
 بهرتي.
 جلبول (jalbawol) م. ب. ا. ق.
 ملګري کول، راګڼل، ځان سره کول،
 بهرتي کول، بسمن باندې غوښتل،
 پروانه چاري کول.
 جلبی (jalbi) م. ب. ا. ق.
 رنګوت، رنګوت.
 جلو (jilāw) نرم. جب.
 والې، ستيرنگ.
 جلوګيري (jilawgiri) نرم.
 غنډی، جب نیونه.
 جمعیت (jamsiyāt) نرم.
 کيوتې، سوتايښتي.
 جمهور رئیس (jamhūr rās) نرم.
 صد.
 جمهوریت (jamhūriyāt) نرم.
 جمهوریه، ریپبلیک؛
 [ل. جمهوریت : دپوګرامې]
 جمهوري ریاست (jamhūrī ri)

بنکاره، خرگند.

جهان شمول (jahānšūml) زم.ج.م. مالگیر، همه گیر.

جهت (jahāt) زم. سمت.

جهت یابی (jahātyābi) زم. سمت گیری.

جیحون (jayhūn) زم. آمو دریا : Oxus River

جیرو (jirā) زم.چ.م. روشن.

جیر بندی (jirabandi) زم.چ.م. روشن بندی.

جیولوجی (jyoloji) زم.چ.م. جیالوجی، ژئولوژی، جیولوژی، ارض

جوتول (javatawā) زم.چ.م. ظاہرول

جویرینیت (jorāst) زم.چ.م. تشکیل، فارپشن.

جویر و نکی (jorawunk) زم.چ.م. تعمیر

جویر و نکی پیشنهاد دونه : تعمیر تجویزونه

جویر و نکی دیگر : تعمیر موقوف

جویر و نکی نوینت : تعمیر پهنایی

جوس (javās) زم.چ.م. باری.

جهان بینی (jahānbini) زم.چ.م. عالمی نقطه نظر.

چارشنبه (čāršanbā) زم.چ.م. شنبه، شنبه، شنبه.

چاودنه (čawdāna) زم.چ.م.

چاباک (čābāk) زم.چ.م. تیز، گرندی، چاخ، چست.

[ر. چاباک : شلاق]

دھاکر .

چپ (čap) زم.ج.ص.

چپاو [č(a,a)pāw] زم.

چپرکت (čaparkā) زم.
کت . چارپایی .چپلاخه [č(a,a)palāx] غ.م.
خیمه .چپه (čapā) م.ب.
کین .چپه (čapā) م.ب.
اوزپلی . اوستلی .

[ر. چپ : ثپ]

چتک (čatāk) زم.ع.ص.
کندی . تیز .چتکتیا (čataktyā) غ.م.
کندی توب .چتیات [č(a,a)tiyāt] زم.
اوتی بوتی . بکواس .

چکچکی [čakčák(i,e)] غ.ج.

لاس پر قول . تانی دہل .

چکنیب (čakū) زم.
ثکت .چمتو [č(a,a)mtū] م.ب.
تیار .چمتو والی [č(a,a)mtuwā] غ.م.
[y(a,a)] زم. تیاری .چپ خای (čanjāy) زم.
ایفائیبری .

چوپر (čopar) زم. خدمت .

چوغک (čūgāka) غ.م.
چرچنه . چنچنه .چوکی [čauky] غ.م.ج. کری . سیت
[ر. چوکی ، پولیسوچوکی ، یعنی پولیسو پست]چوٹی [č(aw,o)ny] غ.م.ج.
چھاوٹی .چوٹی وزمه [č(aw,o)nywōz] غ.م.
[ma] م.ب. چھاوٹی نہ . چھاوٹی .

حاله (jā/ā) غم جا
خان بسیا توب (jānbsyāfōb)
نیم خود کفالتی.

خان برلینونه (jānbrisā -
(wāwā) غم. نظایر خان بخوده.
(خان تاملینول (jān tā'minawā/
مشت: ا. خان ضروریات پوره کول.

خانگری توب (jāngar tōb) ۴۵
خصوصیت.

خانگریا (jāngar lyā) غم
خصوصیت؛

(ع. خانگریا دی، خانگریا گانی) خصوصیت
خانگری (jāngar (wāly) ۴۶ م.
خاص، انفرادی؛

په خانگری دول، په انفرادی طور؛
خانگری ملکیت، خصوصی ملکیت، نجی ملکیت.
خانواله (jānwā/ā) غم ۴۷

خان خانی، رقابت پسندی.
خیل (jāpā/ā) ۴۸ مورت.
تکول.

خلاند راتلونکی (jālōndarāt -
(lāwāke) غم. روښانه مستقبل.
خمکوال (jmakwā/ā) ۴۹ نیم.
زمیندار.

خناور ونډه (jānwār -
(wāzma) م. نب. وحشیانه.

خندامن (jāndmān) ۵۰ نیم. م.
لېت، ناراحت.

خندلن (jāndān) ۵۱ م. ج. م.
وراندن، قهری.

خندنه منونکی (jāndnoma -
(nānkāwāly) نیم. م. بلاتناخیر.

خواله (jāwā/ā) ۵۲ نیم. قوت، طاقت؛
د نظم و تأین خواله؛ قانون نافذوونکی قوت.

خوابکمنی (*jwākmanī*)

نیم: قوت مندی.

خیرتوب (*jirfōb*) نرم

دقیق والی.

خیره (*jirā*) نیم

راشن:

[لر. خیر: دکتری مساله کنی]

[شامل یو عنصر]

نرم: تغییر و تبدیل. *vacillation*شخه [*c(a)xd*] ربط

نرم

لر آشک نی می کن ب راور.

خراک (*crak*) نرم

نمب: نشان خرنده، خسته.

خروندوی [*c(a.a)rgandōy*]

نرم: مظهر.

خروخای [*c(a.a)rxāy*] نرم

چراگاه: و خروخو خای.

خیره (*carā*) نرمخا (*ca*) نرم: کوتلی.

(ج. شاهان. شاگانی): کویان.

خار (*cār*) نرم: نگرانی.خارل (*cārāl*) سوت.

نگرانی کول.

خارنه (*cārān*) نیم: نگرانی.خارنیز (*cārāniz*) نرم: ج. م.

سوپر دایزری:

خپخپانند (*capcapānd*) نرم:

رعلل یقینی: خوشه دگی.

خپخپانندنت (*capcapāndānt*)

خوملیتین (comiliyatiz)	چرو، یوازې.
خوملیتین (comiliyatiz) دیم، ج. ص. کثیرالاقواپی.	خینستن [c(ə)stən] دیم
خپر [c(ei)r]	خاوند.
خپرل (cerāl)	خنک (cong)
تحقیق کول، ریسرچ کول.	دوه، شک :
خپرنه (cerāna)	په خنک تېرېدنه : خنکزن تېرېد،
تحقیق، ریسرچ.	صورت، دوه.
خپرنیز (ceraniz)	خوکی (caukay)
خپرونکی [cerunk(a)ɔy]	کری، سیت :
محقق، تحقیق کوونکی.	[لر. خوکی، پوست، پولیسو خوکی]

حاضری باش (hāzīrbāš)	حاد (hād)
نوکړ، خدمتگار، بادي کارو.	تېر، تند، شدید.
حاکمیت (hākimiyaṭ)	حادثه (hādisá)
اقتدار اعلى.	واقع، event.
حتي (hotmi)	[لر. حادث، تکر، دوه پېښه، اکیه ستا]

لازمي . هر دود .

حتمي توب (*hatmitób*) زم
هر دود توب .

حدس (*hads*) زم
قياس :

حدس وهل : قياس كول .

حربه (*harbá*) غم
سد :

[ل . حربه : چال]

حرفوي (*hirfáwí*) م.ب.
پيشه ورانه ، پروفیشنل .

حريق (*haríq*) زم
اور .

حزب [*h(h)izb*] زم . پارتي ، جات .

حسابي (*hisābí*) م.ب.
دوغ ، منطقي .

حق الامتياز (*haqūlmiyāz*)
زم . رانمتي ، اپد ترشپ ، دایر کترشپ .

حق الزحمه (*haqūzahmá*)
غیم . معاوضه ، دکار په دل کپي معاوضه .

حق العبور (*haqūrūbūr*)
زم . ترانزیت دیوتی ، محصول .

حق العضویت (*haqūlūzūwiyát*)
زم . ممبرشپ فیس .

حق الورد (*haqūlurūd*)
زم . دواخلیدو فیس .

حقوق (*hūqūq*) زج . قانون .
حقوق یوه (*hūqūqpáh*) زم

قانون دان :
(ج . حقوق پوهان) : اذن دان .

حقوق پوهنه (*hūqūqpohāna*)
غیم . قانون دانی .

حقوقي (*hūqūqí*) م.ب.
قانوني :

حکاکي (*hakāki*) غیم .
په دبره کې نقش یا خبره ... جوړول .

حکم (*hakám*) زم
ثابت ، ریغري .

حکیمیت (*hakamiyát*) زم
ثالثی ، ریغري توب .

حماسه (*hamāsá*) غیم . دزمیه .
حماسي (*hamāsi*) م.ب . دزمي .

حمل ونقل (*hamlūnāqal*) زم
باربر داري .

خپړيزي : خوريزي .	خاپوهرې [xāpōr(i,e)] غ.ج.
خپړېدنه (xparedána) غ.م.	خړپوختي .
خړېدنه ، نشرېدل .	خارجي (xārijí) د.م.ج.م.
خپل سړي (xpalsari) غ.م.	بيروي .
خودسري .	خارجي اسعار : بيروي سکه .
خپلواک (xpawák) د.م.ج.م.	خارق الخادة (xāriqū/sādā)
خود مختار .	من.ب. غير معمولي .
خپلواک دولت : خود مختار ملک ، آزاد ملک .	خاطر (xātirā) غ.م. پار .
خپلواک هنر : خود مختاره فن .	خالستردانی (xākistandāny)
ختکر [x(a,e)gār] د.م.م.	غ.م.ج. اشترې ashtny
mason چې ختي کوي او دپوالو جوړېک	خاماک (xāmák) د.م. گلکاری .
ختکري [x(a,e)gari] غ.م.	خايېن (xāyān) د.م.ج.م. غدار .
معماري ، دپوالو گزني کار ، دفتو نه ځايونو جوړول	خبرتيا (xāberiyā) غ.م. ابلاغ .
خرافات (xūrafāt) غ.ج.	د خبرتيا د لږ پيروي ويلي : د ابلاغ عامه ذرايع .
توبه بات .	خپړېدل (xparedá) معدل .
خرده بوټي و انري (xūrdā barz)	شايع کېدل ، نشرېدل .

خلاقه (xalāqá) ^{تخلیاتی}

خلع [xáls(a)] ^{ص.ب. دخیایا}
کار نه لیری شوی.

خلع سلاح (xálsisalāh) ^{م.ب.}
بنا و سلی کول. نیرت ایل: قیر مسلح کول.

خلق (xulq) ^{م.ب. طبیعت}
خلقی (xalqí) ^{م.ب. ع.ص.}

مه خلقی مه عوامی :

خلقی دموکراسی : عوامی جمهوریت.

خلک (xalk) ^{م.ب.}

مه خلک مه عوام :

خلکی انقلابی لاریون : عوامی انقلابی رها.

خلیفه (xalifá) ^{م.ب.}

(دعوت و ملاح) : استاذ و دیو.

کسب استاذ.

خمسورتیا (xamsortiyá) ^{م.ب.}

میر خیدن : یو خای کیدن.

خنثی (xunsa) ^{ص.ب.}

شند.

خوایشینی (xwāšini) ^{م.ب.}

م.ب. خفگان.

(wāz) ^{م.ب.} پستی یو شرداز

خرد و بورشروایی (xūrdāborz) ^{م.ب.}

(wāy) ^{ص.ب.} پستی یو شردایی.

خرخلاق (xarclāw) ^{م.ب.}

م.ب. غرخل.

خری (xarāy) ^{م.ب.}

نسر، گبه : ۲ غول.

(خصائص) (xasā'is) ^{م.ب.}

مه خصایص مه خصوصیات.

خصوصی (xūsū'si) ^{ص.ب.}

خاص، نجی :

په خصوصی توگه : خاص طور.

خطاط (xatāf) ^{م.ب.}

کاتب.

خطاطی (xatāfi) ^{م.ب.}

کتابت.

خط مشی (xatimā'si) ^{م.ب.}

سیاسی لاین.

خلاق (xalāq) ^{م.ب. م.ب.}

تخلیاتی.

خلاقانه (xalāqānā) ^{ص.ب.}

تخلیاتی.

خوشنده (xwōdōndō) م.ب.	سر جنت.
موت.	خوسا (xosā) م.ب.
خود بخودي (xudbaxūdī)	شما.
م.ب. خورو.	خوش بين (xūšbīn) م.ب.
خود بخودي جنبش : خورو و حرکت.	رجایی.
خود کار (xūd-kār) م.	خوش بيني (xūšbīnī) م.
بال بين.	رجایت.
خود کفایي (xūd-kifāyi)	خوش خلقه (xūš-xūlqə)
م.ب. خود کفالت.	م.ب. خوش طبعه.
خوبل (xwārā) م.ب. باغوي بنت	خونتā (xūntā) م.ب. جنت. قول.
بلا :	خیاط (xayāt) م.ب. ازجا.
خورا شریات : بلا زير.	خیانت (xayānāt) م.ب. غداری.
خورد ضابط (xūrdzābīl) م.	خیلخانه (xelxānā) م.ب. خاندان.

دار الانشاء (dārūlinšā)	دار الخلافه (dārūlxilāfā)
م.ب. سکر تربت.	م.ب. پائنت.
دار الحکومت (dārūlhukūmat)	دار المجانین (dārūlmajānīn)
م.ب. پائنت، دار الخلافه.	م.ب. پاگل خانه.

دارالوڪالہ (dārulwakālah)

مجموعہ دوکالت خانی

دارالحی (dārāyī)

حایداد

دارہ ماری (dāramāri)

لوہ مار

داستغادی ارزینیت دم دگ ارنیت

داغ (dāgh)

داوطلب (dāwṭalāb)

امیدوار، رضا کار

داوطلبانہ (dāwṭalabānā)

محبوب، رضا کار

داوطلبی (dāwṭalabī)

بری bidding

دائرة المعارف (dāiratul-

masārif) دم مایرہ

المعارف ماسایکلوپیدیا

دایمی (dāyīmī)

مستقل

دینم (dīnam)

دینیت پستی، deism

دیرختک پانکوالہ لاس

دگ، پرختک

دتادیا تو میزان دم دگ تادیات

دخیل [d(ə)xiil] دم ع م

شامل، نوتی، مداخلہ گر

دبراملتیک (drāmātik) دم ع م

درامائی

درک (dark) دم ادراک

دری ویزگر (darwēzgar) دم

چری، خیرات غوسبتوکی

در ویز (darwezā) دم

چر، خیرات توکوتہ

دریافت (daryāft) دم

وصول

[exploration] کشف، دریافت

دری توکین [dr(e,ay)ṭukiz]

دم ع م، دی جلدی لونی

دریج [d(ə)rij] دم موقف

دریجہ (daricā) دم

دستگاه (dastgāh) دم

کدی، کارخانہ، شین، پلانٹ، مشین

دستویں [d(ə)stūr] دم

حکم، وینا، ہدایت

دستور ورکونکی : هدايت و کونگي	عقیده چرستي .
[د. دستور : آئين، سياسي قانون]	د حکمانيستي (dugmālistī)
دسمال [d(ā,ā)smā] نم	م.ب. : عقیده پرستانه .
روال : روښال .	دموکرات (dimūkrāt)
دسمال [d(ū,ā)smā] نم	نم.ب. : ديموکرات . جمهوريت پسند .
خوږ خوږول .	دموکراتيزم (dimūkrātīzām)
دسپينه [d(a,ā)sisā] ځام	نم. : جمهوريت پسندي .
سازش .	دموکراتيزه کول . dimūkrā
دښمن (dūsmān) نم	(a) tizéka wā : دموکراسي .
دښمن .	جمهوري کول . democratize
(دښنه) (daṣnā) ش.ع .	دموکراتيک (dimūkrātīk)
(د دښمن جمع) دشمنان .	نم.ع.ب. : جمهوري .
دق (diq) نم.ع.ب. : درستگي .	دموکراتيک سنتراليزم (dimūk
دقيقه (daqiqā) ځام . منت .	(rātīksintrālīzām) نم.ب. : جمهوري مرکزيت .
دکارمولدیت نم.و.ک. :	دموکراسي (dimukrāsī)
دکتري (dukturīn)	ځام . جمهوريت .
نم.ع.ب. : وگ . دکتورين .	دنک (dandā) ځام .
دکتور [dukt(ū,ō)r] نم	فرض ، کار ، (دهندا) .
ډاکټر .	دوام داس (dawāmdār) نم.ع.ب. .
دکته (dikté) ځام .	باقا ده .
حکم کول ، دیکتهت dictate	دوام ورکونکی [d(a,ā)wām
د حکمانيتم (dugmāfīzām) نم	[warkawūkay] نم.ب. : حکمانيتم .

دوڻى [dób(ə)d] نىم. لورى.

دود (dūd) نىم. لوكى.

دوران (dawrān) نىم. دور.

دوسيه (dosiya) غلام. قایل.

دوشنبه (dūšanbā) غلام.

(دلمیر) (دخ)، (ار)، گل (دخ).

دوکتورین (duktūrīn)

نىم. ج. دك. دكتورين.

دوکتورین (duktūrīn)

نىم. ج. دك. دكتورين.

دوڭم (dūgam) نىم.

مقيده، dogma

دولت [d(ə)wlat] نىم.

رياست، state

[لر. دولت، شتمنى]

دولتي [d(ə)wlati] نىم.

رېاستي، ريولت، سرلاري،

دولتي اپرات، سرلاري مشينري،

دولتي دستگا، رېاستي مشينري،

دولتي سكتور، رېاستي سكتور، رېاستي شعبه،

دولتي مامورين، سرلاري السران.

دوڭارخيز (dwaaxiz)

نىم. ج. ص. باهي،

دوڭارخيزي تېرېدلي، باهي حوصلي،

دوڭارخيزي عددونه، دوڭارخيزي والاسوڭ

ديالكتيك (diyāktik) نىم.

دك. ديالكتيك.

ديالكتيكي (diyāktiki)

م. ب. دك. ديالكتيكي.

ديالوگ (diyālog) نىم.

گفتگو.

ديپارتمنت (dipārtmīnt)

نىم. دك. ديپارتمنت.

ديپلوم (diplóm) نىم.

دگري.

ديپلومات (diplomāt) نىم.

سفارت گار.

ديپلوماتيك (diplomātik)

نىم. ج. ص. سفارتي.

ديپلوماسي (diplomāsi)

غلام. سفارت گاري.

ديكتاتورى (diktātorī)

غلام. آمریت، دكتاتورشپ.

ديناميك (dināmik) نىم. ج. ص.

دگ. دینامیک.

دینامیکس (dināmīks) زج.

دگ. دینامیکس.

دنیو و نزمه (diw wāzma)

س. ن. دیوپیکر.

[janrā'ī] زج. دیکیدر جنرل.

[dāgar mán, dāgar] دگر من

[mán] زج. لغتنت کرن.

[d(a,a)g(a,a)r] دگر وال

[wā'] زج. کرن.

دلہ این (dāla'iz)

زج. ج. م. دگ. دلہ ییز.

دلہ ییز (dalayíz) زج. ج. م.

اجتماعی، نپول civil

دلہ ییز و بیکاری، اجتماعی بی روزگاری

پہ دلہ ییز توگہ، اجتماعی طور

دخبرتیا دلہ ییز و سیلی، ابلاغ عامہ ذریعہ

د دلہ ییز خبرتیا و سیلی، ابلاغ عامہ وسیلہ

دبیر (dabára) زج. گتہ.

[da dabári] (د) دبیری سکارہ

[skārā] زج. کوئد.

دبیرین (dabarín) زج. ج. م.

دکتری جوہ.

دراہم (drām) زج. درامہ.

دراہماتیک (drāmā'tik) زج. ج. م.

درامایی.

دکترین (dukturín) زج. ج. م.

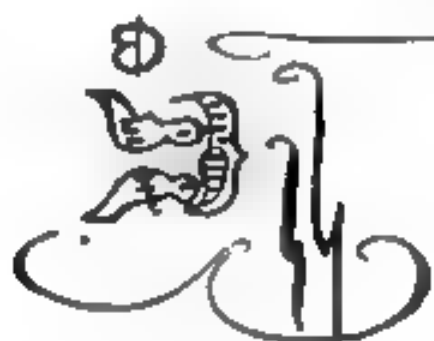
دگ. دکترین.

دگر [d(a,a)g(a,a)r] زج.

میدان.

[dāgar jinrā', dāgar] دگر جنرال

د م ی . نمک . شعبه .	دله ییز سر غزونه : سول افزانی .
د پښت (<i>derāst</i>) د م ی . پروا	د مپنډ (<i>damping</i>) د م ی .
دینامیک (<i>dināmik</i>) د م ی .	سته بازی .
داینامیک . حرکتی . توک	دیا لکتیک (<i>dyāliktik</i>) د م ی .
دینامیکس (<i>dināmiks</i>) د م ی .	جدلیات . dialectics
حرکات .	دیا لکتیکی (<i>dyāliktiki</i>) د م ی .
(دینامیکه) (<i>dināmik</i>)	جدلیاتی .
نیم . ص . وگ . دینامیک .	دپارتمنت (<i>dipārtmēt</i>)

هوسنیارتیا .	ذات البینی (<i>zātūlbaynī</i>)
(ذکور) (<i>zūkūr</i>) د م ی .	ص . ب . باهي ، ذاتی .
(د ذکر جمع) ناریه .	ذروي (<i>zarawī</i>) ص . ب .
ذکی (<i>zaki</i>) ص . ب . هوسنی	جوهری . ایتمی . نیو کلیاتی .
ذهنی (<i>zihni</i>) ص . ب .	ذرق باین (<i>zarahin</i>) د م ی .
موضعی . داخلی .	خوردین . مایکروسکوپ .
ذهنی شرایط . موضعی حالات	ذکارت (<i>zakāwāt</i>) د م ی .

رپوټ (rapór) دم. رپوټ:	رټب (rób) ق. مطلق.
راپورټاژ (raporláz) نرم. رپوټيج:	ارجبال (rijál) نرم.
تصويري خبرنامه.	ليدران.
راپورټر (raporlár) نرم. رپورټر:	رجحان (rújhán) نرم.
راټلونكي (rúllónke) نرم. ص. آينده:	ترجيج.
راټلونكي اخلاف، آينده نسلونه:	[ل. رجحان: تمايل.]
راډيكال (radikál) نرم. ج. ص.	ردوبدل كېدل radubadál
رېډيكل.	[kedál مصل. تبادل كېدل.]
راډيڪيون (rāksūn) نرم.	رژيم (ražim) نرم. نظام.
رژيم.	رسالټ (risālát) نرم.
رايه (raiyá) نرم.	رشن.
ه. راڼي ده. دوت.	رسالتمند (risālatmānd) نرم.
رئيس (raís) نرم.	رشنري، رشن والا.
شېر، چيف، پريزېډنټ.	رساله (risālā) نرم.
رئيسه هيئت (raisá hoyát)	پمفلټ، کتابچي.
نم. پريزېډنټيم.	رسام (rasām) نرم.
	مصور.

روک. برینورم.
 روکود (rūkūd) زم.
 کساد بازاری.
 رومبار (r(a,a)mbār) غم.
 چینه، سوره.
 رومه (ramā) غم.
 کندک. دگدوگد یا دیو.
 رنجبه (rānja) غم.
 چیره.
 رنسانس (rūnsāns) زم.
 رنسانس. نشأه ثانیه.
 renaissance. نشأه ثانیه.
 روبنا (robinā) غم.
 برنی دهانچه یا اراده.
 روبوت (rubót) زم.
 روبوت. آریه بخت.
 روجایی (rojāyī) غم.
 دکت خا.
 روجی (r(u,o)hī) زم.
 نقیاتی.
 روجی جگر. نقیاتی جگر.
 روحیات (rohīyāt) ج.

رسای (rsāmi) غم.
 مصوری.
 رستاخیز [r(a,a)slāxēz] زم.
 اعیان پشندی. قیامت.
 رسم [r(u,a)s(u,a)m] زم.
 مصوری. تصویر کشی.
 رسمی [r(a,a)smi] ص.ب.
 سرکاری.
 رسمی رقمونه. سرکاری اعداد و شمار.
 رشد (rūšd) زم.
 نمود. دور.
 رشتیا وینی (rīstiyāwīni) غم.
 حقیقت پسندی.
 رضائیت (rizāiyāt) زم.
 رضامندی.
 رعیت [raʕ(i)yāt] ج.م.ج.
 رعایا.
 رغند (rāḡanda) ص.ب.
 تعمیری.
 رفاهیت (rafāhiyāt) زم.
 رفاه شمالي. بهبودی.
 رفورم (rifāram) زم.

نفيات.

روحيه (rohīyā) غام.
روح، موال، نفساني كينيت.روزنه (rozāna) غام.
تربيت.روزنيز (roznič) غام.
تربيتي؛روزنيزارزبت، تربيتي قدر،
روزنيزچلند، تربيتي سلوک.روږدي (rūday) غام.
مادي.روستاري (rustāri) غام.
"نائج"، عواقب.روسيه (rosiyyā) غام.
روس.روشنفکر (rošānfi'kar) غام.
ه روشنفکر ه دانشور؛
(ج. روشنفکران) دانشوران.روغتون (roḡtūn) غام.
هستال.روغتيا سانه (roḡtiyā
sātāna) غام. حفظان صحت.

روما تيزم (romāfīzām) غام.

روپتهزم (هغه ناروغي چې ډک بدن
جوړونه خوږ بڼه).رومي بانجان (rumībanjān)
غام. ج. تما تر.رياليزم (riyālīzām) غام.
ه رياليسم، رياليزم ه

حقيقت پسدي.

رياليسي (riyālīstī) غام.
حقيقي.رياليستيك (riyālīstīk)
غام. ج. حقيقت پسندانه.ريزرف (rizārf) غام.
حفوظ، اندوخته، پيزو.رېژيسور (režisūr) غام.
داړکتر (فيلم).ريفراندم (rifrāndām)
غام. استصواب، ريفرنډم.ريفورم (rifōram) غام.
ه ريفورم ه اصلاح، اصلاحات؛
مياشي ته لږ مټرقي ريفورم؛ سياسي، سماجي ترقي پسند اصلاح.ريفورميست (rifōrmi'st) غام.
ه ريفورميست ه اصلاح.

پند ، اصلاح پرست .	دگ . ريفانس :
ريڤورميسټي (<i>reformist</i>)	ريڤيزيونيزم (<i>riwizyūnizām</i>)
م.ب. م. ريفورميسټي م. اصلاح	نم. م. ريويزيونيزم م. ترميم پندي
پندانه ، اصلاح پنده .	ريڤيزيونيسټ (<i>riwizyūnist</i>)
ريڪلام (<i>riklām</i>) نم.	نم. م. ريويزيونيسټ م. ترميم پند
پبلستي .	ريڤيزيونيسټي (<i>riwizyūnistī</i>)
رينسانس (<i>rināsāns</i>) نم.	م.ب. ريويزيونيسټي م. ترميم پند

زېښناک (<i>zbešāk</i>) نم.	زردالو (<i>z(ardālū)</i>) ع.م.د
م. خېښناک م. احتمال .	اشاري .
زېښناک گر (<i>zbešākgr</i>) ع.م.د	زرغون (<i>z(a)rgūn</i>) ع.م.د
م. احتمال . احتمال کوونکی .	شین !
نرحمت (<i>zahmāt</i>) نم.	زرغون رنگ ، شين رنگ .
خواري .	زړه ياز (<i>zarayīz</i>) ع.م.د
نرحمت کښ (<i>zahmatkās</i>) ع.م.د	جوهر ي ، نيوکليايي .
خوار کښ .	زړی (<i>zāray</i>) نيوکليس ، جوهر

زنجیاتکی (zyātagī) م. پ. ۱
 زنجیاری (zyār) م. پ. ۱
 خوارکی
 زنجیاری استونکی : ممت کش
 زنجیاریکشی (zyārkaś) م. پ. ۱
 ممت کش
 زنجربینا (zerbinā) م. پ. ۱
 بنیاد ، basis
 زنجرخانه (zerxānā) م. پ. ۱
 تبه خانه
 زنجرمه (zérma) م. پ. ۱
 ذخیره
 زنجرمه تون (zermatūn) م. پ. ۱
 ذخیره ، گودام
 زنجرمه کول (zermakawā) م. پ. ۱
 معدن ، ذخیره کول ، گودام کول
 زنجربنتون (zezanūn) م. پ. ۱
 زچ ، سستال
 زنجربدل (zezedāl) م. پ. ۱
 بدل ، پیداکدل
 زنجربدنه (zezedāna) م. پ. ۱
 پیدایش

زمنیت (zast) مبالغیمنت
 دیر ، بلا
 زنت زیات ، بلا زیات ، دیریت
 زغرد (zgārd) م. پ. ۱
 دگ ، بر بند ، واقع
 به زغرد : دگ
 زغرة وال (zgārd) r(ān)āwā
 م. پ. ۱
 زغرد وال جزو تام : آرم دیونت
 زلزله پوهنه (zalzalāpohāna) م. پ. ۱
 زلزلیات ، علم زلزله ، seismology
 زندگی (zindāy) م. پ. ۱
 مری خیه کول
 زنگ (zang) م. پ. ۱
 تلوی
 زوکره (zōkra) م. پ. ۱
 پیدایش
 زوکیدل (zokedāl) م. پ. ۱
 پیداکدل
 زوول (zowāl) م. پ. ۱
 پیداکول ، جنم داکول

ژمنه کول (žmānkaul)	ژاوله (žāw/a)
سخت: ژرپ کول، دنده درکول.	چونک گم chewing gum
ژنیو (žiniw)	ژبارن (žbārān)
ژوبن (žobān)	ژبارونکی [žbārūnk(a)ɣ]
ژوپوهنه (žopohāna)	ژباره [žbār(a)]
حياتيات، بيالوجي.	ژبپوه (žabpoh)
ژورناليزم (žornālizam)	ژبپوهنه (žabpohāna)
جرنزم، صحافت.	ژباندان، اهرسانيات، linguist
ژورناليست (žornālist)	ژبپوهنه (žabpohāna)
جرنست، صحافي.	ژبانداني، سانيات، linguistics, philology
ژورک (žawār)	ژغورنده (žgōrande)
ژوندليک (žwandlik)	نجات، درکونک
سوانح عمري.	ژغورنده (žgōrāna)
ژي (žay)	نجات، تکلف، ښک کول.
ژېر (žer)	ژمنه (žmāna)
	دنده، قول.

ژمونج žmūnj ځمگه، Comb.

ساری (sārī) ص.ب.	سابه [sāh(ā,ā)] ز.ج.
قعدی :	سگ.
ساری مرض : قعدی بیماری :	ساتندوی [sāland(ū,ū)y]
ساری ناروغي : قعدی مرض :	قازم. ستانلی.
سازش (sāzīš) ز.م.	ساتبری (sāterāy) ز.م.
مصلحت. کمپرومايز :	ه ساعتبری ه تفریح، وقت پارکول.
[ر. سازش : بسید]	ساحه (sāhā) غ.م.
سازمان (sāzmān) ز.م.	میدان.
تنظیم :	ساختگی (sāxtogī) ز.م.
(ج. سازمانی) تنظیمه :	جعلی، مصنوعی.
دملگرو ملتوسان مان، اقوام متحدہ تنظیم :	ساختمان (sāxtumān) ز.م.
سازمان شوی : نظم :	تعمیر، ودانی.
سازمان ورکول : نظم کول :	ساخته کار (sāxtakār)
سان مان یافته : نظم :	ز.م. جعل ساز.
سان مانی [sāz(ā)māni] ز.م.	ساخته کاری (sāxtakarī)
تنظیمی :	غ.م. جعل کاری، جعل سازی.

سالم

(sālīm) زم. ع. م.

صحتمند.

سامان آلات (sāmānālāt)

ع. ساز و سامان.

سانسور (sānsōr) زم.

سنریش.

ساه پوهنه (sāhpohāna)

نیم. / مایکالوجی / نسیات.

ساینس پوه (sāynspōh)

زم. ستاینندان.

ا. ج. ساینس پوهان. ستاینندان.

سبات (sabāt) زم.

برنده.

سبجکتیویم (sabhjiktivīm)

(zam) زم. ∞ سوبژکتیویم ∞

واخلیت پسندی. زفیت پرستی. موضوعیت پسندی.

سبسایدی (sabsāyidi) نیم.

subsidy

سبك (sabk) زم.

سلب.

سپارینیت (spārāst)

زم. تجویز، سفارش.

سپکولاسیون (spikulasijūn) زم.

سپکولیشن speculation

سپما (spamā) نیم.

بکت. کفایت شعاری.

سپیشلتوب (spealtōb)

زم. سوچه توب. پاک والی، صفایی.

ایمانداری.

سپیشلی (speātk(a)a) زم.

سوچه، پاک، مقدس، ایماندار، صفا.

سپیده داغ (spedadāg)

زم. شفق.

سپین پوستکی (spinpas-)

tōk(a)a) زم. سفید قام.

ستاثر (stāž) زم.

مشق، عملی کار، آدرس جاب.

ستاژر (stāžār) زم.

آدرس جاب والا.

ستراتیژی (strātiži)

نیم. حکمت عملی.

سترقدرت (stārqūdrāt)

زم. / ابر قدرت. برخواست / عظیم طاقت

ستر کوتاک (stārkotāk) زم.

big stick

ستیمکشر (sitamkash)

مظلوم بستم گداز گداز

ستنگر (sitāngār) نم.

ستم کو دلی . ظالم .

مستوی (ای) پائین */stor*

$$(\alpha, \beta) \text{ pe } \mathcal{Z}(\alpha, \beta)$$

قسم

ستون (sūtān) نم.

11

ستونزه (stünzə) شېم.

۵۵ ستونچہ ۵۵ مشکل

استونی [stɑ:n(ɑ:ɔ)y]

5/

تینار (standard)

== ستاندارد == معياري .

سجل (sijil) نم.

سرپرست ریکاردو . د ملازمت ریکاردو .

سربیره (sarbéra) ق.

طالعہ : ۱۰۰

سہ پہر چوڑی : دوپہر نہ علاوہ .

رتبیری [sartér(a)y] م.

شیاء ہی .

سرتمبه (sarombá) و

ۛۛ سر قصبہ ۛۛ خدیجی .

مرتبگی (sartanibagi).

نہایت عمدہ ضد کی توہب .

سرسر شمایرنه (saršmerāna)

بیچیم۔ اعداد و شمار، مردم شماری۔

سرینندونکی /sarʃən-

[Sunk (2, 2) y] - قديم. سرفروش

سرعت [sūr(ə)ʕāt]

رفقہ : تہذیب والی۔

سرغروته (sarḡrowāṭa)

خلاف ورزي.

سرغندوی (sarğandıy)

میرزا

سرگردہ (sarkardá)

میں نے

سركيس (sark'as) نم.

بھٹی، حراول۔

رجحرم (sargarm) دہلی

سرگرمی و فعال

سجری (sargarmi)

نغم. مشغولتیا. شغل :

[سرگرمی : فعالیت]

سرمامور (sarmāmūr)

نرم. پولیس آفیشر. S.H.O.

سرماموریت (sarmāmūrīt)

(rīgāl) نرم. تاجہ، شوکی.

سرمایہ گزاری (sarmāyagī)

(zārī) نغم. سرمایہ کاری.

سرمشق (sarmāṣṣ)

نمود، مثال.

سرمقابلہ (sarmagālā)

نغم. اداریہ : ایدیتوریل.

سرمنشی (sarmānshī)

نرم. سیکرٹری جنرل.

سرنک (sūrāng)

دبارود د مین، mine

سرنوشت (sarnawīst)

بمقد، تقدیر.

د خیل سرنوشت د قاتلو د پارہ د

ملتونو حق : د قومونو حق خود ارادیت :

سرواش (sarwāz)

نرم. غلام کسان :

سرواشقوب (sarwāzqób)

نرم. غلام مالکی تہذیب.

سرود (saród)

نرم. ترانہ :

ملی سرود : قومی ترانہ.

سری سر (sarīsar)

نرم. ج. نی کس :

سری سر منحنی عایدات : نی کس لاطافہ

سفر خرخر (safarxārc)

نرم. تی ای travelling allowance

سقاو (s(a)qāw)

نرم. شکی.

سکتاریزم (siktārīzam)

نرم. سکتاریزم : فرد پرستی.

سکتور (siktór)

نرم. سیکرٹری شعبہ :

خمسوی سکتور : نجی شعبہ.

سکینپتیزم (skīptīzīm)

نرم. شکاکیت : scepticism

سلب (salb)

نرم. ضبط.

سلطنت (saltanát)

نرم.

سناقور (sanātor) دم

سپنتر

سنناقوریم (sanātoriyām) دم
سنم. سنناقوریم سنیتویم

سناریو (sanāriyó) دم
فقره، سنario

سنت (sunát) دم
روایت

[ل. ر. سنت : ختنه کول]

سنتر (santár) دم
دگ. سنتر

سنتر (sintár) دم سنتر

سند (sanád) دم
دستاویز، ذکونف

(ج. اسناد) : دستاویز
[ل. ر. سند : شهادتنامه]

سندیکا (sandiká) دم
تخریب یونین، سندیکیت

سندیکالیست (sandikālist) دم
تخریب یونینست

سندیکا (sandiká) دم
دگ. سندیکا

ناچاهی

[ل. ر. سلطنت : امپراطری، ایمپایر]

سلطه (saltá) دم
تسلط، حکمروایی

سلف (saláf) دم
تکلیفی، تیرشوی

سلول (sūlūl) دم
سپل cell

سمیال (sambāl) دم
لیس

پنظریه سمیال : پنظریه لیس

سمبوسه (sambosá) دم
سمبوسه

سمبول (simból) دم
علامه : symbol

(ج. سمبولونه) : علامی

سمت پالنه (samtpalóna) دم
علاقه پرستی

سن (sin) دم

سنا (saná) دم
سپنت

سپنت

مسواد [s(i,a)wād] نرم

تعليم، خواندگی؛

باسواد: تعليميافته، خوانده، لوستی؛

سواد لرو بنگی: تعليميافته.

سوتريکتيويسم (subzāktī-

wisim) نرم، دگر، سيجکتیويزم.

سود (sūd) نرم

تکانه، interest

سورتبندی (surfbandī)

بچم، قسمبندی، رجهبندی.

سوریه (sūriyā) بچم

شام، ملک شام.

سوسیال ریفرمیزم (sō-

yalriformizām) نرم، سوشل-

ریفرمیزم، سماجی اصلاح پرتی.

سوسیال ریفرمیست (sō-

yalriformist) نرم، سوشل-

اصلاح پسند.

سوسیالوجی (sōsyālojī)

بچم، ده سوسیالوژی ده علمانیات.

سوسیالوجیست (sōsyālojīst)

نرم، ماهر علمانیات،

علمانیات دانش.

سوسیالیزم (sōsyālizām)

نرم، ده سوشلیزم ده سوشلزم.

سوسیالیستی (sōsyālistī)

م.ب. سوشلیستی؛

سوسیالیستی جهت یابی: سوشلیست سمت؛

دسوسیالیستی لوری تعقیب ونگی هوادونه؛

سوشلیست سمت والا مکلونه؛

سوسیالیستی لوری تعقیب ونگی؛

سوشلیست سمت پیروی کول.

سوق الجیشی (sawqū/jayšī)

م.ب. ستراتیجیک strategic

(د) سوك وهلو لوبه (da sūk

wahālū lōba) بچم، بانگ.

سوله (sō/a) بچم

صلح؛

سولدییز (sō/a yīz) نرم، م.

علمی، پراسن؛

سولدییز گد ژوند؛ پراسن بقایای؛

سوان (swan) نرم

سوز و گد، سوز دل؛

دسون سواد؛ سوزلو سواد.

سويس [s(u)wis] زم
سوزرلېنډ .

سه شنبه (sə'sonbə)
سجېم: دنېي ورځ .

سهم (sə'həm) زم: حصه
(ج! سهونه) : حصه .

سهميه (sə'hmiyə) غږم
کوتۀ quota

سيا (syə) غږم
سي آکي اې CIA

سيارۀ (sayārā) غږم
کره، نرۍ .

سياست پوه (siyāsāt'pōh)
زم: سياستدان .

سياست پوهنه (siyāsāt'po-
(hānā) غږم: پولېکل تائين .

سياست مدر (siyāsāt'mā-
(dār) زم: سياستدان .

سياسي - اجتماعي (siyāsi-
(iztimāsi) زم: سياسي - مجامعي

سياسي - ټولنيز مترقي رليفورمونه
سياسي - سماجي ترقي پسند اصلاحات

سيستماتيک (sistunā'tik)
زم: ج. م. نظم، سيستميک .

سيستم (sistām) زم
سیستم - نظام، سیستم

سيکتاريزم (siktārīzam)
زم: دگ، سکتاريزم .

سيکوسوماتيک (s(əy,1)ko-
(mā'tik) زم: ج. م. مائیکروميک

سيه پال (sināpāl) زم
طلاقه پرست .

سيه پلن (simayiz)
زم: ج. م. طلاقايي .

سپنمايي [s(e,1)namāyi] زم: فلمي
سپنمايي دستگاوي: علمي پوهنه .

شاخص (šaxís) نم	شبنامه (šabnāmá) نم
اشاره، اندکس index	چندپل
شارش داف (šārždāfir)	شیون (špūn) نم
نم، نظم الاسر، چار دی آفیر	گد؛
شاقه (šāqá) نم	(ج. شپانه) : گدی.
سخت؛	شتمنی (štamaní) نم
شاقه کار : سخت کار؛	مال، دولت.
دشاقه کاری خای : 'قنلی کپ.	شته والی [štawā(ā)y]
شانفتاش (šāntāž) نم	نم، موجود دیگر
بیکتیل	شخصی (šaxsí) نم
شایعه (šāyisá) نم	ذاتی؛
آواز، افواه.	شخصی مالکیت : ذاتی ملکیت.
شبیخ (šabāh) نم	شرح [šār(h)a] نم
بجوت (bat)، پیری.	تشریح، وضاحت؛
شبکه (šabaká) نم	[rate: شبکه، شرح، آنگ]
جالی network	شرکت (šerkát) نم

کپنی .

شعبار [s(ā,i)ʔār] نم

نعر

شغال (šaǧā) نم

چغال

شغل (šūǧā) نم

پش

شفاخانه [s(ā,i)fāxānā]

مجم

شفاهی [s(ā,i)fāhi] نم

زبانی

شفی (šifār) نم

کود

شفری نور : کود ورد

شکنجه (šikanǧe) نم

شکنجه و رکوب : ایدار سالی

شمارین (šūmāríz) نم

راعداد و شمار تعلق

شمال [s(ā,i)māl] نم

باد : در شمال له خوا باد

شنبه (šanbā) نم

ر خالی : خ

شننه [s(ā,i)nāna] نم

تجزیه او تکمیل

شواخون [s(ā,i)wāxūn] نم

شب خون

شویا (šorā) نم

کوبل

شور و نیزم (šowinízam) نم

شاد و نرم : جاراخانه قوم پرستی

شهادت نامه (šahādātnāmā) نم

شیم (šimā) نم

خاکه : گوشواره : sketch

شیندی (šindoy) نم

شیوه [š(e,i)wā] نم

طرز : طریقہ : دل

د تولید پانگواله شیوه :

سرایه و لوانه طریقہ پیداوار :

سڪول، مدرسو، پرائمري سڪول.	سڪروال (sārwāl) ۽
مئوونڪي [sow(ā)nk(a)z]	mayor
م. استاد، ميجر.	سڪروالي (sārwāli) ۽
مئوونو (sowāna) ۽	ميونسپل ڪميٽي.
مئوونو ۽ مئوونو تعليم، درس ۽ سکول.	سڪرو [s(a)ra] ۽ مئوونو.
مئوونو ۽ مئوونو (sowāna ۽	سڪرو پڙهندو (skulapežan -
rozāna) تعليم اتربيت.	dāna) سڪرو پڙهندو،
مئوونو [sow(a)ni] ۽ مئوونو.	جماليات، علم جماليات.
آموزشي تعليمي.	سڪرو (sorawāl) ۽
مئوونو (sawini) ۽	سڪرو.
مئوونو.	سڪرو (sorāzār) ۽
مئوونو (segāna) ۽	سڪرو ۽ سڪرو.
سڪرو.	مئوونو [sowān] ۽ مئوونو.

خزانیچی، کیشیر cashier

صرف نظر (ددې) [sārfinaẓār]

دې نه قطع نظر. [dādē] ع.

صرفه (sarfā) غ.م.

دږ. صرفه جوړي.

صرفه جوړي (sarfaẓoyī)

غ.م. / صرفه / بچت، کفایت شاري.

صلاحیت (salāhiyāt)

دږ. واک، اختیار، [ل. صلاحیت، استعداد]

صمیمی (samimī) غ.م.

غلمس.

ضمیمیت (samimiyāt) دږ.

خدا من.

(صنایع) (sanāyī) دږ.

صنعتونه.

صندوق (sandūq) دږ.

فند.

صاحب منصب (sāhibman)

(sāb) دږ. فوجي است.

صادرات (sādirāt) دږ.

برآمدات.

صادراتی (sādirāfi) دږ.

برآمداتي.

صادراتي عوايد : برآمداتي آمدني.

صادروں (sādirawān) دږ.

برآمدکړل.

صادر پېدل (sādireḍāl)

دږ. برآمد پېل، جاريه کېدل.

صحنه (sahnā) دږ.

ننداره، میدان، سټیج، کسیتی، نقش.

اد آواز ځای.

صدور (sūdūr) دږ. برآمد.

صراف (sarāf) دږ.

صنف [s(ɪ,ɪ)nf] م: پیشه، شغل.	[ا. صندوق : بکس]
صنفي [s(i,ɪ)nfɪ] م. ب.	صنعتگر (sanatgar) م.
پیشه و راز :	دستکار.
صنفي اتحاديه : تهرديدونين.	(ج. صنعتگران) : دستکاران.

ضربه (zarbá) م.	ضابط (zābít) م.
گوزار، غوزار، blow	لغتين.
ضعف [z(o,ása)f] م.	ضديت (zidiyát) م.
کمزوتيله	مخالفت.
ضعف كول [z(o,ása)fkawál] م.	اضديت (zidáyín) م.
مشت: يلى پوشت كېدل.	امداد.

[تار (a, a) ف. وړاندې شوی. طرحه کول (tarhakawál) میت: وړاندې کول.	طایفه [tāy(i)fá] غم قید.
طرد (tard) غم اخراج، جلا وطن کول.	طبع [tábs(a)] غم آیدېشن.
طرن العمل (tarzūlsamál) نرم: طریقه کار.	طبیعت (tabisát) غم قدرت، فطرت: nature
طفیلی (tufoili) مرب مات، پیچک، pamsit	طبیعی (tabisi) مرب قدرتی، نظری، فطرتی.
طلا (tilá) جن/غم سره زړه.	طبیعیون (tabisiyūn) زج د طبیعي تاریخ ماہرین، ماہرین تاریخ
طیاره (fayārā) غم الوشکه / هوایی جہاز.	طوالید، naturalists طرح (tārha) غم
طیف (fayf) غم شکل.	طرحه ۱۱ تجوینو، مسودہ د رافت، پیش کول، وړاندې اېښودل
	(طرحه ۱۱) (tārha) غم طریقیت (zorfayān) غم، تعداد گڼی بشر.

عادی (sādi) ص.ب.	معمولی. عام :	ص.ب.	عامه (sāmā) ص.ب.	عامه. غلط نبود.
[ر. عادی : رو بدی]			دخکو، پبلک :	
عاطفه (sātifa) ع.م.	عاطفه ذهنیتونه : عاقله افکار، رای :		عامه شتمنی : دغکو گره شتمنی :	
شفقت، چاه، مهربانی، جذبه :			پبلک پیرامونی :	
عالی (sāli) ص.ب.	آغل :		عامه وسایط، پبلک ترانسپورت :	
عالی شوی (sālīšarā) ع.م.	تسیریم کونس :		عاید (sāyidā) ع.م.	آدن.
عامله کمیته (sāmīlakūmita)	عامله کمیته :		"عایدات" (sāyidāt) ع.م.	آدن، آدن.
عامله هیات (sāmīlho'yāt) ع.م.	عامله هیات :		عدالت (sādālāt) ع.م.	انصاف :
عامله هیئت (sāmīlho'yāt) ع.م.	عامله هیئت :		[ر. عدالت : محکم] :	

[عدالتی : ملکاتی]

عدول (ʿadāl) زم

سرغرد : خداف و رزی -

عرصه (ʿarsā) بیام

میدان :

[ار : عرصه : زمان و وقت]

عرضه (ʿarẓā) بیام

سپدایی : رسد

عرفان (ʿirfān) زم

عالم : تعلیم :

عرفانی : تعلیمی : علمی

عرضه (ʿarizā) بیام

خواست :

عسل (ʿasāl) بن

شکر : گبین

عصری کول (ʿasrikawā) زم

میش : جدید کول

عضو (ʿuẓwā) زم

غری : ممبر : رکن

(ج. اعضاء) : غری : ارکان

عضوی (ʿuẓwā) زم

تامیاتی :

عضویت (ʿuẓwiyyāt) زم

رکنیت : ممبرشپ

عطالت (ʿatālāt) زم

لتوالی : کاپی

عقب ماندگی (ʿaqibmān -

ʿaqlānī) (ʿaqlānī) زم

عقب ماندگی (ʿaqibmāndā)

مردم : پسماند

عقلانی (ʿaqlānī) زم

معتدل

عکاس (ʿakās) زم

فوتوگراف

عکاسی (ʿakāsī) بیام

فوتوگرافی

عکس (ʿāk(ā)s) زم

فوتو : تصویر

عکس العمل (ʿaksūlʿamāl)

زم : رد عمل

علاقمند (ʿalāqamānd) زم

مینہ وال : دلچسپی لرنگی

(ج. علاقمندان) : مینہ وال

علاقہ (ʿalāqā) بیام

پیشی :

[ر. علاقه : سیمه . غلط]

علاقه دار (*salāqādār*)

نم. ملاقه دار م تحصیلدار .

علاقه داری (*salāqādārī*)

نم. م علاقہ داری م تحصیل

علت (*silāt*)

نم. وجه :

(ج. علتونه) : درجات ، وجوه .

"علل" (*silāl*)

نم. وجوہات ..

علمی (*silmi*)

نم. س. ب. ساینسی .

علمی سوسیالیزم (*silmisasyā*)نم. ساینسی شلزم (*līzam*)علمی (*salanī*)

نم. ب. س. اعلانیہ .

عمال (*sūmāl*)

نم. ز. ب. ایجنٹان .

عمدہ (*sūmdā*)

نم. ب. س. م. اسم : major

[ر. عمدہ : بجلی ، روپی ، fine]

عمدہ (*sūmdā*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمده : تحریک .

عمده فروش (*sūmdafroś*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمده : wholesaler .

عمیق (*sūmq*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمیق : ثور تیا ، دوگی توب .

عملیات (*samaliyāt*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عملیات : اپریشن ، سرگرمی .

عمومی (*sūmūmī*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمومی : عام

عمومی توگد : عام طور

عمومی بنده : عام شکل

عمومی منشی : جنرال سکرٹریا .

عمدہ (*samā*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمدہ : چو ، چوچی ، تردد ، دپلار خود .

عمیق (*samiq*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عمیق : دور ، دوگی .

عنعنوی (*sansanawī*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عنعنوی : روایتی .

عنعنہ (*sansanā*)

نم. ب. س. م. ز. ب. عنعنہ : روایت .

عیار کیدل (sayārkedāl)

معادل. برابر دېل. تېږن کیدل.

عیار ول (sayārowāl) معنی:

مرتب کول، هم آښت کول.

سړل، اېډېست کول.

عیني (saynī) معنی:

معروضي، خارجي؛

عیني شرایط؛ معروضي حالات؛

عیني واقعیت؛ معروضي حقیقت، خبري حقیقت؛

عیني وضعیت؛ معروضي پوزیشن.

عینیت (sayniyat) معنی:

معروضیت، خارجیت.

غالمغال (gālmagāl) معنی:

غلغل، غلغلان، شور، زدگ.

غالی (gālī) معنی:

قالین

غایطه مواد (gāyitām) معنی:

stool، پاخه، جن. wād]

غبرگ (gārg) معنی:

غبرگوئی (gārgānāy) معنی:

دېل، برغوانی.

غج (gā) معنی:

انتقام.

غزلي (gāzī) معنی:

مغربي؛

غزلي مطبوعات؛ مغربي پرېس.

غرميتوب (gāritób) معنی:

رگنیت، مېرث.

غزل دول (gāzalból) معنی:

غزل کو

غبتلتیا [g(ə)staltiyā] غم

کک والی، مضبوطی

غلمغال (galmagāl) زم

دک. غالمغال

غندمش (gāndmāsh) زم

درمن، میجر

غنی (g(ā)nel) غم

مہ غنہ مہ جولا

غوخ [g(wə, ŋ) c] زم، ج، م

فیدکن

غوخ رول : فیدکن کر

غوخ توب [g(wə)xtōb] زم

قطعی والی، فیدکن توب

غورخُنک (gūrjāng) زم

توریک

غورزَنک (gūrzāng) زم

دک. غورخُنک

غورہ مالی (gwarāmālī)

چا پکوسی

غوسہ (gūsā) غم

غصہ

غوستنلیک (gūstanlık)

زم، درخواست

غیرانتاگونستی (gāyri

antāgonistī) م، ب

غیرمعاذہ

غیرانتفاعی (gāyri

intifāsī) م، ب

ب، یعنی، غیرمنافع بخش

غیرعادلانہ (gāyri

sādilānā) م، ب

غیرمنصفانہ

غیرعادی (gāyrisādī)

م، ب، خلاف معمول

غیرعادی توگہ : خلاف معمول دل

غیرمستقیم مالیات (gāyrimūsta

gīm māliyāt) زم، بالواسطہ ٹیکس

fresh به فاصوله به فراشين،
bean

فاصوله (fāsūlá) غ.م.
دک. فاسولیا.

فاکت (fákt) زم.
حقیقت، fact

fact، حقایق، (ج. فاکتونه)

فاکتور (fāktór) زم.
دک. فکتور.

فانتازي (fāntāzi) غ.م.
تخیل سازی، fantasy

غشا، (fahšā) غ.م.
زیرلاری.

فاتالیزم (fātālīzam) زم.

fatalism. تقدیر پرستی، عقیده تفادد.

فاجعه (fājisá) غ.م.
تباہی، بربادی، اثوب،

افت، تریبیدی.

فاجعه ناک (fājisánák)

زم. ج. م. خطرناک، catastrophic

فارمول (fāmol) زم. م. فرموله فارولا.

فاز (fāz) زم.

مرعد.

فاسد (fāsíd) زم. ج. م.

کرپت، بد عنوان، گنده.

فاسولیا [fāsūl(i)yā] غ.م.

فرمان (<i>farmān</i>) . م.م.	فداکاری (<i>fidākārī</i>) خ.م. قربانی.
فرمول (<i>formól</i>) . م.م. رک. فارمول.	فیدراسیون (<i>fidrāsiyūn</i>) م.م. = فیدراسیون، فدریشن = فیدیشن، وفاق.
فرهنگ (<i>farhang</i>) . م.م. ثقافت.	فیدرالی (<i>fidrālī</i>) . م.م. = فیدرالی = وفاقی.
فرهنگی (<i>farhangī</i>) . م.م. ثقافتی.	فرایزولوژی (<i>frāziyoloژی</i>) لغاتی، phraseology.
فرهنگیالی (<i>farhangyālī</i>) . م.م. دربارگی سری.	فراکسیون (<i>frāksiyūn</i>) م.م. fraction.
فزیک (<i>fizik</i>) . م.م. فزیکس، طبیعیات.	فرانسوی (<i>farānsawī</i>) خ.م. / م.م. فرانسوی.
فزیک دان (<i>fizikdān</i>) . م.م. ماهر طبیعیات.	فرانسه (<i>farānsá</i>) . م.م. فرانسر.
فزیکی (<i>fiziki</i>) . م.م. جسمانی.	فرجام (<i>farjām</i>) . م.م. آخر، نتیجه.
فزیکی کار : جسمانی مت	فرعی [<i>far(ā)si</i>] . م.م. زبانی، ضمنی، sub-.
فزیولوژی (<i>fizyoloژی</i>) . م.م. فزیالوجی.	فرعی کیمیه : بکیمیتی، زبانی کیمیتی.
فشار (<i>fisār</i>) . م.م. دباؤ.	فرقه مشر (<i>firqāmāsar</i>) . م.م. سحر جنرال، دوبرنل کاندید.
فشرده (<i>fisūrdá</i>) . م.م. / م.م.	

لند: مختصر.

فصل (fāṣl) نرم

باب :

(ج. فصلونہ) ، ایونہ :

فعال (fasāl) نرم. ج. م.

سترگرم ، ترک .

فعالیت (fasāliyyat) نرم

سترگرمی .

فقید (faqīd) نرم. ج. م.

مردم .

فکتور (faktor) نرم :

= فاکتور = عامل ، فیکٹر .

فلز (filiz) نرم

دات ، metal

خلکوریك (falklorik) نرم. ج. م.

دک. خلکوریك .

فورم (förm) نرم

فارم .

فورماسیون (formāsīyūn) نرم

فارمیشن ، تشکیل ، جوڑبست ،

formation

(ج. فورماسیون) ، تشکیلات ، جوڑبست .

فورمولبندی (formolbandi) نرم

- فارمولیشن .

فورمولبندی کول (formol)

bandik (a. alawā) موت : فارمولیت

کول ، پ فارمولو کی اچول .

فورمه (formā) نرم

فارم .

فوق العاده (fawqulādā)

م. ب. غیر معمولی .

فوکس و آگون (fokswāgūn) نرم

= فوکس و آگون ، فوکس موقر ،

پوکس و آگون = واکس و بکن .

فوکس موقر (foksmo/or) نرم

دک. فوکس و آگون .

فولکلور (folklor) نرم

لوک ادب . folklore

فولکلوریک (folklorik)

نرم. ج. م. لوک ادب پر فطرت

folkloric

فیدراسیون (fidrāsīyūn) نرم

وگ. فیلسوف.	وگ. فدراسیون.
فیلسوف (faylasūf) زم.	فیدرالی (fidrālī) زم.ج.
فلاسوفه فلاسفر، فلسفی.	وگ. فدرالی.
فیلیپین (filipin) زم. فلپاین.	فیلادسوف (filādsuf) زم.

فیدکن.	قاچاق (qāčāq) زم.ج.
قاموس (qāmūs) زم.	سگکیت.
کشتری.	قاچاقبر (qāčāqbār) زم.
قانون مند (qānūnmānd) زم.ج.م. law governed	سگور.
قانون مندی (qānūnmāndī)	قاره پیا (qārīpoymā) م.ب.
نظام. قانونیت والی.	بین البراعظمی (baynūlbarāzomī)
قایم (qāyīm) زم.ج.م.	قاخیالقضات qāziyū/qūzāt
مضبوط.	زم. چیف بستیت.
	قالح (qātlīs) م.ب.

قدسیت (qūdsiyát) زم.

تقدیس، الیهیت.

قرارداد (qarārdād) زم.

معاہدہ، لوطنہ، تکیہ.

[لر. قرارداد : پرچہ یک]

قراردادی (qarārdādi) زم.

تکیہ دار.

قرعہ کشی [qarsak(a)šī] غ.

لاتری.

قرن [qār(a)n] زم.

صدی.

قسماً (qísmán) ق.

یوہ برخ، یو صد پورې، یوې اندازې پورې.

قسمی (qismi) ق.

یو صد پورې، یوې اندازې پورې.

قشر [qíš(a)r] زم.

پرت، stratum.

قشلہ (qíšlá) غ.

چوٹی.

قضاوت (qazāwí) زم.

حکم، فیصلہ، انصاف کول.

قضا (qazā) غ.

عدل، عدلیہ.

قضایي (qazāyi) م.ب.

عدلی، جودیش.

قضایي مقام : جودیش، عدل انرا.

قطب بندی [qūt(a)bbandi] غ.

نقطب.

قطب نامه [qūt(a)nāmá] غ.

نقطب، قرارداد.

قطعه [qit(a)á] غ.

فوجی یونٹ.

قطعی (qatai) م.ب.

مطلق.

قمار (qimār) زم.

جواز.

قمارباز (qimār bāz) زم.

جوازگر.

قول اردو (qóliūrdū)

زم. پوځي کورپس (corps)

قوم [qów(a)m] زم.

م قلم، کلمه، قوم.

پښتون قوم یو قوم ده.

[لر. قوم، ملت]

[قومیت : میت]

قوماندان (gomāndān) زم.

کماندر.

قوماندانی (gomāndāni)

نظم. کمانده پد کواثر.

قومانده (gomāndā) غم.

کماندک، حکم، کان، کاند.

قهرآمیز (qahrāmēz) زم. ج. م.

تشده آمیز.

قهرمان (qahrāmān) زم.

hero

قیام (qiyām) زم.

ایستادگی : پا ثون، بغاوت.

uprising

قیر (qir) جن.

تارکول.

کاپیتال (kāpiṭāl)

نظم. سرمایه.

کاپیتالیزم (kāpiṭālīzām)

نظم. سرمایه داری.

کاپیتالیستی (kāpiṭālīstī)

نظم. / ص. ث. سرمایه دانا.

کادر [kāḍ(a)r] زم.

کدر.

کار (kā) زم.

محنت

دکار مولدیت : دمحنت کارگزاری.

د محنت پیداواری صلاحیت.

کارائیب [kārā(i,y)ib] زم.	کارگل (kāgā) زم.
کیرپین بکیر.	لیو
کارت (kārt) زم.	کالا (kāla) زم.
کارو.	مال، تجارتی چیز، جنس تجارت، تجارتی شی
کارتل (kārtāl) زم.	کالنی (kālanāy) زم.
کارتل • کارتل • cartel	سائو.
کارتہ [kārt(ā.e)] زم.	کامپین (kāmpin) زم.
کالونی.	کمپین.
کارفرما (kārfarmā)	کامرو (kāmrā) زم.
زم. آجر.	کامرو
کارگروند (kārgārgund)	کانادا (kānādā) زم.
زم. لیسریڈی.	کنیڈا.
کارلیک (kārlīk) زم.	کانال (kānāl) زم.
کارو.	نہر، چنل.
کارول (kārawāl) زم.	کانالیزاسیون (kānālī- zāsyūn) زم.
استعمال بسترال کی راست.	کنالیزیشن.
کازموگرافی (kāzmogrā-)	سیدوچ میسٹر.
(زم. کاشتات، طمیت کاشت)	کاندید (kāndīd) زم.
کازمیک (kāzmīk) زم.	امیدوار، کاندیدیت candidate
کاشتاتی.	(ج. کاندیدان) امیدواران.
کاست (kāst) زم.	کانفدراسیون (kānfīdrā- syūn) زم.
چوت پات.	کانفدریشن.

ڪٽار [k(a,a)tār] زم

قطار ۾ ڪٽار

ڪٽگوري (katagori)

ڳاڻ. رڳ. ڪٽگوري

ڪٽنجي [k(a,a)j(ā/ā)y]

زم. ڳاڻ. ڪٽنجي

ڪٽگوري (katagori)

ڳاڻ. ڪٽگوري ۾ زم

مقول. category

ڪٽيف [k(a,a)sīf] زم

سني (sā) ڪٽيف

ڪٽچالو [k(a,a)čālō]

زم. ڪٽچالو

[ل. ڪٽچالو : ڀينري ڪٽچالو]

ڪٽچه (kāča) ڳاڻ

ڀيان

ڪڍ [kād(a,a)] زم

ڪڍ ۾ ڪڍ

ڪڍهه (kāda) ڳاڻ

سڻ. ڪڍهه

ڪڍي وال (kāḍiwāl)

زم. ڪڍي وال ۾ ڪڍي

ڪانفڊرالي (kānfidrālī)

م. ڪ. ڪانفڊرالي ۾ ڪانفڊرل

ڪانفڊيشن (kānfid-

rešān) زم. ڪانفڊيشن

ڪانفڊيشن. ڪانفڊيشن

ڪانفرنس (kānfārāns) زم

ڪانفرنس ۾ ڪانفرنس

ڪانگرو (kāngarā) ڳاڻ

رڳ. ڪانگرو

ڪاٺي [kā(i,y)sī]

زم. ڪ. ڪاٺي

ڪب نيون (kabniwānā)

ڳاڻ. ڪاٺي گيري

ڪب نيون (kabni-

wūnk(a,a)y] زم

ڪاٺي گيري. ڪاٺي

ڪتابتون (kitābtūn)

زم. ڪاٺي گيري

ڪتابخانه (kitābxānā)

ڳاڻ. ڪاٺي گيري

ڪتابدار (kitābdār)

زم. ڪاٺي گيري

کرنه (krána) غم
عمل

(ج. کرنی) : علوه

کری (karáy) غم/ج.
علقه

کسات [k(ə)sát] زم
پل، انتقام

کساد (kasād) زم
شهر بازاری، کساد بازاری

کسر (kásar) زم
خساره

کشت (kəšt) زم
دک، کبت

کشف [kəš(a)] زم
انکشاف، دریافت

کشفیات : دریافت، پرندوی،
معلوم

کشیش / گزگ (k(ə)š) زم
پادری

کنت (kast) زم
کر، کاشت

کفایت (kifāyat) زم

پناه گزین : (۲) داده کری

کذاب (kazāb) زم
دوغبن

کرك (karák) زم
مرز، بختیر

کریتر (kariktár) زم
خاصیت، خصوصیت

کرنه [karán(a)] غم
نه گره نه زراعت

کراکتنه (karákatána)
نگام، تنقید، criticism

کروهنیز (karhaníz) زم/ج. ص.
زراعتی

کروهنیز اصلاحات، زراعتی اصلاحات

کرمیدت (kridít) زم
کریدیت

کراچی (krácoy) زم
بلکان جنگی، بالنج

کریچ [k(ə)rkéc] زم
کریچ

کرنلای (kran/ára) غم
پالسی

ڪلڪتيويزم (kalaktiwizam)

نم. دم. ڪلڪتيويزم.

ڪلڪتيويست (kolaktiwist)

نم. دم. ڪلڪتيويست.

ڪلڪيون (kalaksyūn)

نم. دم. ڪلڪيون.

ڪلڪين (kilkin)

نم. ڪلڪين.

ڪلپ (klup)

ڪلپ، ڪلب club

ڪلي (kuli)

مجموعي، مجموعي

ڪلي اجتماعي حصول، مجموعي سماجي پيداوار

په ڪلي دول، مجموعي دول.

ڪلياڻي (kūliyāti)

نم. دم. ڪلياڻي، عمومي، جنرل.

ڪليت (kūliyot)

مجموعيت، مجموعو.

ڪليدي (kilidi)

ڪيبي ييزو.

ڪلسا (k(ə)lisa)

گرجا گھر.

ڪافي

ڪفايت ڪوي، ڪافي دي.

ڪلا بندي (k(ə)lābandi)

نم. ڪلا بندي.

ڪلاسيڪ (klāsik)

نم. ج. م. ڪلاسيڪل.

ڪلانڪار (kalānkār)

نم. ڪلانڪار، شروعات.

ڪلانڪاري (kalānkāri)

نم. ڪلانڪاري، شروعاتي.

ڪلتور (k(ə)ltūr)

نم. ڪلتور، ثقافت.

ڪلتوري (k(ə)ltūri)

نم. ڪلتوري، ثقافتي.

ڪلخون (k(ə)lxōz)

نم. ڪلخون، اشتراڪي ڪردندو.

ڪلخونچي (k(ə)lxōzčī)

نم. ڪلخونچي، ڪلخونچي.

ڪلنيڪالي (klirikali)

نم. ڪلنيڪالي، پاڙي توڻ.

ڪلڪتيف (kolaktif)

نم. ڪلڪتيف، ڪلڪتيف.

کمپ (kamp) زم.

کیمپ

کمپاین (kampāyn) زم.

کمپاین

[بر. هم. هم. هم]

کمپرادور (kumprādor)

کمپرادور

کمپلیکس (kamp/iks) زم.

مجموع، مجموعه، مرکب، complex

کمپوزیشن (kumpozī-

tār) زم. نثر

کمپیوتر (kampyūtār)

کمپیوتر

کمربند (kamarband)

کمربند

کمترین (kamīntār)

کمترین

کمون (kūmun) زم.

کمون

کمونالیزم (kūmunā-

līzam) زم. کمونیسم

کمونالیستی (kūmunālīstī)

فرقی

کمونیزم (k(ā,ū)mūnī-

zam) زم. کمونیسم

کمونیزم (k(ā,ū)mūnīstī)

زم. کمونیست

کمونیزم (k(ā,ū)mūnīstī)

زم. کمونیست

کمونیزم (k(ā,ū)mūnīstī)

زم. کمونیست

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کمی (k(ā,ū)mī)

زم. کمی

کچنی (kūčnáy) زم.
وردی.

کچنی، بورژوازی (kūčnáy.
boržwāzī) نام، پستی پوشازی.

کودله (kūdálá) نام.
جنگ.

کور دیپلماتیک (kor.
diplomātik) زم. م.

diplomatic corps

کور دیناسیون (kurdināsyūn)
زم. مربوط، کواردنیشن.

کولکتیف (kūlakṭif) زم.
وگ. کولکتیف.

کولکتیف (kūlakṭif)
زم. کلکتیف، کولکتیف

تولکلی، انجمن امداد با همی والا .

collective

کولکتیوین (kūlakṭiwīzām)

زم. کلکتیوین، اجتماعیت،

شرکت، کلکتیف توب.

کولکتیویست (kūlakṭi.
wīst) زم.

کندک مشر (kandák -

māšar, kandák māšar) زم.

بمجر.

کندواله (kandwālá)

نام. کهنه.

کنفدرالی (konfdrāli)

م. ب. وگ. کانفدرالی.

کنفرانس (konfarāns)

زم. وگ. کانفرانس.

کنگره (k(a,ū)ngarā)

نام. کانگره کانگره.

کنگل (k(a,a)ngā)

زم. نمجید.

کنگو (kangó) نام.

کانگو کانگو.

کنوانسیون (k(a,ū)n -

wānsyūn) زم. ساده.

تزون.

کوراسیون (koprasyūn)

زم. کوراسیون، کواپریشن.

کوتبند (kotband)

زم. میگر.

ککسە (kísá) ځام. قصه.	کولکتیویست (kulaklı)
ککسی (kaysi) ځام. ع.	(kulsı) ځام. ع. کولکتیویست
ککسی ځام. خورانی، خورانی.	اختیای پسند.
ککفی (kayfi) م. ب.	کولکسیون (kūlaksyūn)
ککفیتی، صفتی، خاصیتی؛	ځام. ع. ککسیون ځام. ککشن، مجروح.
ککفی اوکی؛ مقداری او صفتی.	کومپلکس (kumplik) ځام.
ککفیت (kayfiyāt) ځام.	ځام. ککپلکس.
ککفت، خاصیت، quality	کومنترن (komintārn)
ککلی (kili) ځام.	ځام. ع. کومنترن، ککنتون ځام. ککنترن.
ککلی ځام.	ککونیست انترنشنل.
ککین تلن (kintlān) ځام.	ککونجی ( )
ککین تلن ځام.	بند ککوشه.
ککیهان (kayhān) ځام.	ککیرنیتیک (kibarnitik)
ککیهان ځام.	ځام. ککیرنیتیک.
ککیهان نور (kayhān -	ککیدون (kedūn) ځام.
nawārd) ځام. خلا باز.	امکان.
ککیهانی (kayhāni)	ککیردی (kizdāy) ځام. ع.
ځام. ب. خلایلی.	ځام. ککودی ځام. ککچیانو خبره.

کجاوله (gādolá) غم.

اختلاف قلوب و جور و شری و دزدی.

کجلمرسته (gādmrāstá) غم.

با بی امداد.

دگهی مرتی اقتصادی شوی، و با بی اقتصاد و ادکوس.

دگهی مرتی اقتصادی شوی، و با بی اقتصاد و ادکوس.

کجدرنامه (gūzārnāmā) غم.

زاداری.

کجرخندوی (gārxāndōy) غم.

تدریت.

کجردان (gārdān) غم.

گردش.

کجزارش (gūzāriš) غم.

رپوست.

کجاری (gāday) غم.

تنگ، غم یا نوگاری.

کجاز (gāz) غم.

بهر.

کجایانا (gāyānā) غم.

گیا.

کجته (gā) غم.

مفاد.

گته فوجتوکی هدفونه، مفاد پرکشتا.

کجبازار (gādbazār) غم.

شتر که بندی.

کجژوند (gādzwand) غم.

بقای با بی.

گله سوله ایز ژوند، پراسن بقای با بی.

[لر. گزارش (پاړو کي) عرض،

خواست، غوښتنه]

جکزمه (gazmá) غم

گت، patrol

پوليسي گزمه : پوليسو گشت

جکشنيج (gašniž)

نم. ج. دگ. گشنيز

جکشنيز (gašniž)

نم. هه گشنيج هه دنيل، دصنيا

جکمرک (gūmrák) نم

کستم، کستم اوس

جکمرکي (gūmraki) نم

دکستم تعلق

جکوارچي (gūwārčī)

نم. غوبه

(ج. گوارچيان) : غوبان

جکوايش (gwāš) نم

دیکه، دپکي

جکوايش گر (gwāšgar) نم

ثالث، دیکه کوونکي

جکوت ناستي (goṁāsti)

نم. تنهائي

جکوکت (gorkán)

نم. قبر کيندو کي

جکوروان (gorwān)

نم. گوارچي، غوبه

جکوزار (gūzār) نم

غوزار

جکوبه (gošá) نم

يوازه، منزوي

جکوند (gʷand) نم

پارتي، جماعت

گوندي کاهونه، دپارتي کيدو

جکيدر (gidár) نم

هه گيدره هه لومبر، لومبره

[لر. گيدر : شغال]

لارښوونه (<i>lārṣowāna</i>)	لابراتوار (<i>lābrātwar</i>) دم
غځم. وگ. لارښودنه.	ليبارتري، تجربه گاه.
لاس بری (<i>lāsbaráy</i>)	لابرانت (<i>lābrānt</i>) دم
غځم. سبقت.	ليبارتري کي تکنیکل کارکن.
لاس پوڅي (<i>lāspócaŷ</i>)	لا تيفونديا (<i>lātifūndiyā</i>) غځم.
غځم. گوداځي.	لوی جاگړونه.
لاس ته راوړني (<i>lāstarawrāni</i>)	لارښود (<i>lārṣód</i>) دم
غځ. ج. حاصلات.	ليدر، رهنما.
لاسليک (<i>lāslík</i>) دم	لارښودنه (<i>lārṣodāna</i>)
رښتنيتوب.	غځم. ليدر شپ، رهنمايي.
لاسمزد (<i>lāsmúzd</i>) دم	لارښودونکی (<i>lārṣodūnk(a)y</i>)
اجرت، مزدوري.	غځم. لارښودونکی ليدر، رهنما.
لاس نه وهنه (<i>lāsna wahāna</i>)	لارښوونکی (<i>lārṣowūnk(a)y</i>)
غځم. عدم داخلت.	دم. وگ. لارښودونکی.

لاس وهاند (*lāswahānd*) ز.م.

مداخلت کار.

لاس وهنه (*lāswahāna*) غ.م.

مداخلت.

لامی صنایع (*lāsi sanāyis*)

ز.ج. دستکاری.

لاسی صنعت (*lāsi sonḥit*)

ز.م. دستکاری.

لاماند (*lālahānda*) ز.م.

سرگردان، سردی بردی.

لاماینر (*lāmāīzam*) ز.م.

د لای لاما کتب.

لامبوزن (*lāmbozān*) ز.م.

لامبو ورنکی، floating

لایناهی (*lāyatnāhi*) ز.م.

نخستین وکی.

لایحه (*lāy(i)hā*) غ.م.

د قواعد و ضوابط مجموعه.

لبلیو (*lablabū*) ز.م.ج.

چقندر.

[ل. لبلو، مایه کنش وی.]

لبنیات (*labaniyāt*) ز.م.

د ویری فارم پیداوار.

لرغون (*l(a,a)rgūn*) ز.م.م.

قدیم.

لرغون پوهنه (*l(a,a)rgūn*)

[*pehāna* غ.م. / لرغون]

پېژندنه / علم آثار قدیمه، آرکیالوجی.

لرغون پېژندنه (*l(a,a)rgūn*)

[*pežondāna* غ.م. دگ. لرغون پوهنه]

لرغون پېژندونکی (*l(a,a)rgūn*)

[*pežondūnk(a,a)y* ز.م. / لرغون پوهاند / ماهر آثار قدیمه، آرکیالوگ]

لرغون قوب (*l(a,a)rgūntob*) ز.م.

/ لرغون والی / قدامت.

لرغون والی (*l(a,a)rgūnwā*)

[*l(a,a)y* ز.م. دگ. لرغون قوب]

لرغونکی (*l(a,a)rgūn(a,a)y*) ز.م.م.

قدیمی، دیرپخوانی.

لرلید (*larlīd*) ز.م.

د زما.

لری (*l(a,a)rāy*) غ.م.ج.

سند.

لزم (*lūzūm*) ز.م.

لیسه (lesá) غم
 ای سکرل
 لیک لیکانه (liklikāna) غم
 خط و کتابت
 لپننیست (lenaníst) غم
 لپننیست، لپننیست
 لپنی
 لیوا (liwā) غم
 دگ، لوا
 لیوامشن (liwāmāšor) غم
 دگ، لوا مشر

لیبرال (librāl) غم
 لبرل، آزاد خیال
 لیسانس (lisāns) غم
 دگ، لپنس
 لیسانس (lisāns) غم
 دگ، لپسانه
 لیسانسه [l(i,e)sānsá] غم
 لپانس، دگ ری یافته
 لپسنس (lesāns) غم
 لپانس، لپنس، لپنس

ماویت (yālízam) غم
 ماویت (yālízam) غم
 ماویت (yālízam) غم
 ماویت (yālízam) غم

ماتاوی (mātāwí) غم
 ماتاوی (mātāwí) غم
 ماتاوی (mātāwí) غم
 ماتاوی (mātāwí) غم

ماجر [māj(ə)rā] غ.م.

هم : [ر. ماجرا : قصه]

ماجر اجو [māj(ə)rājó]

غ.م. / م. ب. هم جو. هم پند
ماجر اجوتي [māj(ə)rā]

غ.م. هم جوي. هم پند
ماجر اغوښتونکی [māj(ə)]

[rāgūstūnk(ə)] م.م.

هم جو. هم پند.

مادر سالاري [mādarsālārī]

غ.م. دگ. مور واکي.

مادر شاهي [mādaršāhi]

غ.م. دگ. مور واکي.

ماده [mādā] غ.م.

دغه. آر تکیل :

(ع. مادي) : دغهات :

۱۴۳ ماده : دغه ۱۴۴

مادر يلد [mādr(i,é)] م.

سدر پد.

مارش [mārs] م.

مارج. پريد.

مارکسيست [mārk(s(i,ī))] م.

مارکسي.

مارکسيستي وزمه [mārk

s(i,ī)stīwázma] م.ب.

مارکسيستي دوله.

ماشين [māšīn] م.

شين.

ماشين خانه [māšīnxānā]

غ.م. دگشاپ.

ماشيندار [māšīndār] م.

شين گن.

ماشينکار [māšīnkār] م.

ستري : ميکېک.

ما فوق الطبيعي [māfawqūf]

tabīsi] م.ب. مابعد الطبيعياتي

ما قبل [māqáb(ə)]

قبيل : مکنی :

ما قبل فيوردي : قبل از جاگيرداري.

(ماکولات) [mā'kulāt] م.

خود الاغذيه.

مالدار [māldār] م.

خاوري پالونکی :

مأموریت [mā^omūriyāt] م

کار فنی، فنکشن، مهارت

ماندینه (māndīnā) م

مهرمن، بنو، بیگم

مانع (mānīs) م

مکافات

مانور (mānāwar) م

چل، ترکیب، جنگی شق

manoeuver

مانیفیست (mānifīst) م

فشار، مبنی فستو

ماه (māh(i'ī)) م

هنرمند

ماهر فرد، هنرمند فرد

مباحثه (mūbāḥṣā) م

بحث

مبارز (mābār(i'ī)z) م

جنگدوئی، جدوجهد کوئی

مبارزه (mūbār(i'o)zā) م

جدوجهد

مبتذل (mūbtazāl) م

«ذلیل» «مغولی»

[لر: مالداری: شتمن]

مالدار (māldārī) م

معدانی، مخاروی، پالنه

[لر: مالداری: پدای توپ]

(مالکیت) (mālikīn) م

مالکان، خاندان

مالوین (māluwīn) م

مالکین، مالکین

مالی (māli) م

مالیاتی

مالی الیگارشی، مالیاتی ادلیگارکی

مالیات (māliyāt) م

تیکس

مالی-پولی (māli-pūli) م

مالیاتی-پولی

مالیزیا (mālizyā) م

مالیشیا

مالیه (māliyā) م

تیکس، انکم تیکس

[لر: مالیه، مالی تیکس]

مأمور (mā^omūr) م

ملازم

مبتکر (mūblakir) دم ج
ابتکار کوئی . جدت پسند . تخلیق
کوئی .

مبہر (mūbrām) زم ج
اسم ، ضروری ، شرگند ، بنگار ،
انکار نہ سونگی .

متاثر کیدل [mūtā'isir
kedāl] ص ل . خفہ کیدل ؛
[ل . متاثر ، اثر لاندی ، اُٹھل]

متاع (mafā'at) ٹیم
مال ، دولت ، جنس ، اجناس ، تجارتی
خیز .

متانت (matānat) دم
سنجیدگی .

متجاوِز (mūtajōwīz) زم ج
جارج .

متحد الہند (mūtah) دم
اتحادی .

(ج . متحدین) اتحادیان .

متحد المال (mutahidul
māl) م ج م
سرکار

circular

متحد المال مکتوب : سرکار بہتر .
متخاصم (mūtaxāsim)
زم ج م . محاذانہ .

متخصص (mūtaxāsīs) زم
ناہر ، سپیشلت .

متداول (mūtaḍawīl) زم ج
مروج ، مقبول سام .

متدین (mūtaḍayyīn) زم ج
دیندار .

متراکم (mūtarākīm) زم ج
جمع شوی ، امبار شوی .

متروک (mūtarod) دم ج
نیم زدہ .

مترقی (mūtaragī) زم ج
ترقی پسند ؛

(ج . مترقیان ، مترقیوں) ، ترقی پسندان

متروک (matrūk) م ج م
ترک شوی ، فرسودہ .

متزلزل (mūtalzilzil) زم ج
غذبہ ، متذبذب .

متشبیث (mūtaššabīs) م ج م
بامشہ .

متشئت (mūtaššat) م. ج. م. تس نس.

متشکر [mūtaššak(i,i)] م. ج. م. شکر گزار.

متشکل [mūtašak(i,i)] م. ج. م. نظم.

متصدی (mūtasadi) م. ج. م. انچارج.

متعدد [mūtasad(i,i)] م. ج. م. لاتعداد.

متعلم (mūtasalim) م. ج. م. شاگرد.

متعهد [mūtasah(i,i)] م. ج. م. بستمند، عهد گردنی، زمه داری، سرت رسوئی.

متفاوت [mūtafa(i,i)] م. ج. م. غیر متشابه.

متفکر [mūtafak(i,i)] م. ج. م. مفکر.

متقابل [mūtaqāb(i,i)] م. ج. م. بایمی؛

متقابل ارتباط؛ بایمی رابط.

متقاعد (mūtaqā(i,i)) م. ج. م. پشیمان، ریتايرد.

متقلب [mūtaqal(i,i)] م. ج. م. گلب، دوک باز.

متکبر [mūtakab(i,i)] م. ج. م. مغرور.

متکفل [mūtakaf(i,i)] م. ج. م. سرپرست.

متکی [mūtak(i,i)] م. ج. م. منحصر، به بنیاد ولار، تکیه، اتکاء؛ په حان متکی، خوردگیل.

متلون [mūtalaw(i,i)] م. ج. م. رنگارنگ.

متما دی (mūtamādi) م. ج. م. زمانو رایسی جاری.

متما یل [mūtamāy(i,i)] م. ج. م. رجحان ورگودنی.

متمدن [mūtamad(i,i)] م. ج. م. شایسته، تهذیب یافته.

متمرکز [mūtamark(i,i)] م. ج. م. مرکز.

متمول [mūtamaw(i,i)] م. ج. م.

مالدار .

متناقض [mūtanāqāz] م.ج.م.

متضاد .

متنفذ [mūtanaḥ(i,i)z] م.ج.م.

نظم.ج.م. با اشره .

متنفر [mūtanaḥ(i,i)r] م.ج.م.

نفرت کورگی .

متوسط (mūtawassit) م.ج.م.

نظم.ج.م. فحوان، اوسط درجی دالا .

متوسطه (mūtawassitā) م.ج.م.

نظم. بدل سکول .

متوطن [mūtawall(i,i)n] م.ج.م.

نظم.ج.م. مستکن گزین .

رایش پذیر .

متولی (mūtawallī) م.ج.م.

ناظم، نگران .

متهم (mūtaḥam) م.ج.م.

الزم .

متیقن (mūtaqqin) م.ج.م.

نظم.ج.م. باوری .

متونگی (matūngáy) م.ج.م.

حرامی .

متینگی (matīngáy) م.ج.م.

حرامی، حرامی ناشوم .

مثلثات (mūsatasāt) م.ج.م.

نظم.ج.م. تریگونومیتری .

مشمس (mūsmir) م.ج.م.

بار آوری، شمرخش .

مشمسیت (mūsmiriyāt) م.ج.م.

بار آوری، سفیدیت .

مثنی (masnā) م.ج.م.

دو پلکیت duplicate

مجادله [mājad(i,a)lā] م.ج.م.

جنجال، جدوجهد، مناظره .

مجارستان [m(a,a)jāristān] م.ج.م.

نظم. هنگری .

مجانبات [m(a,a)jāz(i,a)z] م.ج.م.

سزا .

مجاننی [m(a,a)jānī] م.ج.م.

دریا، مفت .

مجاور [mājāw(i,i)r] م.ج.م.

نظم.ج.م. گاوندی، پردیس .

مجاورت [mājāw(i,i)rāt] م.ج.م.

گاوندی توب .

محبوریت [m(ə)zbūriyāt] م. حبوری.

محاربوی [māhār(i,a)bawī] م. جنگی.

محاربه [māhār(i,a)bā] م. جنگ.

محاسب [mūhās(i,i)b] م. اکاؤنتنت.

محاسبه [mūhās(i,a)bā] م. احتساب.

محافظه کار [mūhāf(i,i)kār] م. قدامت‌پسند.

محافظه کاری [mūhāf(i,i)kārī] م. قدامت‌پسندی.

conservatism

محبوب [mabbūb] م. مقبول.

محبوبیت [mabbūbiyāt] م. مقبولیت.

محتکر [muhfakīr] م. ذخیره انداز، سفته باز.

محتوا [muhfawā] م. مغز، معنی، مفهوم، محتویات.

محتویات

محبوریت [m(ə)zbūriyāt] م. حبوری.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محراب [mūjarāb] م. محراب، گنبد.

محتوی (mahīawī) مش/خام.

consisting(of), containing

مجرای (mihra'g) زم.

محرک [māhar(i'ī)k] زم.

مسوونگی.

(محرقات) (mahruqāt)

ن.ج. ایندھن، دسوزلو مواد.

محصل [māhas(i'ī)] زم.

طالب العلم، ستدرنت؛

(ج. عضلان) طالبان.

مجبور (mahsi'ul) زم.

حاصل؛

محصولات؛ پیداوار، مصنوعات؛

ملی ناخالص محصولات؛ عجیبی قویا پیداوار؛

محصولات ناخالص ملی؛

یا GNP

محرک (mih'ak) زم.

کشتی، زور کانی.

محکم (mahkām) زم.ج.

مضبوط.

محکمه (mahkamā) خام.

عدالت.

محکوم (mahkūm) زم.ج.

سزاوار.

محکومول (mahkūmawāl) مش.

سزاوار کول، فذل، to condemn.

محل [m(a)hāl] زم.

خای، مقام.

محلی [m(a)hālī] م.ب.

مقامی.

محمول (mahmūl) زم.

(۱) برسد مال، (۲) بار، (۳) تپیل، تحمیل.

محوطه (mahwatā) خام.

اصاط.

محیط (mūhīt) زم.

ماحول؛

داغری محیط؛ حلقه اثر.

مخابرات [mūxab(i,a)rāt] خام.ج.

مخابرات، مخابرات.

مخاطب (māxāmāx/yp) خام.

مخاطب.

مختلج (mux/orj) زم.

مختلج.

(مختصات) (*mūxtasāt*)

زوج. خاص خاصیت.

مختلط (*muxtalāf*) زم. ج. م.
گد، ملاجلا، شریک، مشترک،

mixed

مخدرن مواد (*mūxadarnā* wād) ع. ج. منشیات.مخرب (*mūxar(i,ī)*) زم. ج. م.
تخریب کار.مخزن (*m(a,n)xzān*) زم.
ذخیره، خزان.مخکب (*maxkāṣ*) زم.
برادل.مخلوط (*m(a,n)xluṭ*) زم. ج. م.
گد شوی، شریک شوی،

مخلوط حکومت؛ استلافي حکومت؛

[ل. مخلوط؛ ائتلاف]

"مخ و مینی" (*maxwini*) ع. م.
پیش مینی.مداخله (*mūdāx(i,ī)lā*) ع. م.
داخلت.مدافع (*mūdāfīʿ*) زم. ج. م.

دفع کونگی.

مدافع وکیل (*mūdāfīʿwa* -

kil) زم. وکیل، ابدی وکیل.

مدافعه (*mūdāfāʿā*) ع. م.
دفاع، ریفنس، دافعت.مداور (*mūdāwīm*) زم. ج. م.
همیشه.مدیر (*modrōn, mūdīr*) زم. ج. م.
موردن.مدیرتدکول (*modrīnezé* kawāl) زم. ج. م.
موردن.مدنی (*madonī*) م. م.
کول، دادن کول.مدنی، شهری، civil؛
مدنی حقوق؛ برل حقوق.

مدنی حقوق؛ بشري حقوق.

مدنیت (*madaniyāt*) زم.
تمدن، تهذيب.مدهش (*mūdhīṣ*)
زم. ج. م. خطرناک.مدیرانه (*modīrānā*)
ع. م. بحیره م. میدیترین

مدیر (mudir) زم.

دائر کتر.

مدیریت (mudiriyyat) زم.

انتظامیه.

مرادف (murādif) زم. ج. م.

مترادف.

مراقبت [murāqib(ha)] زم.

کنترل، تمهید، محافظت.

مرلوده [murād(ha)] زم.

لین دین.

مرتبج (murtajj) زم. ج. م.

رجعت پسند.

مردکی (mardakāy) زم. ج. م.

مردکی.

مرزیا (marzi) زم.

سرحدی.

مرزیا کیته : سرحدی کیته.

مرستندوی (marstanduy)

زم. د. ب. گار.

مرستون (marstun)

زم. دارالمتاکین.

مرستیال (marstiyal) زم.

عائب، معادن.

مرستیزه تنخا (marstizatanā)

زم. د. ب. روزگاری الائنس.

مرکزی شور (markazishorā)

زم. مرکزی کونسل.

مرل (maral) زم.

رجه بندی کول.

مرمونی (marmun) زم. ج. م.

پراسرار.

مرمی (marmay) زم. ج. م.

گول، دتوپ یا توپک گول.

مرشیا (marshiyā) زم.

غلامی.

مرتجی کوب (marjitob) زم.

مریتوب غلامی.

مردکی (mardakāy) زم.

مردکی، گول، جوهری گول،

دتوپک یا تاجی گول.

مرستون (marstun) زم.

مرستون، مقبره، قبرستان.

مزاحم [m(a,ū)zāhim]

زم. ج. م. تکلیف ده، زکادت.

اچوکی، باعث تکلیف، د خنډ.

مزا حمت [mūzāh(i,a)māt] زم.

ازیت، رکاوټ، تشویش.

تکلیف، زحمت.

[ل.ر. مزاحمت، مقاومت]

مزخرف (mūẓarāf) زم.ج.ب.

بېهوده، احمقانه.

مزد [m(ū,u)zd] زم.

اجرت.

مس (mis) زم.ج.ب.ج.ن.

تانبه.

مسابقوي (mūsābiqawī)

م.ب.ب. تقابلي.

مسابقوي ارقاب: تقابلي شرايط.

مساحت (masāhāt) زم.

رتبه.

مساحه (masāhā) غ.ب.م.

دک. مساحت.

مساعد [m(a,u)sās(i,i)d] زم.

د.م.ج.م. سازگار.

مساعده شرايط: سازگار حالات.

مساعده [mūsāḍ(i,a)dāt] زم.

مرد، امداد.

مسافرت [mūsāf(i,a)rāt]

زم. سفر.

مسافه (mosāfā) غ.ب.م.

فاصله.

مسأله (mas'ulā) غ.ب.م.

مسئله، مسد.

مستخدم (mūsṭadīm) زم.

ملازم.

مستدل (mūsṭadāl)

زم.ج.م.ب.ب. په دلیل برابر.

مستريح [mūsṭarīḥ(i,i)]

زم.ج.م. آرام، آرام ده.

مستشار (mūsṭashār) زم.

مشیر، کونسلر، اېډوایزر.

مستعجل (mūsṭasjāl) زم.ج.ب.

په تېور، عجلت سره.

مستعمره [m(īstāsm(i,a)rā)] غ.ب.م.

نوکا باري، استعمار لاندې.

مستعموره وال هېواد: نوکا باري ملک.

مستعموره هېواد: نوکا باري ملک.

مستعمل (mūsṭas'al) زم.ج.ب.

مسلكي^(۱) (*maslakī*) مریب
پیشہ ورانہ، حرفتی.
مسلكي^(۲) (*maslakī*) زم.ج.
پیشہ ور.

مسئول (*mas'ūl*) زم.
مسئولیت
(ج. مسئلہ، مسئلہ دار، مسئلہ دار کا)
مسئولیت (*mas'ūliyyāt*) زم.
مسئولیت مسئلہ دار.

مسیر (*masīr*) زم.
مسیر، لارہ، میدا، گزرگاہ.
مشاجرہ [*mūšāj(i)arā*] زم.
کشالہ، مناظرہ، تہجدات مند دلایل
رد و بدل کول.

مشاق (*mašāq*) زم.
کاتب، خوش نویس.
مشاور (*mūšāw(i,ā)r*) زم.
مشیر.

مشاورت [*mūšāw(i,ā)rāt*] زم.
مشورہ.
مشاورتی [*mūšāw(i,ā)ratī*] زم.
مشورتی.

استعمال شوی، سیکند پند.
مستقیم (*mūstaqīm*) زم.ج.م.
نیچ، بلا واسطہ.

غیر مستقیم بلا واسطہ.
مستلزم (*mūstalzīm*)
زم.ج. مقتضی.

(مستملکات) (*mūstamlīkā*)
زم.ج. جائیداد، کالونی، نوآبادیات
مستند (*mūstanaḍ*) زم.ج.م.
معتبر.

مستنطق (*mūstunṭiq*) زم.
تحقیقاتی مجتہد.

مستوفی [*maṣṭ(o,aw)ī*] زم.
اقتربال.

مستهلك (*mūstahlīk*)
زم. صارف، consumer.

مستیسیر (*mīstīsīzam*)
زم. میستی کیسم، تصرف.

مسدود (*masdūd*) زم.ج.
بند.

مسلك (*maslak*) زم.
حرفہ، پیشہ.

مشخص (mūṣṣaxás)

زم. ج. م. خاص، تھوس.

مشخص والی (mūṣṣaxaswāl) زم. تھوس والی.

مشخصہ (mūṣṣaxasā)

زم. ن. نہ، خصوصیت، خاص

خصوصیت.

مشرقیب (mašarīb) زم.

لیدر شپ.

مشرح (mašarāh) زم. ج. م.

برادر خیز، تفصیلی.

مشروطہ (mašrūtā) زم.

آئینی حکومت.

مشروطیت (mašrūtiyāt)

زم. آئین پسندی.

م شروع (mašrōs) زم.

جائز.

مشقاب (mišqāb) زم.

پلہت، ریکی.

مشورتی (mašoratī) زم.

شاوری.

مشورتی کمیون، شاوری کمیشن.

مشی (māšī) زم.

کر تارو، پانیسی، این، جاری پانیسی.

مصاحبہ (mūṣāḥabā)

زم. انٹرویو، رد.

محد در کول (mūṣā(i,a) -

[rāḥmā(i,a) - بندول.

ضبطول، پابندی کول، غیر قانونی عملوں.

مصادف (mūṣā(i,f) زم. ج.

اتفاقی، coincident، متقاطع کدی،

مصالحہ (mūṣā(i,a)hā) زم. ج.

سماکت.

مصرف (maṣraf) زم.

لگت، خرچ.

مصرفول (maṣrafawā) زم.

خرچول.

مطبوعہ (maṭbasā) زم.

پرست، چاپخانہ، چھاپ خانہ.

مصوبہ (muṣawabā) زم.

فیصد، فیصلہ، منظور، شری فیصد.

مصون (maṣ(i)wān)

زم. ج. م. مصنون، مصوولہ

محفوظ، secure

معاون (mūsāwín) ز.م.	مصرفیت [mas'ūniyát] ز.م.
نائب، دستیار	مصرفیت،
معاونت (mūsāwanát) ز.م.	مصرفیت، حفاظت، حفظ،
مد، امداد	کیوریتی
مغاینه خانه (mūsāyná- xānā) ز.م.	مصرفون (mas'ūn) ز.م.
کلینک	دک. مصرفون
معبود (masbād) ز.م.	مصرفیت (mas'ūniyát) ز.م.
عبادت گاه	دک. مصرفیت
معبور (masbār) ز.م.	مطرح کول (mafráhka- wá) ز.م.
عبور لاره	مشت، چیرل، ورازی
معتقد (mostaqíd) ز.م.	کول، منگی ایندول
زم.ج.م. عقیدتمند، مؤمن	معادل [(ma'ū)sādíl] ز.م.
(ج. معتقدات) : عقاید، عقیدې	بدل، تقم البدل، ستادی، هم معنی،
اعتقادات	هم قیمت
معتقل (mostamád) ز.م.	معارف (masāríf) ز.م.
اعتقادی	تعلیم
معدن (masdán) ز.م.	معاشر (masāš) ز.م.
کان	اجرت، تنخواه
دمعدن استخراج : کانگنی	معاصر (mūsāsír) ز.م.
معدنی (masdánčí) ز.م.	همعصر، دروایی بودی
کانگنی	معالجه (mūsāljá) ز.م.
معرفی کول (masrifí'kawá) ز.م.	علاج

تعارف کول.

معضله (*musazalá*) مج.م.
لانه، قضیه، تنازع.معکوس (*maskús*) مج.م.ب.
الهام، الهامه.معنوی (*masnawí*) مج.م.
روحانی، اخلاقی؛معنوی شوند؛ روحانی شوند.
(معنویات) (*masnawiyát*)

نوع. موال، توصل.

معیشت (*masiśát*) مج.م.
ژوند، معاشی حالت، روزی،

ذریعہ معاش، ذریعہ آمدن؛

[ن. معیشت، اقتصاد]

معیوبیت (*masyūbiyát*) مج.م.
معدورتیا.مفاز (*mağārā*) مج.م.
غار، دغره غار.مفاز (*mağāzā*) مج.م.
لوی دکان.مغایر (*mağāy(ā)z(ā)r*) مج.م.ب.
خلاف، تضاد، مخالف.مغایرت (*mūğāyaráf*) مج.م.
تخالف، تضاد.مغذی (*mūğāzī*) مج.م.
غذائیت والا.مغرض (*mūğríz*) مج.م.ب.
غرضی.مغرضانه (*mūğrizānā*) مج.م.
ق. / مج.م. غرضآلود.مغشوش (*mağšūš*) مج.م.ب.
پریشان، کنفیوز.مغولستان (*mağ'alistán*) مج.م.
مغولستان.مغلق (*mūğlāq*) مج.م.ب.
پسچیده.مغولستان (*mağ'alistán*) مج.م.
مغولستان، منگولیا، منگولیا.مفاد (*mağfād*) مج.م.
نفع.مفاهیم (*mūfāh(i)ma*) مج.م.
تفاهیم.مفاهیم (*mağāhīm*) مج.م.
تصورات.

مفتش (mūfatīš) زم.	تقابل، مقابلہ، موازنہ.
ممتحن، تفتیش کوونگی.	(مقدمات) (mūqadamāt) ج.م.
مفکوروی (māfkūrā) ج.م.	تیار، ابتدائی تیاری.
نظریاتی؛	مقدمائی (mūqadamā'ī) ج.م.
مفکوروی جریان؛ نظریاتی بہیر،	تمہیدی، ابتدائی.
نظریاتی رجحان.	مقدمہ (mūqadamā) ج.م.
مفکورہ (māfkūrā) ج.م.	ریاضہ، تعارف، پیش لفظ؛
نظریہ.	[لر. مقدمہ؛ محاکمہ]
مقاطعہ (mūqāṭasā) ج.م.	مقر (maqār) زم.
بایکات.	ہیدگوارتہ.
مقالہ (maqālā) ج.م.	(مقررات) (mūqararāt) ج.م.
مضمون.	قواعد و ضوابط.
مقام (maqām) زم.	مقصص (mūqasīr) زم.ج.م.
درجہ، رتبہ، پوزیشن؛	گناہکار.
مقامات؛ حکام، ارباب اقتدار،	مقلد (mūqalīd) زم.ج.م.
ارباب اختیار؛	نقل، نقلی (جی نقل یا تقلید کوئی)
[لر. مقام؛ حای]	مقنع (mūqanīc) زم.ج.م.
المقامات (maqāmāt) زم.ج.	اطمینان بخش.
حکم، ارباب اقتدار، ارباب اختیار.	مقیاس (miqyās) زم.
مقاومت (mūqāwamāt) زم.	سلح، بیج، ستائز، اندازہ.
مزاحمت، مخالفت.	مکاتبہ (makātabā) ج.م.
مقایسہ (mūqāyasā) ج.م.	خط و کتابت.

(د) ملګرو ملتوسازمان (daml-
 (gārū milatō sāzmān) ډم
 اقوام متحده تنظيم
 ملګري ملتونه (malgārī mila-
 (tūn) ډم. اقوام متحده ؛
 د ملګرو ملتوسازمان ؛ اقوام متحده تنظيم
 ملوټ (malawās) ډم. ډم. ډم.
 آلود ؛
 [لر. ملوټ ؛ گیر، افته، گرفتار]
 ملونه (mlūna) ډم.
 کینو، ډاګې، reins
 ملي (mili) ډم. ډم.
 قومي ؛
 ملي آزادي بخښونکی غورځنګ ؛
 د قومي آزادي تحریک ؛
 ملي اسامبله ؛ قومي اسمبلی
 د ملي امنیت شورا ؛ نیشنل سکیورټی کونسل
 ملي جبهه ؛ قومي محاذ ؛
 ملي حاکمیت ؛ قومي اقتدار ځای
 ملي خپلواکي ؛ قومي خودمختاري
 قومي استقلال
 ملي سرود ؛ قومي ترانه

مکافات (mūkāfāt) ډم. ډم.
 انعام، انعامونه
 مکانیزه [mīkāniz (ā/c)] ډم. ډم.
 ډګ. میکانیزه
 مکروب [m(i)krób] ډم.
 ډګ. میکروب
 مکلف (mūkālāf) ډم. ډم. ډم.
 مجبور، پابند
 مکلفیت (mūkālāfiyāt) ډم.
 دیوتی، ذمہ داري، لازمي سرپرست
 مل [m(a)l] ډم.
 ملګری
 ملاک^(۱) (malāk) ډم.
 جاگیردار، زمیندار
 ملاک^(۲) (milāk) ډم.
 معیار
 ملت (milāt) ډم.
 قوم ؛
 د خپل مورنوست د تعلقو د پاره د
 ملتونو حق ؛ د قومونو حق خودلاریت
 ملفاسي (malgāsī) ډم.
 ملاګاسي

ادا کاره ، ایکتریس .

مماین (mumayyaz) نرم .ج .ص .

مفرد .

مماینه (mumayyizá) خام .

اقتیازی خصوصیت .

من (man) نرم .

ژد پاس اوده کیلو یا ۷.۶۶ گرام .

منازعه [munaz(ia)á] خام

تازعه .

(مناسبات) [man(ia)bat]

زوج . برشتی ، تعلقات :

ماقبل پانگوالی مناسبات : قبل .

سردای داراه تعلقات .

(مناسک) (manasik) نرم

نرمی استواب .

مناقشه (munagashá)

خام ، لبره ، تنازع ، دانی خبره .

منتشش (munatashá) نرم .ج .ص .

شایع شوی ، پرچا شوی ، غیو

شوی :

[ر منتشش : تیت پرکا

منتقد (munataghd)

ملی شور (جگه) : قومی (نیشنل) کول

ملی ناخالص محصول : مجموعی قومی پیداوار :

محصولات ناخالص ملی : " " "

GNP :

ملی کول : قومیانه ، نیشنلائزیشن

nationalization

میلیارد (milyárd)

آرب ، بلین .

ملیت (miliyát) نرم

قومیت .

ملیتاریست (militarist) نرم

جنگ غرضتوکی .

ملی کول (mili'kawál) نرم

قومیانه ، نیشنلائزیشن

nationalization

میلیون^(۱) (miliyón) نرم

قوم پرستان ، نیشنلستان .

میلیون^(۲) (milyún)

بلین ، million ، لک

ممثل (mūmasál) نرم

ادا کار ، ایکتر

(ممثله) (mūmasál) خام

نقاد

منشور [m(a)nšūr] ذم. ج. م.
نشر کے لیکل شریمنجس (mānjār) ذم. ج. م.
انجا مبدلمنجھنی (manjāny) ذم. ج. م.
ٹانوی، اوسط، وسطیمنجھنی پیری : از شد وسطی
منجھنی تولید : اوسط پیداوار

منجھنی واتن : اوسط فاصلہ

منجھنی پیری (manjānyperāy) ذم. ج. م.
از شد وسطیمنزالی (minrāl) ذم. ج. م.
مہ منزل جہ معدنمنزالی (minrālī) ص. ب.
مہ میزانی مہ معدنیمنزوی (manzawī) ذم. ج. م.
یوازے، الگ ملکمنشاء (manšā) ذم. ج. م.
مہ منشاء سرچینہ، حثیہ، ابتدامنشوی (manšūr) ذم. ج. م.
چارتر

[لر. منشور : مانیفست]

منطقوی (mantigawī) ص. ب.
علاقائیمنعکسول (mānsakīsdawī) ص. ب.
انعکاس درکولمنفجریول (mānfazirawī) ذم. ج. م.
چادرول، دہاکے سر، الودولمنفصل (mānfazīl) ذم. ج. م.
برخاکول، انوکری کسی رجاکولمنفعت (mānf(a)ʿat) ذم. ج. م.
کتہ، منافعمنقلک (mānfāk) ذم. ج. م.
اخراج، ایتل

(نوکری یا کالج ... نہ)

منگریته (mangrīte) ذم. ج. م.
تپیر، شلغممنوی (mānwār) ذم. ج. م.
اکارون، دانشور

(ج. منورین) : دانشوران

مواخذ (māwāzā) ذم. ج. م.
احتساب

مولزینہ (māwāzanā) ذم. ج. م.

توازن :

[ل. موازنه : مقایسه]

موازنری (mawāzī) مرث
متوازی.موازنین (mawāzin) ز.ج.
قواعد، معیارونه.مواظبت (mawāḍḍahāt) ز.م.
نگرانی، سرپرستی.موافقت (mawāf(iq)āḥ) ز.م.
تسبیح، راضی، روزه جود، معاشرت.موافقتنامه (mawāf(iq)āḥat) ز.م.
nāmā / توافق، وک. موافقه لیک.موافقه (mawāf(iq)āḥat) ز.م.
وک. موافقت.موافقه لیک (mawāf(iq)āḥat) ز.م.
نم. / موافقتنامه / کجوه، لولک.موتروان (maṣarwān) ز.م.
درپور.موجبات (maẓjibāt) ز.ج.
نیاز، وجوآت، محرمات، ذرایع.موجن (mo'jāz) ز.م.
لازم.

لند، مختصر.

موجودیت (maẓjūdiyyāt) ز.م.
وجودگی.موردن (modran, mudīrn) ز.م.
ج.ص. وک. موردن.مودل (modil) ز.م.
وک. مودل.موزرن (modrān) ز.م.
م. مودرن به مادرن، جدید.مونه رنانه کول (modrinezé) ز.م.
[kaṣā / مژنه: مادرن کول،

مدید کول.

مودل (mod(i)l) ز.م.
مال.مورچیل (mūrčāl) ز.م.
مورچه.مورواکی (morwāki) ز.م.
/ مادر سالاری، مور سالاری،

مادر شاهی / matriarchal

موزیک (mozik) ز.م.
/ موسیقی، میوزیک، موسیقی.

موزیم (mozyám) ز.م.

موسس، بنی اسرائیل

موسس (mo'sis)

موسساتی

موسساتی (mo'sisāfi)

موسساتی

موسساتی (mo'sisā)

موسساتی

موسساتی (mo'sisā)

موسساتی

موضع (mu'wiz)

موضع

موضع (mu'wiz)

موظف (mu'waff)

موظف

موظف (mu'waff)

موظف

موظف (mu'waff)

موظف

موقعیت (mu'wāqif)

موقعیت

موضع (mu'wiz)

موضع

ا.ج. مولدین (mo'ladin)

مولدین

مولدین

مولدین (mo'ladin)

مولدین

مولدین

مولدیت (mo'ladit)

مولدیت

مولدیت

مولود (mo'lad)

مولود

مولود (mo'lad)

مولود

مولود (mo'lad)

مولود

مولود (mo'lad)

مولود

مولود (mo'lad)

مولود

مولود (mo'lad)

مولود (mo'lad)

مولود

میتریولوژی (mitriyoloji)

نظام، موسمیات.

میتودولوژی (mitodoloji)

نظام، methodology

میتود (mitod)

طریقه، روش، سلوب، متحد

method

میتودیک (mitodik)

methodic(al)

میتافزیک (mitafizik)

مابعد الطبیعیات

میتافزیک (mitafiziki)

م.ب. مابعد الطبیعیاتی

میچہ (meca)

سیان

میخانیزم (mixanizam)

دک. میکا نیزم.

میخانیک (mayxanik)

میکنیک، مستری.

میخانیکی (mayxaniki)

میکانیکی

میرمن (merman)

(۱) بیگم : (۲) لاندینه.

میرزا (merza)

(۱) خاند : (۲) نر :

میره سیری : نرسیری.

میرزوی (mezvay)

مه مونهی مه مونهی.

میکا نیزم (micanizam)

مه میخانیزم، مکا نیزم، مه بکترم.

میکا نیزه (mikanizac)

مشین بند، mechanized :

میکا نیزه زراعت : مشین بند زراعت.

میکروب (mikrob)

مه مکروب مه جراثیم.

میکروب پاشندنه (mikrob-)

pežandona)

bac. teriology, microbiology

میکروسکوپ (maykraskop)

نرم. خوردین.

میله پال (melnapal)

نرم. بهان نواز.

میله پالنه (melnapalana)

نظم. بهان نوازی.

مینا قوی (minā'or) زم	مینزالی (mirā'ī) م.ج.م.
کوچک نقاشی، تازک تصویر کشی،	آگ، منزالی.
miniature	مپنه (mēna) ن.ج.م.
میندل (mindāl) م.ج.م.	حای، کالونی.
موزل.	مینہ وال (minḡwāl)
مینرال (minrāl) زم	زم.ج. حای، علاقمند، عاشق.
دگ، منرال.	

ناندول (nanḡdwal) م.ج.م.	نابود (nābūd) م.ج.م.
ناستوازن، نابرابر.	کالعدم.
نابره (nābzāra) ق	ناپالم (nāpālum) زم
نابوره مع ناخاپ، ناخاپی.	نیپام.
نابغه (nābiḡā) ن.ج.م.	ناپامراکم (nāpām) زم
غیر معمولی زمین، genius	نیپام.

ناسیونالیزم (nāsyūnālīzəm)	ناپیلنی [nāpɛyɔ́d(ə)ɲɪ]
نیم. به نشنالیزم به قوم پرستی، نشنلزم.	نا وابسته : وناپیلنیوبا غورخنگ : نا وابسته تحریک
ناسیونالیستی (nāsyūnālīstī)	ناپیلی نهفت : نا وابسته تحریک :
(۱) ص. ب. قوم پرستانه : (۲) نام. قوم پرستی.	ناپیلی هیراد : نا وابسته ملک
ناقد (nāqīd)	ناتار (nātār)
نقاد.	فاجعه ، تباہی .
ناقل (nāqīl)	ناتوری (nātūrālī)
نواآبادکار ، آبادکار.	ناتوری .
ناک (nāk)	ناتو (nāto)
ناشیپاتی .	ناتو به نیتو NATO
نالبکی (nālbakīy)	ناجی (nājī)
پرج (prāč)	نجات دہندہ .
نامزاد (nāmzād)	نارضایت (nārizāiyāt)
چنقول :	نام. ناراضگی .
نامزادہ :	نارضایتتی (nārizāiyatī)
[ر. (نامزد) : امتصابی]	نام. ناراضگی .
نامشروع (nāmašrōs)	نارنج (nārānj)
ناجائز .	نیمبو .
(نامیندان) (nāmayndār)	ناسم (nāsām)
... فرج . تا امید ضک .	فظ .

نامینده (nāmūyindā) ن. ش. م. ۱۵۱	نجات [n(i.o)jābat] م. شرافت، عالی ظرفی.
نامیدی (nāmoyndī) ن. ش. م.	نچار [n(ə.o)jār] م. ترکان.
ناخکه (nānjākhā) ن. ش. م.	نچارکی [n(ə.o)jārī] ن. ش. م. ترکانی.
ناوکی (nāwāki) ن. ش. م.	نجیب [n(ə.o)jāb] م. ش. م. شایسته (sā) گنده.
ناو (nāw) ن. ش. م.	نجلکی [n(ə.o)jālki] ن. ش. م. و. غبلی.
نائب الحکومه (nāibulhukū) م. ش. م. گوزر.	نجلی [n(ə.o)jāl] م. ش. م. غبلی، غبلی، جینی.
نائب السلطنه (nāibulsaltā) م. ش. م. وایسرای.	(نخونه) [n(ə.o)jāna] ن. ش. م. جینی.
نبات (nabāt) م. ش. م.	نجیب [n(ə.o)jāb] م. ش. م. شریف، noble.
نباتات	نخشا [n(ə.o)chā] م. ش. م. گدا.
نهایت پزندنه (nabūlpežān) م. ش. م. باتنی bolāny	نخوردل [n(ə.o)chāwā] م. ش. م. نخوردل.
نباتی (nabati) م. ش. م.	نخبدل [n(ə.o)chādā] م. ش. م. گداز.
نباتی	
نبوغ (nūbūg) م. ش. م.	
فرمولی ذانت، geniusness	

نخود (nax'ád) زم	نخیم، نس پرستی.
نخود دال (nax'ádúclāl) چینه	نژاد پالونکی (nižādpāhūnk-)
نخود دال. چینه دال. زم. ج.	[nax'ád] زم، نس پرست.
نخی (naxi) م. ب.	نژاد پرستی (nižādpārašti)
نخی سوتی؛	نخیم، نس پرستی.
نخی تپوکر؛ سوتی کپرا.	نژادی (nižādi) م. ب.
نری (nax'ay) غام	نسلی؛
نریا.	نژادی قوپیر؛ نسلی امتیاز.
نری لید (nax'ay/i'd) زم	نژدی (nižde) م. ب. / ق.
عالمی نظریه؛ عالمی نقد نظر.	مه نژدی مه نژدی.
نریوال (nax'aywāl) ج.	نژدی (nižde) م. ب. / ق.
ا) دنیا وال؛ زم. ج. م. عالمی	نژ. نژدی..
نریوال باغراد؛ عالمی مندی؛	نری (nax) م. ب.
نریواله جگره؛ عالمی جنگ؛	خالص؛
نریوال قوب (nax'aywāl'fób) زم	نژدگسته؛ خالصه منافع.
عالمگیری.	نسر (nas) زم
نژاد (nižād) زم	کپده؛ خپته.
نس.	نساجی (nasāji) غام
نژاد پال (nižādpāl) زم	نستایل.
نس پرست.	نسایي (nisāyi) م. ب.
نژاد پالنه (nižādpāl'ána)	gynecological.
	نسبی (nisbi) م. ب.

صفایلی.

نظر (nazár) دم.

تفحص، خیال

تبادل نظر،

تبادل نظر،

تبادل خیالات.

نظم (názam) دم.

نظم، نظام، قانون

د نظم د تأمین حواله: قانون نافذتیا

نوی بین المللی اقتصادی نظم

نوی بین الاقوامی معاشی نظام.

نقمت (naskat) دم.

تجیل، پترویل.

نفرت (nafrit) دم.

لعنت.

نقوف (nūfūz) دم.

اشر.

نفوس (nafūs) دم.

آبادی.

نفوس شهرینه (nafūs šherīnah)

تعداد مردم شماری، census

نقب (nāqab) دم.

نسبی، نسبی، نسبتاً، relative

نسبیت (nisbiyāt) دم.

نسبیت، relativism

نسل (násal) دم.

پشت

نسل: نژاد

نشأت (nis'at) دم.

ابتداء، سرچشمه اصلی، ori-

gination

نشریات (nasārāt) ج.

نشریات.

نشراتی (nasārātī) دم.

نشریاتی.

(نسبتی) (nasāfjānī)

د باور، د باور.

نطاق (natāq) دم.

مقرر، ترجمان، امانت.

نطق (nūṭq) دم.

تقریر.

نظارت (nazārāt) دم.

نظارت، خاوند.

نظافت (nizāfat) دم.

کنند :

نقب بخول : کند کرل .

نقد [nāq(a)]
تنقید .. criticism

نقر (nāqā) جن

اسپین نرا اسپین نو :

نقش (nāqā) زم

کر دار :

نقلیات (nāqliyāt) ذ

نقل و حمل :

نقلیه وسیلہ : ذرائع نقل و حمل

نقلیہ (nāqliyā) ص ب

نقل و حمل :

نگران (negarān) زم

کلیئر ، کند کٹر

نگرانہ (negarānī) خ ب

تشویش

نگہ (nagā) ص ب

دک : ننگہ

ناخنند (nāxnānā) خ ب

ناؤ دل ، مقدس کول

ننگہ (nāngā) خ ب

حمایت :

نوبت (nawbāt) زم

دار ، دخت

نوبتی (nawbatī) ص ب

دار پر دار ، دفت پر دخت

نورم (nāram) زم

نرم ، ضابطہ ، norm

نورمال (nārmāl) ص ب

نارمل ، نارمل normal

نوری (nūrī) ص ب

رشیعاع :

نوری الیاف : رشیعاعو فیبر

نوش پیاز (nošpyāz) زم

پالو والاشند پیاز

نوبت (nawbāt) زم

پہلکاری ، پہل قدمی

نوبت گز (nawbatgār)

زم ، تخلیق کوئی ، پہل کوئی ، جد

پسند ، تخلیق کار ، پہلکاری کوئی

نوبستی (nawbastī) ص ب

تخلیقی ، پہلکاری

نوکر دیال (*no kariwāl*)

نیم. دیوتی ہندی موجود کس.

نومیال (*nūmyāl*) نیم.

شہر.

نومیالی (*nūmyālay*) نیم. م.

شہر.

نوی (*nāwāy*) نیم. م.

نوی، جدید.

نوی استعمار: جدید نوآبادیاتی نظام.

نوی بین المللی اقتصادی نظم.

نوی بین الاقوامی معاشی نظام.

نوی نریلانڈ (*nāwāyzilānd*)

نیم. نیوزیلند.

نہ پخلا کبد ونگی (*nāpūkhake*)

[*nāpūkhake*] نیم. م. معاندانہ.

نہ پخلا کبد ونگی طبیعی.

معاندانہ طبیعت.

نہ رضائیت (*nārizāiyat*)

نیم. ناراضگی.

نہضت (*nahzāt*) نیم.

تحریک:

نہضت عدم انسلانک: وابستہ تحریک.

نیاو (*nyāw*) نیم.

انصاف.

نیاومن (*nyāwman*) نیم.

(۱) بالفضانہ: (۲) نیم. ج. م. فضانہ.

نیاومنی (*nyāwmani*) نیم.

انصاف.

نہز (*nez*) نیم.

سہلاب.

نیم بند (*nimbānd*) نیم. ج. م.

نامکمل.

نیمہ قار (*nīmaqārā*)

نیم. برصغیر.

نیمہ وجہ (*nīmadācā*)

نیم. برصغیر.

نیوالگر (*nīwālgār*) نیم. ج. م.

نیوکلونیا لیسٹی (*nauklo*)

(*nyālisti*) نیم. ج. م.

جدید نوآبادیاتی.

وایسته (wāstā) غم	وات (wāt) غم
اپروچ، ریار، سفارش، approach	سرک، روز
واقع بینی (wāqisbini) غم	واتن (wātān) غم
حقیقت پسندیا	فاصله
واکسین (wāksin) غم	واحد (wāhid) غم
واکسین vaccine	اکالی، یونٹ، وحدت
واکسیناسیون (wāksinā - syūn) غم	رج، واحدوند، یونٹوند، وحدتوند
واکسینیشن vaccina- tion.	واردات (wāridāt) غم
واکمن (wākmān) غم	آدات
برسر اقتدار، مقدر	[لر، واردات: جنگ بدل، واقع]
واکمنہ طبتہ، مقدرہ طبتہ	(wāridāway) (وارد شوی) غم
واکمنی (wākmani) غم	نہ آمد شوی
غیم، حکمرانی، اقتدار	وارن (wārijān) غم
	تبادل

واکوال (wakwāl) دم	واکوال (wakwāl) دم
اختیار مند	اختیار مند
والی (wālī) دم	والی (wālī) دم
گورنر	گورنر
واورین (wāwīn) دم و ج	واورین (wāwīn) دم و ج
وآورد وکت	وآورد وکت
وایسرا (wāysarā) دم	وایسرا (wāysarā) دم
وایسرائی	وایسرائی
وتلی (w(ā)lā(w(ā)lā) دم و ج	وتلی (w(ā)lā(w(ā)lā) دم و ج
نامور ، نامتو	نامور ، نامتو
وشیقہ (wasīqā) شام	وشیقہ (wasīqā) شام
تحریر ، دستاویز ، باند	تحریر ، دستاویز ، باند
وجدان (wijdān) دم	وجدان (wijdān) دم
ضمیر	ضمیر
وجه (wājih) شام	وجه (wājih) شام
پیشی	پیشی
وچکالی (wačkālī) شام	وچکالی (wačkālī) شام
زودہ ، شکالی	زودہ ، شکالی
وخامت (waxāmāt) دم	وخامت (waxāmāt) دم
شدت ، خرابی	شدت ، خرابی
وخیم (waxīm) دم و ج	وخیم (waxīm) دم و ج
نازک ، شدید ، تشویش ناک	نازک ، شدید ، تشویش ناک
وخیمیدل (waximēdāl) دم و ج	وخیمیدل (waximēdāl) دم و ج
در خرابی	در خرابی
ودانین (wodānīz) دم و ج	ودانین (wodānīz) دم و ج
تعمیراتی	تعمیراتی
وده (wāda) شام	وده (wāda) شام
نمو ، ترقی	نمو ، ترقی
ودیہ بہ حال کی ہوادو نہ	ودیہ بہ حال کی ہوادو نہ
ترقی پذیر ملک	ترقی پذیر ملک
ورل (wā) شام	ورل (wā) شام
جنگ	جنگ
ورایہ (wāyā) ق	ورایہ (wāyā) ق
مقدم پتلا واقع	مقدم پتلا واقع
ورقہ (wārtā) دم و ج	ورقہ (wārtā) دم و ج
شاپ	شاپ
ورقہ والی (wārtawālī) شام	ورقہ والی (wārtawālī) شام
مستحکم	مستحکم
ورچینی (wārcānē) ق	ورچینی (wārcānē) ق
بہر ، بیرون	بہر ، بیرون
ورچیانہ (wārcānā) شام	ورچیانہ (wārcānā) شام
اخبار	اخبار
ورن شکام (warzīškār)	ورن شکام (warzīškār)
دم سپورت مین sportman	دم سپورت مین sportman

ویرسی (wūrsāy) غام

کرکی

ویرهنوال (warhanwāl) غام

پیشہ در، صنعتگر

ویرہند (warhānd) غام

پیشہ

ویرہنی (warhāney) غام

پیشی

ویرہنیز (warhāniz) غام ج. ص.

پیشہ دارانہ

ویریا (wariyā) غام

آبادان (غام ج. ص.) لیرے

ویریحی (wariyā) غام ج.

یہی

ویر (war) غام ج. ص.

لازم، جگہ، قابل

ویراندون (wārandūn) غام

مقابلہ

ویرقوب (warlōb) غام

قابلیت

ویرتیا (wartiyā) غام

قابلیت

ویرکتون (waraktūn) غام

کیندرگارتن kindergarten

ویرین (wārin) غام ج. ص.

اوزکی جور

وسلہ (waslā) غام

رشد

دوسلو سیالی دوسلو مندہ

وسلہ تون (waslatūn) غام

دوسلو گرام

وسلہ وال (waslawāl) غام

غام ج. ص. مسلح، مدبند

وسلہ والی قراوی : مسلح قوت

وسیلہ (wasilā) غام

ذریعہ

دخیرتیا دلہریزی دیلی

دالداغ نامہ ذوالج

وضع (wāz) غام

وضع، حالت

وضع کول : درکل، اختیار،

[ل. وضع : برقرار، سلوک]

وضع (wāz) غام

رگ. وضع.

وضعیت (wazīyát) ^{زم}
حالت.

وطنپال (watanpāl) ^{زم}
حب وطن.

وطنپالنه (watanpālānā) ^{خام}
حب الوطنی.

وطنپالونکی (watanpālūnki) ^{زم}
حب وطن.

وطنپرست (watanparāst) ^{زم}
رگ. وطنپال.

وطنپرستی (watanparāsti) ^{خام}
حب الوطنی.

وظیفه (wazīfā) ^{خام}
ریوٹی، فرض، فریضہ،

(ج. وظیفی) : وظائف، فریض، فریضی،
وظایف : بورسوز، سکارشپوڈ :

[ل. وظیفہ : بورس، سکارشپا]
وظیفہ پڑندہ (wazīfāpe-

zandāna) ^{خام} : فرض شناسی.
وظیفہ شناسی (wazīfāśināsi)

^{خام} : فرض شناسی.

(وقایع) (waqāyis) ^{خام}
واقعات.

وقایوی (waqāyawi) ^{زم}
حفظانی، حفظان صحت، حفظا تقدی.

وکیل تجار (wāzīl-i-tijār) ^{زم}
وکیل التجار : ترمید کشر.

وکیل تجار : ترمید کشر.

وکیل ناز (wāzīl-i-nāz) ^{زم}
وکیل ناز : موالی.

وکیل (wāzīl) ^{زم}
بنیادم، انسان، فرد، سری :

(ج. وکری) : خاک، اقرار، علم،
بنیادمان.

ولایت (wilyāt) ^{زم}
گورنری، گورنری (governorate)

والی آوب، گورنری.

ولسوالی (wilyāwālī) ^{زم}
ویشی کشر.

ولسوالی (wilyāwālī) ^{خام}
ولسی (wilyāsi) ^{زم}
موالی :

و یارگی [yārāzī] (yār) فخر
 و یانند (wayānd) ترجمان
 و یروس (werūs) وایرس
 و یسندوی (wayandūy) ترجمان
 و یسه (wāya) ترجمان

ولسی و یوکراسی، غوایی جمهوری
 ولونتاریزم (waluntarizām) رضا کاریت پسندی
 اراده گرایی
 وند (wānd) ترجمان
 و نوموله (wānīmawāl) ترجمان
 ورمضابط (wārzābī) ترجمان
 وریاب (wāyār) ترجمان

هادی (hādī) هدایت کوئی، کندکتر

هوان (hāwān) (hāwān) مارت

هاند (hānd) (hānd) مارت

هاند (hānd) (hānd) مارت

هجوم (hajum) ز.م

حمله

[ا. هجوم : گنده گنده]

هخول (hacawol) م.ب

تشتول : حمله افزاین کول

هخوونکی : hacawunk

[o, d] y ق.م.م. ترفیع و کړنګی

هخه (hac) م.ب

کوشش

هلف (hadaf) م.م

مقصد

[ج. هدفونه، اهداف] : مقاصد مقصد

هلف مندا (hadafmānd) م.م

بامقصد

هزيان (hazyān) م.م

ادتي بوتې، گنگوره

هرج و مرج (harjūmarāz) م.م

افزائيزي

هرز (harzā) م.ب

بکاه، ایراد

هره (harān) م.م

ایرام

هژموني (hizmoni) م.م

مشرقي، برتري، پر لاسيتوب

هژمونيزم (hizmonizom) م.م

بالا رستي

هسپانيه (haspaniyā) م.م

دگ. اسپانيا

هسپانيا (haspaniyā) م.م

دگ. اسپانيا

هسپانويان (haspanawayān) م.م

ز.ج. دگ. اسپانويان

هستونګنې [hastogon] م.م

دگ. هستونګنې

هستوني (hastawān(e)) م.م

م.م.م. تخليقي

هستوي (hastawā) م.م

جوهرې، نيوکليائي

هسته (hastā) م.م

نيوکليس، جوهر

هستري (hastarī) م.م

جنون

هسک (hask) م.م

اوپت

هم مسلك (<i>hammaslāk</i>) ز.م.	هسك والى (<i>haskwāl(a)y</i>) ز.م.
هم پيشه !	او چتوالى .
(ج. هم مسلكان) : هم پيشه گان	هسكېرلى (<i>haskerālay</i>) ز.م.م.
همه پرسي (<i>hamapūrsī</i>) ج.م.	منظوم، غريب، سپياره .
استصواب راى .	هكتيار (<i>hiktār</i>) ز.م.
هندار (<i>hendāra</i>) ج.م.	هكتار hectare
دگ . پينداره .	هم اندى (<i>hamānd(a)y</i>) ز.م.
هنر (<i>hūnār</i>) ز.م.	همفكر .
فن .	همبستگى (<i>hambastagi</i>) ج.م.
هنرمند (<i>hūnarmānd</i>) ز.م.	يك جهمتي . يگانگت .
فنكار .	همرزمر (<i>hamrāzam</i>) ز.م.
هنري (<i>hūnārī</i>) م.ب.	دسورچي مگرى ، دجد و جهد مگرى .
فني !	هنرمان (<i>hamzamān</i>) ز.م.ج.
هنري موازين ، فني قدرونه .	ستوندي ، هغه دخت سره سره .
هوايي (<i>hawāyī</i>) م.ب.	پړيو دخت کې .
فضايي :	همغارى (<i>hamgār(a)y</i>)
هوايي حريم : فضايي حدود .	ز.م.م. . هماهنگ
هوډ (<i>hōd</i>) ز.م.	همكار (<i>hamkār</i>) ز.م.
هډم ، فيصد .	رفيق كار !
هوكې (<i>hōke</i>) ا.ج.م.	(ج. همكاران) : رفقای كار .
هو اوکې ۰۰ هوكنه .	همكاري (<i>hamkārī</i>) ج.م.
هونما نيزم (<i>homānīzam</i>) ز.م.	تعاون .

انسان پرستی، انسان دوستی، ہیومنیزم

humanism

هویت (hawiyát) ز.م
شناخت

هویہ (hóya) ع.م

ہیات (hay'át) ع.م
حیات

ہیات تحریر (hay'átitahrir) ع.م
ایمیتوریل بورڈ

ہیجان (hayaján) ز.م
ہنگامہ

ہیجانی (hayajānī) ع.م

ہنگامہ خیز

ہندو (hindā) ع.م
ہندو

ہیواد (hewād) ز.م
ملک، وطن

ہیواد پال (hewādpāl) ع.م
محب وطن

ہیواد پالندہ (hewādpālnā) ع.م
حب الوطنی

ہیولا (hayolā) ع.م
monster

ہیئت (hay'át) ع.م
ہیأت

ی.ج.م. (yarǵalız) یرغلین حمد آرد.	ی.ج. (yānkyān) (یانکیان) ، امریکینیا نو کثیر آهیزه لقب.
ن.م. (yaz) یر ، ییزه ، میلو .	ن.م. (yāwār) یاور ، دوت ، صاحب .
ن.م. (yaksānbe) یشنبه ، اتوار ، اتوار ورخ .	ن.م. (yaxčā) ییخال ، فزیج ، گلپیشتر ، دیغریچتر .
ی.ج.م. (yaknawāxt) یکنواخت ، یستایی چي سړی بور کړي .	ن.م. (yaxdān) یخندان ، فزیج کي ، واد په خانه .
ن.م. (yamāl) یال ، توده ، avalanche .	ن.م. (yarǵál) یرغل ، حمله ، یغلا .
ن.م. (yotopiya) یوتوپیا ، آدوتوپیا ، خیال پستی .	ن.م. (yarǵalgár) یرغلگر ، حمد آرد .

یورانیوم (yōrāniyām) جن:	تھرپرتی، یوتوپیا۔
uranium	یوتوپیسٹ (yōtōpist) ذم:
یون (yūn) ذم:	آوتوپیسٹ، خیال پرت
یونیفورم (yūnifōram) ذم:	یوتوپیک (yōtōpik) ذم: ع
یونیفارم	آوتوپیک، خیالی، تصوراتی، خیال پرستانہ۔

چاپ: دانش کتابخانه، قصه خوانی بازار - پهنود

+92-91-2562513

بالقوة (bilqūwā) ق.

امکانی. potentially.

(باله شي) (bālah shi) ق. بلی شی

باندیت (bāndit) زم.

(ج. باندیتان) تخریب کار.

باندینی (bāndināy) زم. م.

بهرنی.

بانک (bānk) زم. پینک

(ج. بانکوند) : پینکوند.

بدبین (badbin) زم. ع. م.

تقولی.

بدبینی (badbinī) ع. م.

تقولیت.

بدقوائق (badqawārā) م. م.

بدشکد.

بدمرغہ (badmārghā) م. م.

بدقسمت. بد نصیب.

بدمرغی (badmārghī) ع. م.

بدبختی.

بدای (badāy) زم. م.

شستن، مالدار، دولت مند؛

بدایان : مالداران، دولت مند.

بدای توپ (badāytób) زم.

غنی توپ.

برالا (barālā) ق.

بر ملا.

برای [b(a) rāyī] ق. بگا، شپہ

برتری (bartarī) ع. م. فوقیت.

برجسته (barjastā) م. م.

برجہ (barčā) ع. م.

سرنیزہ، سنگین.

برحال (barhāl) زم. ع. م.

بکمال.

برخلیک (barxlik) زم.

قسمت.

برخمن (barx(a)mān) زم. ع. م.

حد دار.

بوخیز (barxīz) زم. ع. م.

جزوی طور.

برده (bardā) ع. م.

غلام.

برده گی (bardagī) ع. م. غلامی.